

Monograph 5
November 2003

སྐོབ་དཔོན་ཚོས་རྟེན་ལོར་བུ་གྱིས་མཛད་བའི་ལ་ལར་གདུང་རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་
རྒྱལ་རབས་ཡིད་དབང་འཕེལ་བའི་སྐྱེད་ཚལ་བཞུགས་སོ།

**The Garden of Mind Stretching
Historical Account of Khardung Gyalpo**

Choeten Norbu

དབལ་བརྒྱུག་ཞིབ་བརྗེས་རྟེན་གྱི་བཀ

The Centre for Bhutan Studies

སྒོ་བ་དཔོན་ཚོས་རྟེན་ལོར་བྱ་གྱིས་མཛད་བའི་ལ་ཁར་གདུང་རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་
རྒྱལ་རབས་ཡིད་དབང་འཕེལ་བའི་སྐྱེད་ཚལ་བཞུགས་སོ།

**The Garden of Mind Stretching
Historical Account of Khardung Gyalpo**

Choeten Norbu

དཔལ་འབྲུག་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་བ།

The Centre for Bhutan Studies

The Garden of Mind Stretching Historical Account of Khardung Gyalpo

Copyright © 2003, The Centre for Bhutan Studies

Published by

The Centre for Bhutan Studies

PO Box: 111

Thimphu, Bhutan

Tel: 975-02-321111/321005

Facsimile: 975-02-321001

Email: cbs@druknet.bt

<http://www.bhutanstudies.org.bt>

ISBN-99936-14-15-7

Acknowledgement

The Centre for Bhutan Studies would like to thank Mr. Dozang, Gup of Orong Gewog, Samdrup Jongkhar for sharing his hand-copied manuscript of *The Garden of Mindstretching Historical Account of Khardung Gyalpo*.

མཁམ་གདུང་རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱལ་རབས་ཡིད་དབང་འཕེལ་བའི་སྐྱེད་

ཚལ་བཞུགས་སོ།།

༩ བ་མོ་པོ་རྩི་ས་ཏུ་ཡ།། འཁོར་བའི་གནད་འཚང་ཇི་བཞིན་རིག་པའི་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་
བརྒྱ་པ་དང་།། ཞི་བའི་བདེ་བ་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱར་བའི་སྤྱིང་རྗེ་བདུད་རྩིའི་མཚོད་ཁྲུང་
ཅན།། གཉིས་མེད་མཉམ་པར་རྟག་ཏུ་དང་འགྲོགས་ཚེས་དབྱིངས་རོལ་པའི་ནམ་མཁམ་འ་
ཆེ།། འོན་དམ་བུང་རྒྱབ་སེམས་ཞེས་རྒྱལ་བའི་ཡབ་གྲུང་དེ་ལ་དང་ཕྱག་
བརྟེན།། ལྷགས་བསྐྱེད་སློན་པས་དུས་ཀུན་མི་གཏོང་ཞིང་།། ཇི་སྟེན་ཁམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འགྲོ་མཁམ་པ།། རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་བུང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཞེས།། སྤྱིང་ཞིར་མངོན་པར་
གྲགས་ལ་གུས་ཕྱག་འཚལ།། འོད་གསལ་མང་བཀུར་གདུང་བརྒྱད་གརྒྱ་མ།། དག་
དབང་མཁུན་པའི་རྩྭ་ལྷོ་ལྷོ་བསྐྱེལ་ཞིང་།། སྤྱར་ཡང་གདུང་རབས་སྤྲོད་སྤོངས་འདིར་
བབས་པའི།། རྒྱལ་འདི་ན་བའི་རྒྱན་མཚོག་གཉིས་པ་ཡིན།། ཡིད་དབང་འཆི་མེད་གཞོན་
ལུང་རྩེད་གའ་ཡི།། རང་བཞིན་གདུང་རབས་སྤྲུག་པའི་སྐྱེད་ཚལ་ལ།། གཟིགས་མོའི་འདུ་
བྱེད་བགྱི་བ་མ་གཏང་ན།། མི་ན་ཀ་ཡི་སློ་སྤྲང་འདི་ན་འཕེལ།།

ཞེས་པའི་མཚོད་བཅོད་སློན་དུ་སོང་ནས་གང་བཅོད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡང་། མི་རང་གི་སྐྱེ་
བརྒྱད་མ་ཤེས་ན།། བཞགས་མཐའ་མེད་འབྲུམས་པའི་སྤྱེ་ཏུ་འདྲ།། ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱིར་རང་
གི་རིགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ངོས་བཟུང་དགོས་པ་དང་། རྩེ་བྲག་ཏུ་ས་བཏུ་བྱིས། བཟང་

པོའི་ཚོ་རིགས་སྲོད་པས་སྲུང་།། སྲོད་པ་ཉམས་ན་རིགས་དོན་མེད།། ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར། རང་གི་རིགས་བཟང་པོ་དེ་སྲོད་པ་ཡ་རབས་ཀྱི་སློབ་ལས་སྲུང་དགོ་པའི་དགོས་དོན་
བརྟན་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཡ་རབས་ཀྱི་སྲོད་པ་བྱགས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

རྩོམ་སྒྲིག་གི་གོ་རིམ།

- ༡ ཡུལ་འདིའི་ཆགས་ལུགས་ཀྱི་སློབ།
- ༢ མི་བརྒྱུད་ཇི་ཅམ་ནས་ཆགས་པའི་རྒྱལ།
- ༣ ཚངས་ལྷའི་ལོ་འཇའ་ཚངས་ལའི་སྐད།
- ༤ མཁར་མཁོ་ཆེའི་སློབ་འདི་ལ་ནང་གསེས་གསུམ་ཡོད།
- ༥ བར་མཚམས་གཡང་མཁར་གཡུ་རྩུང་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་སློབ་ལས།
- ༦ གདུང་བསམ་མཁར་གྱི་མིང་སྲིད་དང་བྱེ་བྲག་གི་སློབ།
- ༧ ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་སློབ་རྒྱུ།

ས་བཅད་དང་པོ་ལྟར་བརྗོད་ན། གཞི་ཚོས་སྐྱེའི་ཞིང་ཁམས་དང་། རྩལ་ཡོངས་སྐྱེ་
དང་། ལུགས་སྐྱེལ་སྐྱེའི་ཞིང་ཁམས་སོགས་ནི་དེ་ཞིག་སློབ་མ་དགོས་པར་བཞག་
སྟེ། རྩུང་སྲུང་གི་དོར་ཉི་མ་ལ་ཡི་རི་བརྒྱུད་འདི་དག་དེང་སང་ཚོན་རིག་པའི་ལབ་སྟོལ་དང་
མཐུན་པར། སློབ་ཆགས་པའི་བསྐྱལ་པ་འགོ་བརྩུགས་པའི་སྐབས་ནས་མཚོའི་རྩལ་རྩུང་
གིས་བསྐྱབས་ཏེ་མཚོའི་ཁར་ཐོན་པའི་ཚེ། འགོ་བ་མིའི་བསོད་ནམས་སྡི་མཐུན་ལ་བརྟེན་

ནས་དབུས་ཀྱི་རི་རབ་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་གླིང་བཞི་གླིང་སྐྱོན་གསེར་རི་ལྷགས་རི་ལ་སོགས་པ་
ཆགས་པ་དང་མཉམ་དུ་རི་བརྒྱད་འདི་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་མཉམ་དུ་གཙང་
མུ། རྒྱགས་མུ། ལྷོང་ཀ། འབབ་ཚུ་སོགས་འབབ་པའི་ཤུལ་ཡང་དེ་དུས་ནས་ཡོད་པ་
ཡིན།

རྟི་མ་ལའི་རི་རྒྱུད་འདི་དག་ནི། གནས་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་ཡ་གུལ་དཔའ་བོ་མཁའ་འགོ་
གངས་ལས་འདས་པ་རྣམས་འདུ་བའི་གནས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ། བལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བཤོད་དཀར་བ། སུ་ལ་གངས་ཀྱི་ཤེལ་དཀར་མཚོད་རྟེན་ཚར་དུ་དངར་ཞིང་། དེའི་གཤམ་
དུ་རྗེ་རི་དམར་པོ་ལ་བ་ལུ་སུ་ལུ་ལ་སོགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དྲི་ཞིམ་འབྱུལ་བ་དང་དཀར་སེར་
དམར་ལྗང་ལ་སོགས་པའི་མེ་ཉོག་འབྱུངས་པ། མདའ་ལ་གཙང་ཆབ་སློན་མོ་དར་དཀར་གྱི་
གཡལ་མོ་བྱེད་བཞིན་དུ་ལོག་ལ་བཀ་ཤིས་པའི་གསེར་ཉ་དང་ལྷཱའི་ལོར་བྱེད་གསེར་གཡུའི་བྱེ་
མ་འདྲེན་བཞིན་དུ་རྗེ་རྗེ་གདན་དུ་ཡོན་ཆབ་སུལ་བ་ལ་རིངས་པའི་རྩལ་གྱིས་རྒྱགས་པ་དང་འདྲ་
བ། བར་མཚམས་རྣམས་སུ་ལྷོན་པ་ལྟ་ན་སྐྱབ་དང་འདྲ་བའི་ནགས་ཚལ་ལ། སྤྱད་སྤྱེའུ་
རྣམས་བག་ཡངས་སུ་རྒྱ་བ། བྱ་དང་བྱིའུ་གསེར་སྤྱད་དང་གཡུ་སྤྱད་རྣམས་རང་རང་གི་
ལས་བཅོལ་བ། སྤྱང་སྤྱོངས་རྣམས་སུ་རི་དུགས་ན་བ། དགོ་བ། ཤ་བ། གཙོང་ལ་
སོགས་པ་རྩེད་འཛོའི་དགའ་སློན་བྱེད་བཞིན་དུ་དུས་འདའ་བ་སོགས་ནི་སྤྱིར་རྟི་མ་ལའི་རི་
བརྒྱུད་བསྐོར་ཡིན་ལ།

བྱེད་བྱུང་ལྟ་བུ་དཀར་ཚལ་གྱི་ཚེ་འདུས་ནི། ཉི་མ་ལའི་རི་བརྒྱུད་ཀྱི་ཤར་ལྷོ་འོ་ས་དང་རྩོམ་
གདན་ལས་ཕྱོགས་བྱང་ཤར་དང་། ཀ་མ་རུ་པ་ཞེས་པའི་གནས་དེ་ནས་བྱང་གི་ཕྱོགས་
དང་། ཡི་དམ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་བཞུགས་པའི་གནས་ཙ་རི་རྩེ་ཕྱི་སློའི་འགོ་བ་བཟང་མོ་བྱོན་
པའི་ཡུལ་མཇུག་སྐང་ (མོན་ཏ་མང་) གི་སློའི་ཕྱོགས་ལ་ཡིན། ཡང་སློས་སུ་གདུང་
བསམ་མཁམ་ནི། པརྒྱ་དཀར་ཚལ་གྱི་གཡོན་དུ་དབྱིབས་དུང་དཀར་གཡས་འབྲིལ་དང་འདྲ་
བ་ རི་མགོ་རྒྱ་གར་ལ་གཏད་པ། རི་མཇུག་བོད་ལ་གཏད་པ་རྒྱབ་ཀྱི་རི་གསུམ་རྒྱལ་
མཚན་དང་འདྲ་བ། མ་རུང་རྒྱ་འཛོམས་གྱི་མཚོ་ལས་འབྲུངས་པ་འདྲ་བ། གཡས་ལས་མ་
རུང་གི་རྒྱ་དང་གཡོན་ལས་སློག་པའི་རྒྱ་འབབ་པ། དུང་དཀར་གྱི་ལྷོ་བ་འདྲ་བའི་ཡུལ་ལྷོ་ནི་
ལེ་ཐོད་དཀར་གྱི་གནས་པོ་ཕོ་བྱང་ལས་མ་ཉི་གང་ནང་ཟེར་བའི་འབབ་རྒྱ་དང་དཀར་གྱི་
གཡལ་བ་མོ་བྱེད་པ་ལྟར་ཡོད། དེ་འདྲའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཕྱོགས་བཞི་ལས་རྩོམ་ཐོད་ཐེམ་སྐྱས་བཞི་
ཡོད། ཐེམ་སྐྱས་དེའི་མགོ་དགོན་པ་ལྷོ་མཚོ་སྤྱིང་གི་འོག་ཏུ་མཚོ་ཡོད་པའི་དེའི་ནང་
འཛོམས་ཏེ་ཡོད་པ་མ་ཚད། དགོན་པ་དེ་ནི་དུང་དཀར་གྱི་ཁ་ལྷོ་བུ་ཞིག་ཡིན་པས་ཐེམ་སྐྱས་
དེའི་ཁར་འཛོམས་པས་དུང་ཁ་ལྷོ་མཚོ་སྤྱིང་ཞེས་ཐ་སྐྱད་དུ་དེ་ལྟར་གྲགས་འདུག།

ཡུལ་དེ་ནི་ཕྱི་བྱུང་གི་སྤྱི་བམ་བཅེགས་པ་འདྲ་བ། ཤིང་འབྲས་སྤྱོད་ལས་འཚོས་པའི་ཤིང་
དང་། སློས་དཀར་དང་ཨ་ཀར་ལ་སོགས་པའི་དྲི་ཞིམ་གྱི་སློན་པ་ཨེ་ཏོག་མེ་ཏོག་དཀར་
དམར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་བའི་རང་བཞིན། དེ་ལ་སྤུལ་སྤྱེས་བུ་བྲག་
བཙན། བཙན་དམག་བྱེད་འབྲུམ་དང་བཙས་པ། མདའ་ལ་ཞི་ལེ་ཐོད་དཀར་ཀླུ་སྐྱེན་འབྲུམ་

དང་བཅས་པ། བཙན་ཏྲ་དམར་པོ་དང་ཀླུང་རྩ་སྲོན་མོའི་ཐོག་ཏུ་ཆེབས་པའི་ཡུལ་ལྷ་དཀར་
སྲོགས་སྦྱོང་བའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་གནས་བཅའ་ཞིང་། ཚོས་བྱེད་པོ་མོ་བྱ་ལྷར་སྦྱོང་བ་
རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་བཟང་བ་དང་ལྡན་པ། ཡུལ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་
བཅུ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། གདུང་བསམ་མཁའ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མི་རབས་འབྱུང་བྱུངས་ཡིད་དབང་
འཕེལ་བའི་སྦྱེད་ཚལ་ལས། སྤྱི་བྱེད་ཡུལ་ཇི་ལྟར་ཆགས་པའི་སྐོར་བཤད་པའི་སྐབས་དང་
པའོ།།

ས་བཅད་གཉིས་པ་ལྟར་བརྗོད་ན། ཅ་རི་ཡི་ཕྱི་སྐོ་ཡིན་པས། སྐོ་སྤྱང་བའི་རྩལ་དུ་གནའ་སྤྱ་
མའི་དུས་ནས་མོན་པ་ཁ་བྱེད་མི་འཐོར་བྱ་རེ་ཡོད་པ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྐོ་སྤྱང་བའི་ལས་
གདུག་རྩལ་ཅན་པོ་ལྟེ་གྱི་སྐོ་ལས་མི་བྱེད་ཀྱང་། འབྱུང་པོ་མི་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་ལྷ་
བྱ་ཡིན་པས། རང་བཞིན་གྱིས་འཇིགས་སྤང་སྟེ་འོས་པའི་བཟོ་རྩལ་ཅན་དང་གཅན་གཟན་
གཏུམ་པོ་དང་གདུག་སྤྱལ་སོགས་སྟོག་ཆགས་གདུག་པ་ཅན་མང་པོ་གནས་པས་ས་ལ་
བཞུགས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མ་གཏོགས། རང་བཞིན་མལ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཅི་དགར་འོང་མི་བྱུང་པས། དུང་འགྲོ་དང་འབྱུང་པོའི་གྲིང་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཏུ་གནས་ཏེ་ཡོད་
པ་ཡིན་འདུག།

ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་ཡུལ་ཞི་བ་དང་དེང་སང་ལྟར་མིའི་འགྲོ་བ་དེ་དུས་
ནས་ཆགས་བྱུང་པ་ཞིག་ཡོད་ན། བལ་པོ་དང་བོད་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་ཡུལ་ལྷོངས་འདི་

དག་རྣམས་སུ་མི་འགྲོ་བ་དར་ཞིང་། གྲོང་དང་གྲོང་བྱིར། ཤེས་རིག་ལག་རྒྱུ། ཡིག་
རིགས་དར་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་ནི་ཆ་གས་ཙམ་ཡང་མེད་སྤྱང་བས་མི་འགྲོ་
བ་གཞན་ལས་གསར་དུ་སྤྲོ་བས་པ་ཡང་མེད་དོ།

རྒྱལ་རབས་ཚོས་འབྱུང་སོགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཤུག་རི་བྲག་པ་རྣམས་ནི། ཡུལ་དང་གྲོང་
བྱིར་ཆགས་ཏེ་སྤོང་བ་ཞིག་ཡིན་ན། ཁང་ཤུལ་དང་མི་བརྒྱུད་འོང་དགོས་པ་ཞིག་ལགས་
རུང་། དེ་དག་གི་རྒྱལ་རྣམས་ནི་རྩ་གཏན་ནས་མི་འདུག་པས་ཡིད་ཆེ་བའི་གནས་སུ་མི་
འདུག། དེས་ན་སྤོང་སེར་སྤྱི་འགྲོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས། ཤུག་རི་བྲག་པའི་རྒྱལ་བ་རྒྱལ་པོ་
ཟས་གཙང་གིས་ཡམ་པར་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུ། རྒྱ་ཡིག་འཛུལ་བྱ་ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་
ནི། ད་ལྟོ་འབྲུག་གི་ས་མཚམས་ལྟོ་ངོས་སུ་རི་འབྱར་རྒྱུང་རྒྱུང་གི་གསེབ་དག་ན་རྒྱལ་བ་
གཞན་ལ་ཞེད་ནས། གནས་བཅས་ཏེ་སྤོང་པའི་ཤུལ་ཙམ་ནི་ངེས་པར་དུ་ཡིན་གྱིད་སྤྲུལ་མོ།

དེར་བརྟེན་གནས་པའི་བསྐྱལ་པ་འགོ་བརྩམས་པ་ནས། མོན་པ་ཁ་བྲ་ཅན་མ་གཏོགས་
ནགས་ཚལ་དང་བདུད་འགྲོའི་གྲིང་དུ་གནས་པ་ལས་མི་འགྲོ་བ་མི་འདུག། ཆེ་ལོ་བརྒྱུད་
བྲི་ནས་བཟུང་འབྲུག་གི་ཚོས་འབྱུང་གོང་འོག་གཉིས་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་དུ། བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མི་དང་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དོན་མཛད་
པའི་ཚེ། ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་ས་འདུལ་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། མི་འགྲོ་བ་ངོ་མ་དུས་རབས་འགོ་མ་བརྩུགས་པའི་སྤོང་དུ་ཚངས་ལྷ་ཟེར་བའི་མི་

རིགས་དེ་ཉིད་དར་འདུག། དེའི་སྒོན་དུ་ཁ་བྱ་མོན་དར་འདུག།

དེར་སང་མིའི་འགྲོ་བ་དེ་ཙམ་དར་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟམ་ན། དུས་རབས་དུག་པ་ལས་ཚོས་མ་
ཅི་དང་། ཚོས་རྒྱལ་སྐྱལ་པའི་བྱུགས་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷོ་སྐྱོད་བརྒྱུད་ནམས་ཚོས་ལ་
བཀོད་ནས་ཚོས་དང་ལྷན་པར་གྱུར་བས། མི་རྣམས་ཚོས་ལ་སྐྱོད་ནས་ཡུལ་རྣམས་རང་
བཞིན་གྱིས་ཞི་བར་གྱུར་བ་སོགས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དུས་རབས་བརྒྱུད་པ་ལ་གུ་རུ་ཡབ་
ཡུམ་དང་། ལོ་རྒྱ་བ་དན་མ་ཅེ་མང་ལ་སོགས་བྱོན། ས་མཚོ་བྲག་གསུམ་ལ་ཚོས་དང་ནོར་
གྱི་གཏེར་སྐྱས། ལྷོ་མ་སྐྱོད་བུམ་ལ་བཀོད། ཤར་ཕྱོགས་སྒོ་མ་སྐྱུག་བསྐྱོར་ར་ནས་རུབ་སྐྱ་
བྱོད་དང་། བྱང་བྱ་ག་བྱང་དང་མགར་ས་ནས་ལྷོ་གདུང་བསམ་དང་། བེངས་མནའ་སྤྱིས་
ཚུན་ཞབས་གྱིས་བཅགས་པ་ལས་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བར་གྱུར་ཡོད་པའི་ཁར། ཚོས་
ལྷགས་གསར་རྙིང་གི་སྤྱིས་ཆེན་དམ་པ་གངས་ལས་འདས་པ་རྣམས་གྱིས། ཞི་རྒྱས་དབང་
དྲག་གི་ཚོག་ལས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གཞི་རྒྱུགས་བྱ་རྒྱུའི་དོན་དུ། གང་ལ་གང་
འདུལ་གྱི་མཛད་པ་སྲར་ནས་གསྤིགས་གྲུབ་པ་ལས། དུས་རབས་དུག་པ་ལས་འགོ་བཟུང་
མི་ལུ་གདུང་དུག་དང་རུས་ཆེན་བཙོ་བརྒྱུད་གྱི་མི་རིགས་འཛོར་བྱར་ཆགས་པའི་མི་བརྒྱུད་ཡང་
བྱུང་འདུག།

དེའི་ཁྲུངས་ནི་བོད་སྐྱལ་པའི་དམག་ལོག་མི་འགྲོ་བ་རྣམས་དང་། བོད་ལ་ནང་འབྲུགས་དང་
ཁྲིམས་ལས་འགལ་ཚད་ལྡོངས་འདིར་འོང་བ་མ་ཚད། བོན་ནག་མཐའ་ལ་སྐྱུགས་པའི་མི་

བརྒྱུད་རྣམས་ཀྱང་སྤང་ངོ།། དེ་ལྟར་མིའི་འགོ་བ་མང་པོ་དར་ན་ཡང་ཚངས་ལྷཱའི་མི་རྣམས་
ནི་ལུང་ཕྱོགས་གང་དུ་ཡང་ཡོད་པར་བརྟེན་ཚངས་ལྷཱའི་དུང་དང་ཚངས་ལྷཱ་ཟེར་བ་རྒྱུད་པ་མ་
གཏོགས། འབྲུག་པ་ཟེར་བ་ཆེར་མི་དར་བས་མོན་པ་ཁ་ཁྲའི་ཤུལ་དུ་མི་རིགས་གཞན་ལས་
ཨང་གཉིས་པར་ཚངས་ལྷཱའི་མི་བྱུང་ཡོད།

དེའི་ཁྲུངས་ནི་ལྷ་ཡུལ་ནས་ཡབ་ཚངས་པ་དང་ཡུམ་ནི་ནོ་གནམ་སྤྲོད་དཀར་མོ་གཉིས་དེར་
སང་ཡིན་ན་གདུང་བསམ་བཏེ་བའི་ཐང་ཉེ་ལོགས་སུ་བྱོན་ཏེ་སྲས་དང་སྲས་མོ་ལྷུ་མ་གྱིང་
བདུན་འབྲུངས་པ་དང་། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལྷ་ཡུལ་དུ་གནམ་གྱི་འཇུ་ཐག་ལ་བརྟེན་ནས་
གཤེགས་པའི་ཤུལ་དུ། སྲས་དང་སྲས་མོ་རྣམས་ལྷ་ཡུལ་དུ་འགོ་བ་ལ་འཇུ་ཐག་བསྐྱུས་
པས་ཐབས་མེད་པར་མི་ཡུལ་དུ་ལྷས་པའི་སྐྱབས། ཚལ་ལུ་ཤིང་། བལ་པོ་སི་ཏུ་གི་ཤིང་
གི་ཡལ་ག་ལ་བཞོན་ཏེ། ཡོན་ཏོ་ཡོན་མཁའ་ཡོན་ཏོ། ཨ་པས་ཕྱེ་བ་ཚལ་ལུ་ཤིང་། ཨ་
མས་ཕྱེ་བ་བལ་པོའི་ཤིང་། ཟེར་བའི་སློ་གྲུ་ལེན་སློལ་བུ་ཚ་རྒྱུང་དུས་ནས་ཏེ་ཡོད།། དེ་
ལྟར་མི་རིགས་དང་པ་མོན་པའི་རིགས་དང་མི་རིགས་གཉིས་པ་ཚངས་ལྷཱ་དེ་ནི། བོད་ཀྱི་མི་
སྤྱེའུ་དང་བྲག་སྤྱོད་མོ་ལས་མཆེད་པའི་དུས་དང་མཉམ་དུ་མཆེད་འདུག། དེར་སང་ཚང་
ལྷཱའི་མི་ནི། ཀུར་སྟོད། མོང་སྐར། པལྗ་དགའ་ཚལ། བསམ་གྲུབ་ལྗོངས་
མཁར། བཀྱིས་སྐང། བཀྱིས་གཡང་རྩེ་ཚོའི་ཆ་འདུས་ལ་ཁྲབ་ནས་ཡོད།། དེར་བརྟེན་

- ༡ ཚངས་ལྷཱ་ཟེར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མིང་དུ་ཆགས།
- ༢ དྲགས་པ་དང་འཛའ་ཁ་རྒྱབ་མཁན་གྱིས་འཚེངས་མི་ཟེར་གྱི་ཡོད།

- 3 ཀྱུར་སྒྲོད་པ་ཁྱོད་ཅང་ང་ཅང་རྒྱལ་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་རྩེང་མི་ཟེར་གྱི་ཡོད།
- ༤ ཞབས་དྲུང་གིས་འབྲུག་ལྷུང་དཀར་མོ་ཡུག་གཅིག་ཏུ་བཅོས་གནང་བ་ལས་
 རྩེར། དཔལ་རིལ་རྩེར་བཅད་ཤར་ཕྱོགས་འཁོར་ལོ་རྩིབས་བརྒྱད་ལ་སྒྲིབ་ཤར་
 ཕྱོགས་པ་ཟེར་གྱི་ཡོད། དེའི་ནང་ལས་ཚངས་ལྷ་དོ་མ་ལ་ཤར་ཕྱོག་ཟེར་གྱི་ཡོད།
- ༥ ཡང་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཤར་ཕྱོགས་པའི་ཁ་ལ་སྐྱད་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པས། ལྷ་
 དགུ་བདོག་ཟེར་བའི་ཐ་སྐྱད་ཀྱང་དར་འདུག།

དེ་ལྟར་རང་གི་མི་བརྒྱད་སྒོན་ནས་ཇི་ལྟར་འབྲུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དོ་མ་འདི་ལྟར་ཡོད་བཞིན་
 དུ། ཕྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མིའི་བོང་ཚད་དང་བྱིན་མཐའ་འདྲ་བ་ཙམ་གྱིས་སོག་པོའི་རིགས་
 ལས་དར་བའི་སྐོར་ལས་བྱིས་པ་ནི། མི་འཐད་པ་ལྷ་བྱ་མཐོང་གི་འདུག། ཅེ་ནས་སོག་པོ་
 ཡིན་དགོས་ཀྱང་། དེའི་ལྷགས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་དང་ཁ་སྐྱད་རྒྱལ་བའི་གོ་སྐོར་གང་ཡང་
 མཐོང་རྒྱ་མེད་པས། ཚོང་འབྲེལ་ལག་སླེལ་རེ་འཐབ་སྟེ་རེ་གཉིས་འོང་བ་ནི་སྲིད་
 ལ། འབྲུག་པ་ཐམས་ཅད་སོག་པོ་ནས་འོང་བ་རྩ་གཏན་ནས་མི་སྲིད། རང་རེའི་རྒྱལ་
 རབས་ལོ་རྒྱུས་སུ་གྲགས་པའི་ཤར་རྒྱ་ཇོ་ལོག། དགོན་ཚོ་རྩེ་ལྷུག། ལུམ་ཐང་ལྷགས་
 མཁར་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཀྱང་དེའི་མི་རིགས་དང་རྒྱ་སྐད་རྒྱལ་མཁན་མི་འདུག་
 བ། སོག་པོ་ཞེས་པ་ནི་མི་ལམ་དུ་མིས་པའི་སྤང་བ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་། མཁན་པ་སྤྱོད་ས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤིང་ཁྲི་བཙན་པ་འམ་

བྱིལ་ར་བོད་ཀྱི་སྐབས། རྒྱ་གར་དང་བོད་པ་དམག་ཏུ་བཀྲུག་ནས་བཞག་པའི་མི་རེ་གཉིས་
ཡོད་མྱོང་ལ། སྐད་ཡིག་དང་གོམས་གཤིས་ཚོ་ནི་ལོགས་སུ་བྱུར་ཙམ་ཡང་མེད། དུས་
རབས་བཙོ་བརྒྱད་པའི་ནང་པ་ཉེ་རི། པ་རི་བེར་བའི་ལྷོ་མཚམས་པ་རྣམས་ཀྱང་འབྲུག་གི་ས་
སྤོངས་པ་རྣམས་སུ་འཇུག་ནས་བསྐྱོད་པ་རྣམས་ལ་མིང་གསར་པ་ལྷོ་མཚམས་པ་བེར་གྱི་
ཡོད། ཁོང་ལ་ཡང་རིགས་ཆེ་བ་གཙང་སྤྱོད་ལྷན་པ་རའི་དང་གུ་རུང་། དམངས་པལ་པ་
མོང་གར། རྩ་མང་། ཤེར་པ། གདོལ་རིགས་འདྲ་བ་ཀ་མི་ལ་སོགས་པ་གསར་དུ་བྱུང་
བའི་དག་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

མཁར་དེ་ཡང་སའི་ཆགས་ལུགས་བདེ་བས་བོད་ནས་འོང་བའི་མི་མང་ཆེ་བ་འདིར་གཞིས་
ཆགས་སྤོང་པས་ཚངས་ལྷའི་སྐད་དུ་བོད་དུ་བེར་གྱི་ཡོད། རྒྱའི་མི་རིགས་རྣམས་ཚོས་
རྒྱལ་རལ་པ་ཅན་གྱིས་མཐར་བསྐྱེད་པས་བྱམ་གཡོག་ཏུ་བཞག་པ་གསར་པ་རེ་ཡོད་
མྱོང་། དེའི་སྤོང་དུ་མཁར་ཡུལ་འདི་ལ་ནི་མོན་པའི་རིགས་མི་འདུག་འོག་ཏུ་གསལ་བ་བཞིན་
མཁར་གོང་ཁལ་དགུ་པོ་མ་ཆགས་པའི་སྤོང་དུ་དུང་འགོ་འབའ་ཞིག་དང་། དུས་རབས་བཙོ་
བརྒྱད་པ་ཚུན་མཁར་གྱི་གོང་ཁུར་ལན་གཉིས་སྤོངས་པར་བཤད་པས། མིའི་འགོ་བ་ཡུན་
རིང་པོ་ཞིག་ནས་ཆགས་མི་འདུག་ཀྱང་ཕྱིས་སུ་ཚངས་ལྷའི་མི་རིགས་དར་བ་ལ་གཙང་མའི་
གདུང་དེ་བྱོན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་གནས་རྒྱལ་འོག་ཏུ་གསལ་བ་བཅས་གདུང་བསམ་མཁར་
གདུང་རྒྱལ་པོའི་མི་རིགས་འབྱུང་ཁུངས་ཡིད་དབང་འཕེལ་བའི་སྐྱེད་ཚལ། ལས་ཡུལ་
འདིར་མིའི་འགོ་བ་ཇི་ཙམ་ནས་ཆགས་པའི་སྐོར་བཤད་པའི་སྐབས་ཏེ་གཉིས་པའོ།།

སྐབས་གསུམ་པ་ལྟར་བརྗོད་ན། ལུང་ཕྱོགས་འདི་དག་ལ་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་སྐྱད་ཀྱང་
མི་འདྲ་བ་སྐྱོ་ཚོགས་སྤྱོད་དེ། ཞོར་དུ་ཡུལ་གཞན་དང་གཞན་གྱི་སྐྱད་མི་འདྲ་བ་རྣམས་
ཀྱང་ཅུང་ཟད་གྱི་ན། ཐང་ཐིམ་སྤྲོད་དགར་ས་སོགས་ལ་སྤྲུལ་པའི་སྐྱད་གཞི་གཅིག་པ་
ལ་ནང་གསེས་བྱར་ཉམས་པའི་སྐྱད་རིགས་སྐྱོ་ཚོགས་ཡོད། ཤར་དར་བརྒྱུད་ལ་སྤྱིར་སྤྲོ་
ལུང་པའི་ཁ་ལ་དངས་རྩུང་དང་འཕོ་སྤྱིས་སོགས་ལ་འབྲོག་པའི་ཚངས་སྐྱད་ཡོད་དོ།

དར་དཀར་དཔལ་ལར་ཚངས་ལྷ་དང་། རི་བྲག་པ། སྤྲུལ་ལྷ། ཁེངས་སོགས་ཀྱི་སྐྱད་
ཡོད། བསམ་ཅེ་ལ་གདུང་ནང་སྤྲུལ་ལྷ་ཁ། སྤྲོ་ཡ་མོན་གྱི་ཁའམ་ (རྟ་བབས་འགྲམ་
སྤྲོད) པའི་ཁ་དང་། ཤེར་པ་ཁ། རའི་གི་ཁ། རྟ་མང་གི་ཁ། ལི་འམ་བུའི་ཁ། ལེབ་ཅའི་
ཁ། རི་བྲག་པའི་ཁ་བཅས་ཡོད། ཁེངས་ཞང་སྐྱང་ངམ་གཞལ་མེད་སྐྱང་
ལ་ཁེངས་ཁ། འབྲོག་དཀར་ཚངས་ལའི་ཁ། དེ་ལས་བྱར་ཉམས་པ་སྤྲུལ་སྤྱིང་ལ་ཚངས་
ལྷའི་ཁ་ཡོད་དོ། ཀྱོང་གསར་ལ་མང་སྤྲེ་པའི་ཁ། དེ་དང་བྱར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་བསྐྱེ་
པའི་ཁ། ཁེངས་ཁ། མོན་པའི་ཁ་བཅས་ཡོད། བུམ་ཐང་བྱ་དཀར་རྗོད་ལ་བུམ་ཐང་པའི་
ཁ་དོ་མ་དང་། དེ་ལས་བྱར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བའི་མཚམས་འབྲོག་པའི་ཁ་ཡོད། ལྷན་ཅེ་
རྗོད་ཁག་ལ་ཀུ་རི་ལུང་སྤྲོད་པའི་ཁ་ (བྱ་སྐྱད) ཟེར་བ་དང་། ཀུ་རི་ལུང་སྐྱད་པའི་ཁ་
བཅས་གཉིས་དང་ཚངས་ལྷའི་སྐྱད་ཀྱང་ཡོད། མོང་སྐྱར་ལ་སྤྱིར་ཚངས་ལྷའི་སྐྱད་
ལ། བོང་འདུས་ཀྱི་སྐྱད། རྟ་མང་པའི་སྐྱད། ལྷ་ལི་པའི་སྐྱད་བཅས་ཡོད་ཀྱང་། ཀུར་

སྤྲོད་པའི་ཁ་དང་རྩ་མང་པའི་ཁ་སྤྲོད་གཅིག་པ་ཡིན། བཀྲིས་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་ཚངས་ལྟའི་སྤྲོད་
དང་མཛའ་ལྟའི་སྤྲོད། དྲགས་པའམ་ (སྤྲོ་མིའི) སྤྲོད། འབྲོག་པའི་སྤྲོད་བཅས་
ཡོད། དེང་སང་འཆར་གཞི་བདུན་པའི་ལོ་འགོར་བཀྲ་གིས་ཡང་རྩེ་དེ། བཀྲིས་སྤྲོད་ཆ་
འདུས་ལས་ལོགས་སུ་རྫོང་ཁག་གསར་དུ་བཟོ་གནང་བས་མཛའ་ལྟའི་ཁ་དེ་བཀྲ་གིས་ག
ཡང་རྩེ་ལ་ཡོད།

མཛའ་ལྟའི་སྤྲོད་ལ་ཡང་ནང་གསལ་གསུམ་ཡོད། ཀུར་སྤྲོད་ཉ་ལམ་དུང་པའི་ཁ། ཀུར་
སྤྲོད་ཁོ་མང་བབ་སྤྲོད་པའི་ཁ། ཀུར་སྤྲོད་གཙང་ངོ་དང་འཁོལ་མང་པའི་ཁ་བཅས་གསུམ་
མོ། ཡང་རྩེ་པའི་ཁ་མཛའ་ལྟའི་ཁ་ངོ་མ་དང་ཉ་ལམ་དུང་པའི་ཁ་གཉིས་ཡང་རྩེ་རྫོང་ཁག་
ལ་རྒྱབ་གྱི་ཡོད་དོ། བབ་སྤྲོད་པའི་ཁ་དང་འཁོལ་མང་པའི་ཁ་གཉིས་ལྟུན་རྩེ་རྫོང་ཁག་ལ་
རྒྱབ་གྱི་ཡོད། བོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཉ་ལམ་དུང་པའི་ཁ། ཁོ་མང་བབ་སྤྲོད་པའི་
ཁ། འཁོལ་མང་པའི་ཁ་བཅས་འདི་གསུམ་ལ་ཤར་པའི་མཛའ་ལྟའི་ཁ་ཟེར་རོ། སྤྲོད་
དཔལ་རི་ལ་ནས་རྒྱུར་བཅད་པའི་ཉི་མ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཤར་ཕྱོགས་ཟེར་བའི་མིང་གི་ཐ་སྤྲོད་
བཏགས་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་པ་ཚངས་ལྟའི་ཁ་རྒྱབ་མཁན་ལ་ཤར་ཕྱོགས་པ་ཟེར་དེང་སང་དར་
སྤོལ་ཆེ། བརྒྱ་དགའ་ཚལ་དང་བསམ་ལྡོངས་རྫོང་ཁག་གཉིས་ནི། སྤོན་བཀྲིས་སྤྲོད་དང་
མོང་སྤྲོད་གྱི་ཆ་ལོག་ཡིན་ཀྱང་། འཆར་གཞི་གསུམ་པའི་ནང་རྫོང་ཁག་ལོགས་སུ་བཟོ་
གནང་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་གདུང་བསམ་མདོ་གསུམ་ཟེར་བའི་མིང་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་ཏེ་སྤོད་ཡོད་པ་ཡིན། ཡུལ་དེའི་ནང་རྒྱར་རྒྱར་ཟད་ཅེ་མི་འདྲ་ཡང་ཚངས་ལྟའི་ཁ་ངོ་

མ་ཡིན་ལ། སྐད་གཞན་གྱི་རིགས་གང་ཡང་མེད་པ་མ་ཚད་ཚངས་ལྷུ་འི་མི་རིགས་ཀྱང་སྲོན་
ལུང་པ་དེའི་ནང་གོང་དུ་བཤད་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་བུང་བས། ཤར་སྤྱོད་པ་ལ་ཚངས་
ལྷུ་འི་ཁ་ངོ་མ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

ཚངས་ལྷུ་འི་ཁ་ལ་སྐད་རིགས་མང་པོའི་བྱིང་གྲུབ་ནས་ཡོད་ཀྱང་། རང་རྐང་རྒྱུགས་པའི་
སྐད་དོད་སྐད་རིགས་གཞན་དང་བསྐྱེན་སྲོད་པ་ནི། ཁ་ནས་བརྗོད་པ་ཡིག་རིས་སུ་བྱི་རྒྱ་
མེད་པར་ལུས་པ་ལས་བརྗོད་ནས་ཡལ་གྲབས་བུང་འདུག། འོན་ཀྱང་མི་དར་ཁ་སྐད་དང་
བྲུབ་ཆེ་བས་ཚངས་ལྷུ་འི་མི་རྣམས་ལ། མིང་གི་བ་སྐད་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་གྲགས་
སོ།། ཚངས་ལྷུ་འི་ཁ་ལ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡོད་པ། ལ་ལྷུག་ལ་ལྷུ་ལེ། སོ་རྩེ་ལ་གོ་
ཁའི། མགོ་ལ་ཤ་རང་། ས་མོ་ལ་ཤི་ལུ་ཡི། ཡུལ་ལ་དུང་སོགས་བརྗོད་གྱི་ཡོད་པ་དེ་
ལེགས་སྦྱར་དུ་རྒྱ་ལ། གོ་ཨ། ལྱ་ལེ་ས། ཤི་ར། དུམ་སོགས་རྒྱར་ཉམས་པ་
དང་། བོད་སྐད་ཉམས་པའང་བརྗོད་གྱི་ཡོད་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སྦྱིས། རྟེན་པ་ལ་རྟོན་
པ། གནམ་ལ་ངམ། བཅད་པ་ལ་བཅའད། སྤོབས་པ་ལ་གཤེགས་པ། དེངས་ལ་
དེ། རྩ་བ་ལ་ན། སྤུ་ལ་ནུ། སོ་བ་ལ་སོ་ལང་། ཨ་ཕྱི་ལ་ཨ་བྱི། མེས་པོ་ལ་མེས་
མེས། བཟའ་རྒྱལ་བཟའ་ལེ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ནི། ཚངས་ལྷུ་འི་ཁ་ཡིག་རིས་སུ་
འབྲི་རྒྱུ་མེད་པས་ཡུལ་གཞན་གྱི་སྐད་རྒྱར་ཆགས་པ་ཡང་ཡོད།

ཁའི་བརྗོད་སྒྲི་ནི། གདུང་བསམ་པའི་བརྗོད་སྒྲི་དང་གའི་པ་རྣམས་ཀྱི་བརྗོད་སྒྲི་དང་མལ་ཆེར་

ཨ་ཀུ་ ཨ་པ་ ཨ་ཇང་ ཨ་ཚུང་ ཨ་པ་ ཨུ་ཚུང་ ཁོ་ཚུང་།

ལ་སོགས་པ་བཅོམ་སྤོང་མི་འདྲ་བ་མང་བོ་ཡོད་ལ། འདིས་ཀྱང་ཤར་སྤོང་གས་པ་འམ་ཚངས་
ལྷ་ཡིན་མིན་ཤེས་ནུས་པ་ཡིན། དེ་ཚོ་ཡང་སྤྲོད་ཅིང་འབྲེལ་བ་ཚངས་ལྷ་འི་ཁ་འོ་མར་གྲུབ་
ལ། ཀོ་ཏ་ཨུ་ས་ལྷ་བྱ་ནི་སྤྲོད་ཅིང་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཅོ། ཁའི་བཅོམ་སྤོང་གོང་དུ་བཤད་
པ་བཞིན་ གཞན་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བར་ཡོད་པ་བཅུས། གདུང་བསམ་མཁའ་གདུང་
རྒྱལ་པོའི་མི་རབས་འབྱུང་ཁུངས་ཡིད་དབང་འཕེལ་བའི་སྤྱི་ཚལ་ལས། ཚངས་ལྷ་འི་སྤྲོད་
རང་དབང་ཡིན་པའི་སྤོང་བཤད་པ་སྟེ་སྤྲོད་པ་གསུམ་པའོ།

སྤྲོད་པ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ཚེའི་སྤོང་བཤད་པ་ལ། བར་གསེས་དབྱེ་བ་གསུམ་ལས་
དང་པོ་ནི། ཆགས་གནས་འཇིག་སྤོང་གི་བསྐྱལ་བ་བཞི་ལས། སྤོང་གསུམ་མི་མཛེད་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཉིད་བསོད་ནམས་སྤྱི་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་པའི་
བསྐྱལ་བ་དང་ཆགས་པའི་བསྐྱལ་བ་རྫོགས་ནས། གནས་པའི་བསྐྱལ་བ་འགོ་
བརྟུགས། བརྟུང་གྱི་སེམས་ཅན་ཡས་རིམ་གྱིས་ཆགས་པ་ལས། འོད་གསལ་ལྷར་ནས་
བསོད་ནམས་ཉམས་པའི་ལྷ་དག་རིམ་གྱིས་འཇམ་གྱིང་དུ་བབས་པ་ལས་ རིང་ཞིག་འོན་
པའི་ཚེ། གཟུགས་གྱི་འོད་ཉམས་ནས་མི་མཐོང་བར་གྱུར་བའི་སྤྲོད་པ། མི་སྤྲོད་། མི་
སྤྲོད་ཟེར་བའི་གྲུ་མ་འགྲིགས་པའི་ཚིག་དན་མི་སྤྲོད་དེ། འོད་འགྲིབ་པ་དང་མཉམ་དུ་བྱུང་

བས་དུས་དེ་ནས་དེ་དག་རྣམས་ལ་མི་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་ལོགས་སུ་བྱུང་འདུག། མི་དེ་དག་གི་
རྣམ་ཉོག་རིམ་གྱིས་སྐོད་དེ་ ལས་དགེ་གྲིག་སྒྲོལ་གས་བྱས་པ་ལས། དམུལ་བ་ཚ་གང་གི་
ལས་སྐོང་བར་སེམས་ཅན་གཅིག་སྐྱེས་པ་ན་གནས་པའི་བསྐྱལ་པ་འགོ་བརྩུགས་པ་ཡིན་
པས། མི་ལ་བྱིམས་མེད་པར་ཆེ་བ་གིས་རྒྱུང་བ་བཅོམ་པ་དང་། རྒྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་བ་
ལས་རྒྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་ལས། བྱིམས་སྐོང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གནམ་ནས་མི་མང་
པོའི་སྐོང་དང་མཐུན་པར་བསྐོས་པ་ལ་མང་བཀུར་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན། དཔྱ་ཁུལ་
གྱི་འཚོ་བས་རྒྱལ་པོ་དང་། ས་གཞི་སྐོང་བས་ས་སྐོང་ཟེར་རོ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བོ་རྣམས་
བྱིམས་ཀྱིས་བདེ་བར་སྐོང་བའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྐྱལ་པ་མང་པོས་བཀུར་བའི་རྒྱལ་པོ་
དེ་ལ་ བྱ་ལོད་མཛེས་བྱུང་། དེའི་བྱ་དགེ་བ། དེའི་དགེ་མཚོག་དེའི་བྱ་གསོ་སྐོང་འཕགས་
ཉེ་དེ་ལྷ་ལ་སྐོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་ལྷ་ཟེར་རོ།

དེའི་བྱ་ཉེ་མཛེས་སམ་ང་ལས་ན། དེའི་བྱ་མཛེས་ལྷན། དེའི་བྱ་ཉེ་མཛེས་ལྷན། དེ་དག་
རྣམས་ཀྱིས་སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་མན་དང་སྤིང་བཞི་ལས་སྤིང་གཅིག་ཡན་ཆད་ འཁོར་ལོ་
སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་མཛད་འདུག། ཉེ་མཛེས་ལྷན་གྱི་བྱ་བཟང་པོ་ཡིན། དེ་ནས་རྒྱལ་རབས་
ས་ཡ་གཅིག་དང་བཞི་བྱི་དུག་སྐོང་སུམ་བརྒྱ་བདུན་རྩ་རྩ་དགུ་འདས་པའི་ ཆེ་ལོ་ཉི་བྲི་ལ་
རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱི་བྱོན། དེའི་བྱ་ལེགས་སྐྱེས་ནས་གདུང་བརྒྱུད་བརྒྱུད་འདས་པ་ན་རྒྱལ་པོ་རྣ་བ་
ཅན་བྱོན། དེ་ལ་སྲས་གོ་ཉ་མ་དང་བླ་ར་དུ་ཇ་གཉིས་འབྱུངས། བླ་ར་དུ་ཇ་གིས་རྒྱལ་ས་

བཟུང་ཡང་སྲས་བརྒྱད་མ་བྱུང་། ལོ་ཉ་མ་མཁན་པོ་མདོག་ནག་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་
བཞུགས་པའི་སྐབས་ཉེས་མེད་བྲིམས་ཀྱི་གསལ་གིང་ལ་བསྐྱོན་ཀྱང་། མཁན་པོའི་བཀའ་
བཞིན་དུ་རིགས་བརྒྱད་ཆད་པ་ལ་འཕྲ་ཡི་དོགས་ནས། ཐབས་མཁན་གྱིས་ས་བོན་བྱར་གིང་
གི་ཚལ་དུ་ཐིག་པ་གཉིས་ལྷུང་བ་ཉི་མའི་དྲོད་ཀྱིས་སྐྱོང་བས། རིམ་གྱིས་སྐོང་གཉིས་སུ་
གྱུར་བའི་ནང་ནས་བྱེད་གཉིས་བྱུང་བ་དེ་བྱང་སྐོང་མདོག་ནག་གིས་གསོས་ཏེ་གཅེན་པོ་རྒྱལ་
སྲིད་ལ་དབང་བསྐྱར་ཡང་སྲས་བརྒྱད་མེད་པར་གྲོངས་སོ།

བུ་བོས་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱབས་པས་རྒྱལ་པོ་བྱ་རམ་གིང་པ་ཟེར་རོ།། དེའི་རྒྱལ་བརྒྱད་བྱ་རམ་
གིང་པ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ན་ རྒྱལ་པོ་འཕགས་སྐྱེས་པོ་བྱོན། རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་བརྟུན་མོ་ཆེན་ཆུན་
གཉིས་ལས། ཆེན་མོའི་བྱ་སྐྱར་མདའ་གདོང་། ལག་ན། སྤང་པོ་ཆེ་འདུལ། ཀྱང་
གདུབ་ཅན་བཞི་དང་། ཆུན་མའི་བྱ་རྒྱལ་སྲིད་དགའ་གཅིག་བཅས་ལྷུ་ལས། ཆུན་མའི་
སྲས་ལ་རྒྱལ་སྲིད་གཏང་པས། ཕྱ་པོ་དང་སྲིད་མོ་རྣམས་གྲོང་བྱེད་མེད་སྐྱར་མོང་བ་ལས་
རིམ་གྱིས་ ལྷས་བསྟན་དུ་གཞིས་ཆགས། མིང་སྲིད་བསྐྱོལ་བར་མོད་པའི་བྱ་བརྒྱད་བྱུང་
བ་ལས་ཤུག་ཟེར་བའི་མིང་ཆགས་སོ།།

རྒྱལ་སྲིད་དགའ་རྒྱལ་པོར་བསྐྱོས་ཀྱང་སྲས་མེད་པར་གྲོངས་པས། ཆུན་མའི་སྲས་སྐྱར་
མདའ་གདོང་མོགས་རིམ་པར་བསྐྱོས་ཀྱང་སྲས་བརྒྱད་མེད་པར་གྲོངས་པ་ན། མཐའ་རྒྱང་
རྒྱང་གདུབ་ཅན་རྒྱལ་པོ་མཛད། དེའི་སྲས་གནས་འཛོག་དེའི་སྲས་ས་བྲིམ་མེད་སྐྱར་དང་དུ་

ཀྱུལ་པོ་བསྐྱོན་ནས། ཡབ་གནས་འཛོག་རང་ཉིད་གྲུང་ལུལ་དང་ ཡངས་པ་ཅན་དུ་བྱོན་པ་
ལས་ཤུག་ལི་ཙ་བེ་ཟེར་བའི་རིགས་དེ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ལོ།

སེར་སྐྱའི་ཀྱུལ་པོ་ས་བྱིམ་ནས་ཀྱུལ་རབས་ལྷ་བྲི་ལྷ་སྟོང་བརྒྱ་དང་བརྟུ་གཉིས་ན་ཀྱུལ་པོ་གཞུ་
བརྟན་བྱོན། དེ་ལ་སྤྲས་སེང་གའི་འགྲམ་དང་སེང་གའི་སྤྲ་གཉིས་བྱོན། སེང་གའི་འགྲམ་
ལ་སྤྲས་བཞི་དང་སྤྲས་མོ་བཞི་ལས། སྤྲས་ཀྱུལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་སྤྲས་སུ་ཀྱུལ་བ་ཐུབ་པའི་
དབང་པོ་དང་གཙུང་དགའ་པོ་གཉིས་བྱོན། ཀྱུལ་བ་ཐུབ་པའི་སྤྲས་སུ་སྤྲ་གཙན་འཛིན་
འབྲུངས་ཀྱང་དགའ་བཙོམ་པར་གྱུར་པས་རིགས་སྤྲས་མེད་པས་ཤུག་ལི་ཀྱུལ་བརྒྱད་ཆད་པ་
ཡིན་ཟེར་ཡང་། ཤུག་རི་བྲག་པ་དང་ཡངས་པ་ཅན་དུ་ཤུག་ལི་ཙ་བེ་ཟེར་རིགས་ནི་མ་ཉམས་
པར་ཡོད་དོ།

དེ་ལྟར་མང་བཀུར་ཀྱུལ་པོ་ནས་ཟས་གཙང་གི་བར་དུ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་མཁས་བརྟན་བཟང་
པོའི་བོད་ཀྱི་ཀྱུལ་རབས་ལྷར་བགྲངས་ན་ (༢༠༡༩) ཉིས་འབུམ་བྲི་མེད་ཆིག་སྟོང་དུག་
བརྒྱ་གོ་དུག་སོང་འདུག་ཀྱང་ མཁས་པའི་བཞེད་པ་མང་བས་གཅིག་ཏུ་ཁ་ཚོན་གཙོད་
དཀའ་བས། འོན་ཀྱང་སོ་སོའི་བཞེད་པ་ལྟར་ལ་ལ་དག་གིས་ (༡༩༩༩) ཀྱུལ་
རབས་ཆིག་འབུམ་ལྷ་བྲི་ལྷ་སྟོང་ཆིག་བརྒྱ་ཞེ་དགུ་སོང་ཡོད་ཅེས་དང་། ས་སྤྲ་བྲགས་པ་
ཀྱུལ་མཚན་གྱིས་བཞེད་པ་ལྟར་ན་ (༡༩༩༩) ས་ཡ་གཅིག་དང་བྲི་བདུན་བཞི་བྲི་ལྷ་
བརྒྱ་བརྒྱད་སོང་ཡོད་པ་དང་། འགོས་ལོ་ཙ་བའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་ (༡༩༩༩) ས་ཡ་

གཅིག་ཆེག་འབུམ་ཉི་ཁྲི་ཆེག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་བརྩུ་བཞི་སོང་ཡོད་པ་དང་། ཅུས་གཞུང་བེད་རྩུ་
དཀར་པོ་ལྟར་ན་ (༢༠༡༥༡༣)དགུ་འབུམ་སྲུལ་བྲི་བདུན་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་སོ་གཉིས་སོང་ཞེས་
གསུངས་ཡོད་པར་བརྟེན། འདས་པའི་མངོན་པར་གྲེས་པ་ལྟའི་ཡེ་གེས་ཅན་གྱིས་གཟིགས་
པའི་ལྷལ་དུ་གྲུར་པ་ལས་སྲུ་རྒྱལ་གྱི་དཔང་པོ་ལས་དགོངས་པ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
ལུགས་འདི་ནི་མཁས་བརྩུན་བཟང་པོའི་བཞེད་པ་དང་བསྟན་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།

མེར་སྐྱའི་རྒྱལ་པོ་གནས་འཛོག་གིས་ཡངས་པ་ཅན་དུ་བྱོན་ཞིང་ཤུག་ལི་ཙྰ་བིའི་རིགས་བྱང་བ་
ནས། རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་གཞོན་ནུའི་བར་ཡང་ས་བྲིམ་རྒྱལ་བརྒྱད་ནས་ཟས་གཙང་གི་བར་
དུ་བགྲང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡོད་འདྲ་བས་ལོགས་སུ་བཅུ་རྒྱ་མི་མ་བརྟེས། འདིའི་ཁྲུངས་ནི་ལ་
ལས་རྒྱལ་པོའི་དམག་བརྒྱ་པའི་རྒྱལ་བརྒྱད་ལས་དར་བར་འདོད་པ་དང་། ལ་ལས་ལྟ་ལས་
བབས་པར་འདོད་པ་སོགས་རང་རང་སྟོའི་འདོད་པ་མང་དུ་བྲིས་ཡོད་ཀྱང་། དུས་གསུམ་ས་
ལེར་གཟིགས་པའི་རྒྱལ་བ་སྟོབས་བརྩུ་པ་ལ་ནི་འགྲན་པའི་དོ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་དུ་ ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་ལུང་བཀའ་མདོ་རྒྱུད་དག་ལས་
གསུངས་པའི་ནང་ལས། ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོ་འབྱོན་རྒྱུའི་རིགས་བརྒྱད་དང་
བཅས་ལུང་བསྟན་པ་ནི། ལྷ་ལྷན་ལུལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། གངས་ཅན་རི་ཡི་ནང་གནས་
པ། རྒྱལ་པོ་མི་ལྷ་ཞེས་པ། ལི་ཙྰ་བི་ལི་རིགས་ལས་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ལི་ཙྰ་བི་འཆར་བྱེད་གཞོན་ནུའི་སྲས་དུང་སོ་ཅན་དང་གཡུ་ཡི་སྟོན་མ་ཅན་སོགས་མཚན་
མ་ཁྲུང་པར་ཅན་ཞིག་བཙས་པ་དེ་ཉིད། མཐར་སྐྱབས་པའི་རྩལ་གྱིས་བོད་དུ་འདས་ལོ་དུག་

བརྒྱ་མོ་ལྷ་པ་ཤིང་སྟག་ལོར་རྣམ་རིག་བཀྲ་བའི་མི་བདུན་གྱིས་གཉེན་བར་བརྟེགས་ནས་
ཕེབས་ཤིང་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་དབང་བསྐྱར་བས་བོད་དུ་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་གཉེན་གྱི་བཙན་པོ་ཞེས་
གྲགས་སོ། དེ་དང་བཅུན་མོ་གནམ་ལྷག་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྲུ་གྱི་བཙན་པོ་
འབྲུངས། དེ་ལ་བཅུན་མོ་ས་དིང་དིང་བཞེས་པའི་སྲས་སུ་རྒྱལ་རབས་གསུམ་པ་དིང་གྱི་
བཙན་པོ་འབྲུངས། དེ་ལ་བཅུན་མོ་སོ་བམ་བཞེས་པའི་སྲས་སུ་རྒྱལ་རབས་བཞི་པ་སོ་
གྱི་བཙན་པོ་འབྲུངས་སོ།།

དེའི་སྲས་རྒྱལ་རབས་ལྷ་པ་དེ་གྱི་བཙན་པོ། དེའི་སྲས་རྒྱལ་རབས་དྲུག་པ་གྱི་སྤྱོད་བཙན་པོ་
སྤྱོ། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནི་སྲས་ཆིབས་ཀ་ཐུབ་ན་དགུང་དུ་གཤེགས་ཞེས་ཟེར་
རོ། དེའི་སྲས་རྒྱལ་རབས་བདུན་པ་གྱི་གུམ་བཙན་པོ་འབྲུངས། དེ་ཡན་གྱི་རྒྱལ་རབས་
ལ་གནམ་ལ་གྱི་བདུན་ཟེར་བ་ཡིན། དེའི་སྲས་རྒྱལ་རབས་བརྒྱད་པ་སྤྱོད་པ་དྲུག་རྒྱལ་
འབྲུངས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་ཡབ་ལོ་ངམ་གྱིས་བཀོངས་པ་ན་ཀོང་ཡུལ་དུ་བྱོལ་བ་
ལས། གཙུང་རུ་ལས་སྤྱོད་ཀྱིས་དམག་སུམ་སྤོང་སུམ་བརྒྱ་དང་བཙས་གདན་དངས་ཉེ་
རྒྱལ་པོ་མཇད་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་སྲས་རྒྱལ་རབས་དགུ་བ་གང་མོ་གནམ་གསེར་བརྟེགས་
འབྲུངས། ཡབ་སྲས་དེ་གཉིས་ལ་སྤོང་གྱི་སྤོང་གཉིས་ཟེར་རོ། ཡང་ན་གྱི་གུམ་བཙན་པོ་
ཡབ་སྲས་གཉིས་ལ་ཡང་སྤོང་གཉིས་རྩིས་སྤོང་ཡོད་པ་ཡིན་ལོ། དེའི་སྲས་རྒྱལ་རབས་
བརྒྱ་པ་ཐོ་ལེགས་བཙན་པོ་འབྲུངས། དེའི་སྲས་རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པ་ཐོ་ལེགས་བཙན་

པོ་འབྲུངས། དེའི་སྤྲུལ་རྒྱལ་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་གོ་རུ་ལེགས་བཅན་པོ་དང་། དེའི་སྤྲུལ་རྒྱལ་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་འབྲིང་ཞི་ལེགས་བཅན་པོ་དང་། དེའི་སྤྲུལ་རྒྱལ་རབས་བཅུ་བཞི་པ་ཐེ་མོ་ལེགས་བཅན་པོ་དང་། དེའི་སྤྲུལ་རྒྱལ་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་ཨི་མོ་ལེགས་བཅན་པོ་སྟེ། དེ་དུག་ལ་སལ་ལེགས་དུག་ཅེས་གྲགས་སོ།།

དེའི་སྤྲུལ་རྒྱལ་རབས་བཅུ་དུག་པ་ཟ་གནམ་ཟིན། དེའི་སྤྲུལ་རྒྱལ་རབས་བཅུ་བདུན་པ་ སྟེ་སྤྱོད་གནམ་གཞུང་བཅན། དེའི་སྤྲུལ་རྒྱལ་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་སྟེ་གོ་ལ་ཡིན། དེའི་སྤྲུལ་རྒྱལ་རབས་བཅུ་དགུ་པ་གནམ་སྟེ་ཚོ་ལ་ནམ་ཡིན། དེའི་སྤྲུལ་རྒྱལ་རབས་ཉི་ལུ་པ་བསྟེ་ཚོ་ལ་པོ། དེའི་སྤྲུལ་རྒྱལ་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་སྟེ་རྒྱལ་པོ། དེའི་སྤྲུལ་རྒྱལ་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་རྒྱལ་སྟིན་བཅན། དེའི་སྤྲུལ་རྒྱལ་རབས་ཉེར་གསུམ་པ་རྒྱལ་ཉོ་རེ་ཡོངས་བཅན། དེའི་སྤྲུལ་རྒྱལ་རབས་ཉེར་བཞི་པ་སྟེ་བཅན་ནམ། དེའི་སྤྲུལ་རྒྱལ་རབས་ཉེར་ལྔ་པ་སྟེ་སྤྱོད་སྤྱང་བཅན། དེའི་སྤྲུལ་རྒྱལ་སྟེ་རྒྱལ་ཉེར་དུག་པ་སྟེ་ཐོག་བཅན་པོ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་བཅུ་མོ་རུ་ཡོངས་བཟའ་སྟོང་རྒྱལ་མཚོ་མ་བཞེས་པའི་སྤྲུལ་རྒྱལ་རབས་ཉེར་བདུན་པ་སྟེ་ཐོ་ཐོ་རི་སྟེན་བཅན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རྣམ་སྤྱུལ་དེ་སྟོན་པའི་འདས་ལོ་ཆེག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་དང་ལྔ་པ་ལིང་བྱི་དང་སྟེ་ལོ་ (༣༧༧) སྟུམ་བརྒྱ་དོན་བཞི་དང་རྒྱལ་རབས་དང་པ་གཉེར་སྟེ་བཅན་པོ་བྱོན་ནས་ལོ་དུག་བརྒྱ་ཉི་ལུ་ལ་སྤྱུ་འབྲུངས། དགུང་ལོ་དུག་ཅུ་པ་རྒྱ་བྱའི་ལོར་པོད་བསོད་ནམས་སྟེ་མཐུན་གྱི་བཞོ་སྤྱུལ་དུ་དཔང་སྟོང་ལྷུང་རྒྱ་པ་དང་། ཅན་

མ་ཞིའི་གཟུངས་སོགས་གནམ་ལས་ཡུམ་བུ་སྐྱོད་གི་ཐོག་ཏུ་བབས་ཏེ། མཚན་གཉན་པོ་
གསང་བར་གསོལ་ནས་ཕྱག་མཚོད་མཛད་པས། དེའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་ཚེ་
བསྐྱངས་ཏེ་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་བཞུགས། དེའི་དོན་རྒྱལ་རབས་ལྷན་ཞེས་པར་འགྲུར་
རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཐོབ་ཅིང་དུས་དེ་ནས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་དབུ་བརྟེས་
པ་ཡིན་ནོ།།

ཡབ་དེ་དང་ཡུམ་གཞོན་བཟའ་མང་མོ་ཇི་ཇི་དགོས་ཀྱི་སྲས་སུ་རྒྱལ་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་ཁྲི་སྟེ་
ཟུང་བཅན་འཁྲུངས། དེ་དང་ཡུམ་འཕྲོའ་བཟའ་དུང་བྱང་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རྒྱལ་
རབས་ཉེར་དགུ་པ་འཕྲོའ་གཉེན་ལྷེ་རུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་རབས་སུ་མ་རུ་བ་སྟག་བུ་སྟེ་གཟིགས་
སམ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ནི་ཡབ་དེ་དང་ཡུམ་མཚེས་བཟའ་ཀྱུ་རྒྱལ་རབས་མོ་མཚོ་གཉིས་
ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་དེའི་སྐྱབས་བྱེད་དང་སྲང་བཅོས་ཤིང་ཚོང་བྱེད་པའི་སྲོལ་དར་
བ་ཡིན་ནོ།། རྒྱལ་པོ་དེས་འ་ཞ། དྲང་གར། ཟེང་པོ། ཞང་ཞུང་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
རྣམས་བརྟུལ་ཏེ་མངའ་འོག་ཏུ་བརྟུགས་འདུག། ཁྲི་སྟེ་ཟུང་བཅན། འཕྲོ་གཉེར་ལྷེ་
རུ། སྟག་བུ་སྟེ་གཟིགས་གསུམ་ལ་བར་གྱི་སྟེང་གསུམ་ཡང་ཟེར་རོ། ཡབ་དེ་དང་ཡུམ་
འོལ་གོང་བཟའ་སྟེང་ཚུན་འཕྲོག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རྒྱལ་རབས་སོ་གཅིག་པ་སྟེན་བཅན་རྒྱང་
ནམ་གནམ་རི་སྟོང་བཅན་འདི་ཉིད་འཁྲུངས། དེའི་སྐྱབས་ཡུལ་རལ་པོ་ཟེར་བ་དེ་ཆམ་ལ་
ཕབ་ནས་མངའ་འོག་ཏུ་བརྟུགས་འདུག།

ཀྱུལ་རབས་སོ་གཉིས་པ་སྔོང་བཙན་སྐྱམ་པོའམ་སྔོང་སྡེ་བཙན་ནི། ཡབ་གནམ་རི་སྔོང་
བཙན་དང་ཡུམ་ཚེས་སྔོང་བཟའ་འབྲིང་མ་བོག་དགོས་སམ་འབྲི་བཟའ་བོད་དཀར་གཉིས་ཀྱི་
ལྷས་སུ་སྟོན་པའི་འདས་ལོ་ཚིག་སྔོང་བཞི་བརྒྱ་གོ་བརྒྱད་དང་སྤྱི་ལོ་ (༡༡༧) མེ་སྤང་
གི་ལོར་སྤྱི་འབྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་ཀྱུལ་བྱིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་
ཤིང་མོ་རྩ་དང་སྤྱི་ལོ་བརྒྱ་སོ་བཞི་ལོར་ བལ་བཟའ་བྲི་བཅུ་ན་བསུས་པའི་དགའ་སྟོན་
མཛད། ལོ་དེར་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་ལེན་པར་བཏང་ཡང་མ་འབྲེར་བར། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་
པ་མེ་སྤེལ་ལོ་ཚུན་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ནས་ རྒྱ་བཟའ་མཇལ་འཕྲད་མཛད་པའི་དགའ་སྟོན་
མཛད་འདུག རྒྱ་གར་ཀྱུལ་པོ་གུལ་འི་སྐབས་བོན་མི་ཡི་གེ་སྟོབ་ཏུ་གོགས་བཅུ་དྲུག་དང་
བཙས་རྒྱ་གར་དུ་བཏངས། དེས་ཀྱང་བཀའ་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་ལ་མཁུན་པ་རྒྱས་ཏེ་སྤྲོད་བོད་
དུ་ལྷོག་ བལྟན་པའི་སྤྱི་མོ་སྤྲོད་ལོ་གཉིས་སྟོན་ལ་གཏོད། དུས་དེ་ནས་བཟུང་ལྷ་ཚོས་དགེ་བ་
བཅུ་དང་མི་ཚོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གི་བྲིམས་སྟོན་བཟང་པོས་བོད་འབངས་བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་ཉི་
མ་ཤར་རིར་དྲངས་པས་ཀྱུལ་སྟོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ནི་ནམ་ཡང་བརྟེན་དུ་ཕངས་པ་ཡིན་
ནོ། དགུང་ལོ་བྱ་གཉིས་པ་ས་བྲི་དང་ སྤྱི་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་གོ་བརྒྱད་ལ་གནམ་དུ་གཤེགས་
སོ།

དེའི་ལྷས་སུ་ ཀྱུལ་རབས་སོ་གསུམ་པ་གུང་སྔོང་གུང་བཙན་ནམ་གུང་རི་གུང་བཙན་ནི་ས་
སྤྱུལ་ལོ་དང་ སྤྱི་ལོ་ (༡༡༩)དྲུག་བརྒྱ་དེ་དགུ་ལ་འབྲུངས། ཀྱུལ་རབས་སོ་བཞི་པ་
མང་སོང་མང་བཙན་ནི་ཡབ་དེ་དང་ཡུམ་ཞ་བཟའ་མོང་རྗེ་བྲི་དཀར་གྱི་ལྷས་སུ་

འབྲུངས། འདིས་རྒྱལ་གྱི་དེ་ལོ་ལྷ་བསྐྱུངས་ཏེ་དགུང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་ལ་སྐྱེ་གཤེགས། རྒྱལ་
རབས་སོ་ལྷ་པ་འདུས་སོང་མང་རྗེ་འམ་མང་སློན་མང་བཙན་ནམ་ མང་རྗེ་གྲུང་ནམ་ནི་ཡབ་
དེ་དང་ཡུམ་འབྲི་བཟའ་བྲི་མ་ལོད་བྲི་སྟེང་གི་སྲས་སུ་ཡབ་གཤེགས་ཏེ་བླ་བ་བདུན་ལ་སྐྱེ་
འབྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་ལ་མེས་པོ་སྟོང་བཙན་སྐུམ་པོ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བྲིར་
ཕེབས། རྒྱལ་གྱི་དེ་ལོ་བཙོ་ལྷ་བསྐྱུངས་པའི་དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་སྐྱེ་གཤེགས་སོ།

རྒྱལ་བྲི་སོ་དྲུག་པ་བྲི་སྟེ་གཙུག་བཙན་ནམ་བྲི་སྟེ་བཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ནི་ཡབ་དེ་དང་
ཡུམ་མཚམས་བཟའ་བཙན་མ་བོག་གམ་འབྲོ་བཟའ་བྲི་མ་ལོད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་
འབྲུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་མ་བཞེས་གོང་དུ་ཡབ་གཤེགས། རྒྱལ་པོ་འདི་ནི་ དཔའ་
རྩལ་ལྷག་པར་ཆེ་བས་དེ་དུས་སྣམ་གྲགས་ཚན་གྱི་དམག་དཔོན་བདུན་ཡོད། དགུང་ལོ་ཉེར་
བརྒྱད་ལ་སྐྱེ་གཤེགས་སེཞེས་དང་ལ་ལས་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་བཞུགས་ཞེས་གྲུང་
དོ།

རྒྱལ་རབས་སོ་བདུན་པ་ནི་ཡབ་མེས་ཨག་ཚོམ་དང་ ཡུམ་སྐྱ་ནམ་བཟའ་མང་མོ་རྗེ་བཞི་
གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྟོན་པའི་འདས་ལོ་ཆེག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དགུ་པ་ས་རྩ་ལོ་དང་སྟེ་ལོ་
(༡༡༥) བདུན་བརྒྱ་དོན་བརྒྱད་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱེལ་པ་བྲི་སྟོང་ལྷེ་ལུ་བཙན་
འབྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་ལ་རྒྱལ་བྲིར་ཕེབས། རྒྱལ་གྱི་སྟོང་བས་ཕྱོགས་བཞི་འི་
རྒྱལ་ཁབ་མང་འཕྲོ་ཏུ་བཙུགས། ཡབ་མེས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་གཟིགས་ཏེ་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་

སྒོལ་གཏོང་པའི་ཐུགས་བཞེད་གནང་སྟེ་སྟོན་པའི་འདས་ལོ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་པ་
ས་གྲང་ལོ་དང་སྤྱི་ལོ་ (༡༠༩) བརྒྱད་བརྒྱ་བཅུ་མེད་དགུ་ལ་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་
དྲངས། ལོ་ལྔའི་ནང་བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ གཙུག་ལག་ཁང་
བཞེངས། རྒྱ་བོད་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆོས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱུར། བོན་ནག་གང་ཉ་
ཤང་གི་བསྟན་པ་ཚོད་པས་བརློག་ མདོར་ན་སྟོན་བལ་པོའི་མཚོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་
བཞེངས་ཤིང་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་འབྲས་བུ་དུས་སུ་སྤྲིན་པས། མཁན་སྟོབ་ཆོས་གསུམ་
གདན་འཛོམས་པའི་མཛད་པ་ནམ་ཡང་བཟོད་ཀྱིས་མི་ལང་བར་གྱུར། རྒྱལ་པོ་ཡབ་སྲས་
གཉིས་ཀྱང་མདོ་སྒྲགས་རྒྱ་ཆོས་ལ་མཁས་ཤིང་ཡུམ་རྒྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མཛད། དེར་སང་
ཆོས་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཏོང་བའི་མཉེན་རྒྱས་བསྐྱུས་བརྩམས་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་
ཀྱི་ཅེར་སོན་པས་མ་འོང་སྤྱལ་པ་འགྲུད་ནུས་པའི་ལུང་བསྟན་ཐོབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དང་གུ་ལ་ལོ་
གསར་གྱི་ཉ་རྒྱུགས་གནང་བའི་སྐབས་བོན་སྟོན་གྱིས་འཇབས་མདའ་ལྷུལ་ཉེ་བཞོངས་སོ།

རྒྱལ་རབས་སོ་བརྒྱད་པ་སྐ་ཞེ་བཙན་པོ་ནི་ ཡབ་དེ་དང་ ཡུམ་ཆོས་སྟོང་བཟའ་མ་རྒྱལ་
སྟོང་དཀར་གྱི་སྲས་སུ་མེ་སྟག་ལོ་ལ་འབྱུངས། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་མི་འདྲ་བ་བཙོ་ལྷ་ཙམ་
འདུག གང་ལྟར་ཡང་ཆབ་འབངས་དབུལ་ལྷུག་ལན་གསུམ་བཞེ་བར་མཛད་
འདུག བཙན་མོ་རུ་ཡོང་བཟའ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཀྱང་སྲས་མེད། སྤིང་ལྷ་བ་བཙན་བདུན་མཛད་
ནས་དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་གཤེགས་ཞེས་རྒྱལ་རབས་སྤྱ་བཞེད་ལས་གསུངས། རྒྱལ་
རབས་ཁག་མང་ཡང་མཁས་བཙན་གྱི་རྒྱལ་རབས་ལས་སྤིང་ལོ་བདུན་དང་ལྷ་བ་དགུ་མཛད་

ཅིང་དགུང་ལོ་ཉིད་གསུམ་ལ་གཤེགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་འཐད་པར་གསུངས་པ་
ནི་དབུལ་སྤྱོད་ལན་གསུམ་སྟོམས་པ་ལ་ཡུན་གྱིས་མ་འགྲིགས་པས་ལེགས་པར་དབྱུང་དེ་
གཏན་ལ་ཐབ་པ་དེ་ཁོ་ན་ལོ།།

དེ་ལ་གཙུང་གསུམ་སྟེ་ལྷ་ཁྱི་བཙན་པོ་ནི་སྐྱ་གཞོན་ལ་གཤེགས། གཙུང་གཉིས་པ་ནི་སྐྱ་
བཞེད་ལྟར་ལྷ་ཁྱི་བཙན་པོ་དང་། རྒྱལ་རབས་རྣ་བའི་བདུད་རྩི་ལས་ལྷ་རྩལ་བཙན་པོ་ཟེར་
བ་དེ་མོན་དུ་སྐྱེགས་པ་ལས་སྤར་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་གྱི་དུང་ལ་དབང་བསྐྱར་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་
པོ་སྐྱ་ནམ་གྱི་བཀོངས་སོ་ཞེས་བྱུང་། རྒྱལ་རབས་ལྟར་ན་སོ་དགུ་པ་དང་གདུང་རབས་ཡིན་
ན་སོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པས་གཙུང་གསུམ་པ་སྤྱི་ལྟེ་སྟོང་བཙན་ནམ་ལྷ་ཁྱི་བཙན་པོ་ནི། དེ་དུས་
དགུང་ལོ་བཞི་ཡིན་པས། རྒྱལ་གྱིར་བསྐྱོ་བ་ལ་སྟོན་པོ་རྣམས་གྲོས་མ་འགྲིགས་
པར། མཐར་རྒྱལ་གྲས་དེ་སྐྱ་ན་པ་ཡང་རྒྱལ་གྱིར་འོས་སམ་ཡི་འོས་ཉམས་སང་ན་ལེགས་
གྲོས་མཐུན་ཏེ། ཉམས་སང་པ་ན་རྒྱལ་པོར་འོས་མཆིས་ནས་དགུང་ལོ་བཞི་ལ་གསེར་གྱིར་
མངའ་གསོལ། རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་པ་ན་ལྷེད་ཀྱིས་དབུ་རྩུང་ཟད་གཡོ་བས་མཛིང་ཡོན་དང་སང་
ན་ལེགས་ཞེས་མཚན་དུ་གྲགས། རྣ་བའི་བདུད་རྩི་ལས་ནི་དགུང་ལོ་བཅུ་ཐམ་ལ་གྱི་མངའ་
གསོལ་བར་གསུངས་ཏེ་ཡོད་དོ།། གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཆོས་སྐྱེལ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱེད་ལཱ་
གསང་གྲགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བྱགས་ཉམས་སུ་བསྐྱར་བས་ སྤང་གྲགས་ལྷ་གྲགས་ཀྱི་རོལ་
པར་གར་གིང་གྲུབ་པའི་ཚད་དུ་བྱོན། རྒྱལ་གྱི་སྤར་ཡབ་མེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ལས་ཀྱང་
ལྷག་པར་བསྐྱེད་པ་སོ། དེ་ལྟར་སྐྱ་མཆེད་གསུམ་དུ་བགྲངས་པ་ནི་ གུ་རུ་འི་ལྷང་ལྷར་ལུ་

ནི་བཙན་པོ། ལུ་རུབ་བཙན་པོ། ལུ་ཉིག་བཙན་པོ་གསུམ་མ་གཏོགས་ལྷ་ཙམ་འབྲུང་གི་
འདུག་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམས་གྲངས་སུ་བཞེད་པ་དང་བསྐྱུན་ཏེ་བསྐྱིགས་པ་ཡིན་
ནོ། དགུང་ལོ་ཞི་གཅིག་པ་དང་སྲིད་ལོ་སོ་གཅིག་མཛད་དེ་གཤེགས་སོ།།

རྒྱལ་རབས་བཞི་བརྒྱུ་པ་དང་གདུང་རབས་སོ་དགུ་པ་ཁྲི་གཙུག་ལྷེ་བཙན་ནམ། ཁྲི་རལ་པ་
ཙན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡུག་ན་རྩེ་རི་སྐྱལ་པ་དེ་ནི། ཡལ་ལུ་ཉིག་བཙན་པོ་དང་ ཡུམ་
འབྲོ་བཟའ་མ་མོ་ལྷ་རྒྱལ་གྱི་སྲས་སུ་སློན་པའི་འདས་ལོ་ཆིག་སློང་བདུན་བརྒྱ་ཞེ་བདུན་པ་མི་
ཁྲི་ལོ་དང་སྐྱི་ལོ་ (༡༦༦) བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་དུག་ལ་སྐྱེ་འབྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་
ལ་རྒྱལ་ཁྲིར་ཕེབས། བརྒྱན་མོ་ཙོ་རོ་བཟའ་དཔལ་གྱི་ངང་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཀྱང་སྲས་
མེད། ལོ་པཎ་རྣམས་ལ་སྐྱེད་གསར་བཙུང་གྱིས་རྒྱ་ཆོས་རྣམས་གཏན་ལ་ཕབ་ཏུ་
བརྒྱག་རབ་བྱུང་དུར་སྐྱིག་གི་སྤྲེ་དང་གོས་དཀར་ལྷང་ལོ་རི་སྤྲེ་གཉིས་པོ་དབུ་འཛིན་ཆོས་གནས་
སུ་བཀུར་ནས། དབུ་འཛིན་ལ་ཐོད་ཀྱང་ཕྱང་ནས་གདན་དུ་སྐྱལ་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ། རབ་
བྱུང་རེ་རེ་ལ་འབངས་མི་བདུན་བདུན་སྐྱལ་བ་སོགས་གྱིས་ཆོས་ལ་བཀུར་སྤྱི་ཁམ་ཆེ་བར་
མཛད་པས། བདུད་སློན་རྣམས་གྱི་སློང་པ་གོ་དོག་ནས་བྱས་ངན་སྤྲོ་ཆོགས་བཞུགས་ཏེ་
དགུང་ལོ་སོ་དུག་པ་ལྷགས་བུ་ལོ་དང་སྐྱི་ལོ་ (༢༠༡) དགུ་བརྒྱ་བརྒྱ་མེད་གཅིག་བདུད་
སློན་རྣམས་གྱིས་བཀོངས་སོ། ལྷ་ཐོ་རི་ནས་བཙན་མོ་འདིའི་བར་ལ་སྐྱིད་པའི་གདུང་རབས་
ཕྱེད་དང་བརྒྱ་གསུམ་དང་། མེས་ཨག་ཆོམས་ནས་འདིའི་བར་ཞི་རྒྱ་སྐྱིད་པའི་གདུང་རབས་

ཕྱིད་དང་ལྷ་ཞེས་ཀྱང་སློན་རབས་དག་གིས་བཀྲངས་པར་གྲགས། ཕྱིད་པོ་ནི་སྤྱི་ལོ་བཙན་པོ་
སྤྱི་ཚེ་ཐུང་བར་བཅིབ་ཡིན་ལོ།

རྒྱལ་རབས་ཞེ་གཅིག་པ་དང་གཏུང་རབས་སོ་དགུ་གཅེན་པོ་ཁྲི་དར་མ་འུ་དུམ་བཙན་
ནམ། གྲང་དར་མ་ནི། སྤྱི་ཚུང་བུ་ནས་སློན་པ་ཅིང་བས་ཚོས་སློན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་
མ་གཏང་ཀྱང་དེ་ལོ་སོ་དགུ་པ་ལྷགས་བུ་ལོ་དང་ སྤྱི་ལོ་ (༢༠༡) དགུ་བརྒྱ་བརྩ་མེད་
གཅིག་ལ་གཏུང་བཀོངས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིར་བསྐོས། ལྷགས་ལ་གདོན་གསོལ་བས་ཚོས་དང་
འགལ་བའི་བུ་བས་དུས་འདྲའི་ཞིང་བསྟན་པ་བསྐྱབས། འོན་ཀྱང་སྤྲུགས་པའི་རྒྱལ་པོ་
གནུབས་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལྷ་བརྒྱ་དང་བཙས་པ་ལ་ཚོས་ཅི་དགར་མཛད་དུ་
བརྩལ། མི་རིང་བར་མེ་སྟག་ལོ་དང་སྤྱི་ལོ་ (༢༠༦) དགུ་བརྒྱ་བརྩ་མེད་དུག་ལ་མགོན་
པོའི་ལུང་བཞིན་དུ་ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྩོམ་བསྐྱེད། དེ་ནས་བོད་ལ་ལོ་སྟོར་དུག་དང་ལོ་
རྒྱུ་དོན་ལྷ་ (༡༧) ཚུན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མིང་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཉམས་པ་
སྤྱི་གཏུང་བསམ་མཁར་རྒྱལ་པོའི་མི་རབས་འབྱུང་ཁྲུངས་ཡིད་དབང་འཕེལ་བའི་སྤྱི་ཚེ་
ལས། སྤྱི་བས་བཞི་པ་མཁར་མཁོ་ཆེད་སྟོར་ལས་མང་བཀྱར་རྒྱལ་པོ་ནས་ཚོས་རྒྱལ་རལ་
པ་ཙན་གྱི་བར་ཇི་ལྟར་བརྒྱུད་དེ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་གྱི་དབྱེ་བ་དང་པོ་ལོ།

གཏུང་རབས་སོ་དགུ་པ་རལ་པ་ཙན་ལ་མཆེད་བཞི་ཡོད་དེ་ ༡ ལྷ་སྤྲུལ་གཙང་
མ། ༢ གྲང་དར་མ། ༣ ལྷ་རྩེ། ༤ ལྷན་གྲུབ་བཙས་བཞི་ལས་བར་པ་དེ་རལ་པ་

ཅན་ཡིན། གཅེན་ལྷ་སྲས་གཙང་མ་ནི་ཚོས་ལ་མོས་ཏེ་རབ་བྱུང་གི་དངོས་པོར་གྱུ་བ་
ཀྱང་། བདུད་སློན་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྐྱབ་པའི་འདུན་མ་ལ་བརྟེན་ནས་མོན་དུ་
བཞུད་པར་ཞུས་པས། ལྷ་སྲས་གཙང་མ་བྱོན་པར་ཚས་པའི་ཚེ་ལོ་པཎ་དགེ་འདུན་རྣམས་
རྣམས་ཀྱིས་ཞབས་སྐྱེལ་ཞུས་པས་ གཙང་མའི་ཞལ་ནས། རྒྱལ་སློན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
བཀའ་ཡི་བཀོམས་པ་ལགས་ན།། བདག་ལ་སློད་པའི་དབང་མེད་ས་མཐར་འགོ།། ཉེས་པ་
མེད་པར་སློད་ལ་ཐབས་ཅི་ཡོད།། དགེ་འདུན་བླགས་བདེ་འདི་ནས་ལྷོག་པར་ཞུ།། སེམས་
ཐག་ཚོད་ཟིན་གྱི་ཡི་ཉམ་ཐག་ཐོངས།། ཞེས་གསུངས་ཏེ་དཔོན་གཡོག་ལྷ་ཚམ་དང་བཅས་
སྟོ་བྲག་ཕྱོགས་ལ་འབྱོན་ཅིས་ཡིན་ཀྱང་། སློན་གྱི་སློན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་གཙང་མག་རི་
ཕྱོགས་ནས་སྤྲོ་གོ་གནམ་ཐང་དཀར་པོ་ལ་ཐེབས། དེར་ཞག་གས་བཞུགས་པའི་
བར། བུད་མེད་མཚན་ལྷན་མ་ཞིག་ཅེད་ཕྱོགས་སུ་བསྟེན་པའི་སྲས་ཞིག་འབྱུངས་པའི་བུ་
བརྒྱུད་ལས་སྤྲོ་གོ་དང་ཐིམ་སྤུའི་ཕྱོགས་སུ་གདུང་འབྲོག་རུས་ཆེ་བ་རྣམས་ཡིན་ཟེར་བའི་
འཕྲོས་གཏམ་རེ་ཡང་གྲོང་གི་ཡོད་ཅེས་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ནང་དུ་གསལ།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཐིམ་སྤུ་གཞུང་དང་ ཐེད་ལུང་གི་སོ་རྩ་མོ་རྩ་འདྲེས་པའི་གཙང་རྩ་བར་
གྲོང་གི་ཐིམ་པ་ནས་བརྒྱལ། ད་ལྟའི་དབང་འདུས་ཕོ་བྱང་བརྒྱུད་ཤར་ལུང་སློར་མོ་ (དགོ་
དགོ་ནང་ཡིན་ནམ་དཔུང)ལ་སླེབས། དེ་ནས་རིམ་པར་ཁོ་དྲངས་ཁ། སྤུ་ལུང་། མང་སྤེ་
ལུང་། ཁེངས། རྩ་ཡི། སྤུ་ཡི། སྤུ་ང་ལ་སྤྲིས། ཞོང་དཀར་མོལ་བ་ལུང་པ་རྣམས་

རིམ་པས་བགོད་ཅིང་ཀུ་རི་ཚུ་ལ་སློབས་པ་དང་། ཚུ་བོའི་སྟོང་སྤང་གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་བམ་
པ་མེད་པར་ཉ་ལས་ཉེ་ཅི་དྲག་ལ་ཐུག་ནས་བསམ་སྟོའི་ཞིག་བཏང་བས། ལྷ་སྤྲས་ཀྱི་ཐུགས་
ལ་ངས་ལྷང་སྟོགས་འདི་ལ་གནས་ཤིང་དབང་སྤྱར་བའི་སྤྲེལ་བ་ཡོད་ན། བམ་པ་རྩལ་ས་
པར་གྱུར་ཅིག་ཟེར་ལྷ་ལ་དམོན་བོར་བས་ཤིང་སྤྲོང་ཆེན་པོ་ཞིག་མིས་བཅད་པ་ལྷར་འགྲེལ་
ནས་རྩལ་ས་རྩལ་སྤྲེལ་བའི་བམ་པ་ལྷ་བྱར་བྱུང་བས། ཚུ་བོ་བཀལ་ནས་ལྷང་བུམ་དུ་སྤྲེལས་
ཤིང་སྤྲོར་རིའི་ལབ་རྩ་ལས་བྱོན་ནས། སྤྲ་ཚང་གི་ས་ཆ་དང་ཤེ་རི་ཚུ་བཀལ་ནས་བགོང་བྲེ་
མི་ཉེ་ཡོང་རྩེང་མའི་ས་ཆ་རྣམས་རིམ་པར་བགོད་ནས་འཇམ་མཁའ་ལ་སྤྲེལས། འདི་ཁར་
ལོ་རྒྱས་འཕྲོས་གཏམ་འདི་ལྟར་གྲོང་རྒྱ་གང་འགྲེ། ལྷ་སྤྲས་ཀྱིས་ཡུལ་མི་དེ་དག་ལ་ བྲིང་
རྣམས་ཀྱིས་ང་ལ་མཁའ་ཞིག་བརྩིག་ཅུས་སམ་གསུང་བ་ལ། ཡུལ་མི་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་
འཇམ་ལགས་ཞེས་ཞུས་ཉེ་མཁའ་བརྩིགས་སྤུལ་བས་འཇམ་མཁའ་ཟེར་དགོས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་མིང་ཆགས། དེ་ལའང་བཞུགས་སུ་མ་དགེས་པར་ཚང་བམ་གྱི་བམ་པ་ལས་འཐོན་ཉེ་
ཐུག་སྤྲང་མཁའ་བུམ་བྱར་ཟེར་བའི་སྤྲང་ལོགས་ལ་སྤྲེལས་ཤིང་རྒྱབ་དུ་ལོག་ནས་གཟིགས་
པས། བོང་རི་གྲང་མའི་རྩལ་བརྒྱད་དེ་ལྷང་པའི་ཉར་ཡངས་ཤིང་དྲངས་སངས་པ་འདུག་པ་
ལས། ལྷ་སྤྲས་ཐུགས་ཉམས་སྟོང་བའི་རྣམ་པ་ཞིག་བྱུང་ནས། དེའུལ་གྱི་མདའ་ཞིག་ཡོད་པ་
དེར་རྩེས་ཤིང་འཕངས་པའི་ལུལ་དུ་རྩལ་བྱུང་བ་ད་ལྷ་འི་དེའུལ་སྟོམ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ནོ། ཡང་
བྱོན་པའི་ཞོར་ལ་གསེར་གྱི་མདའ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་འཕངས་པའི་ལུལ་དུ་རྩལ་བྱུང་བ་ད་ལྷ་འི་
གསེར་སྟོམ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ནོ། དེ་ནས་ཕང་སེར་ཀྱང་པར་སྤྲེལས་ནས་སྟོགས་ཀུན་ཏུ་

གཟིགས་པས་ལུང་བ་དྲངས་སྡོམ་ཡོད་ཀྱང་ མིའི་གྲོང་པ་རེ་གཉིས་ལས་མེད་པས་དེར་
བཞུགས་མ་སྟོ།

དེ་དུས་མོན་གྱི་ལུང་ཕྱོགས་འདིའི་ས་ཆ་གང་ལ་ཡང་རྒྱལ་པོ་བྱི་ཁ་ར་ཐོད་དང་མཉམ་པོར་
འོངས་པའི་མི་འཛོར་བུ་རེས་བཟུང་བའི་བྱིམ་གཞིས་མ་གཏོགས་མེད་པས། ལྷ་སྐྱས་ཀྱང་
རིམ་པར་འདི་ཕྱོགས་ལ་ཐེབས་པ་ཡིན་འདུག དེ་ནས་ལྷ་སྐྱས་ཀྱིས་མི་རྣམས་ལ་མི་དང་
ཡུལ་གྲོང་གང་ལ་མང་དང་ས་གཞི་གང་ལ་བཟང་ཞེས་དྲིས་པས། མི་རྣམས་ཀྱིས་ལ་འོག་
ཡུལ་གསུམ་དཔལ་མཁར་བཟང་ཟེར་བས། རིམ་པས་དཔལ་མཁར་དུ་ཐེབས་ནས་
བཞུགས་པའི་སྐབས། བོད་ལ་སྡིག་རྒྱལ་དང་སྡིག་སྡོན་རྣམས་ཁ་མཐུན་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བསྟན་པ་བཞིག་པའི་སྐབས་ཡིན་ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོས་བྱུང་བ་དང་། བོད་ཡུལ་དང་
ཐག་ཉེ་བའི་ས་ཡིན་པ་ལས་དེར་ཡང་བཞུགས་སུ་མ་སྟོམ་མཛད་གསུམ་བཅན་མཁར་ལ་
ཐེབས། རྒྱལ་མཁར་བཟུང་བའི་འོས་གང་ལ་འདུག་གཟིགས་པས། མི་བེམ་བའི་ས་ཆ་དེ་
རྩ་བུ་གཉིས་བསྟོར་ཞིང་། ལུང་པའི་འདུས་ཆེ་ལ་ས་བཅན་པ་འདུག་དགོངས་ནས་དེར་
ཐེབས། རྒྲངས་ལྷ་གཟིགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་ཨ་མི་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་བུ་མོ་བསོད་ནམས་དཔལ་
རྒྱུད་དེ་བཙུན་མོ་བཞེས་པའི་སྐབས་སྟེ།

ཚོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རབས་ཞིའི་བཙུན་པ་བྱི་མི་ལྷའི་དབང་སྤྲུག་དང་། གཅེས་བུ་མཐོང་
ལེགས་བཅན་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་འབྲུངས། སྐྱ་ནུ་མོན་པ་དང་ མི་བྱིམ་ཡུལ་གྲོང་འཛོར་

བྱ་རེ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དབང་བསྐྱར་ནས་རྒྱལ་མཁར་བརྟེན་གས་ཤིང་བཞུགས་སོ།། དེ་ལས་
རིམ་གྱིས་བོད་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་ཞེས་གྲགས་པ་ཆེར་སོང་བ་དང་གཅེན་བྲི་མི་ལྷ་འི་
དབང་ལྷག་ལ་འོག་ཡུལ་གསུམ་གྱི་སློན་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་ཇེ་དཔོན་དུ་གདན་དྲངས་ནས་
ཕེབས་པའི་སྲས་བརྒྱད་རྣམས་ལྷ་འུ་ཁམས་པ་ལ་བཞུགས་པས། ཁམས་པ་ཚོ་བོ་བེར་བའི་
མིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲགས་པ་ཡིན། གཅེས་བྱ་མཐོང་ཡེགས་བཙན་རྒྱལ་མཁར་མི་བེམ་པ་
བཟུང་བའི་སྲས་སྟེ།

གདུང་རབས་ཞེ་གཅིག་པ་བྲི་བརྟན་དཔལ་དང་། བོད་དཀར་རྒྱལ། དཔལ་སྐྱེད་དར་
གསུམ་བྱང་། སྤེམ་གཉིས་ནི་མཆོ་མར་འབྲུངས་པས་རུས་སྐྱར་ཞེས་གྲགས་པའི་བྱ་བརྒྱད་
རྣམས་ནི་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་སློན་མེར་གསལ་བ་ལྟར། རང་རང་གི་ཡུལ་དུ་ཡོད་ལས་
ཆེ་བས་འདྲིར་མ་བཞོད། བྲི་བརྟན་དཔལ་གྱིས་རྒྱལ་མཁར་བཟུང་བའི་སྲས་སྟེ། ཞེ་
གཉིས་པ་གནམ་བསྐྱོས་སྟེ་འབྲུངས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ལ་གཟིགས་ཤིང་
ལྷག་སྟོལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དཔེར་མཛད་དེ་རྒྱལ་གྱི་དབུ་བསྐྱུངས་པས་མངའ་འབངས་སལ་ཆེར་
དབང་དུ་འདུས་ཏེ་བཞུགས་པའི་སྲས་སྟེ།

གདུང་རབས་ཞེ་གསུམ་པ་གུང་རི་རྒྱལ། ལྷ་བཟང་དར། གནམ་ས་བང་། དཔལ་མཐོང་
ཡེགས་བཙན་སྐྱེ་མཆོད་བཞི་འབྲུངས་པ་ལས། གུང་རི་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱལ་མཁར་མི་བེམ་པར་
བཞུགས། ལྷ་བཟང་དར་ཉི་མཆོད་རིགས་ལ་གདན་དྲངས་པའི་རྒྱལ་པ་སྤྲ་ཚང་སྤྲི་ཚང་སོགས་

གྱི་བརྒྱུད་པ་དང་། དཔལ་མཐོང་ལེགས་གདུང་བསམ་ལ་གདན་དྲངས་པའི་བྱ་བརྒྱུད་ལས་
མཁར་རྒྱལ་པོའི་གདུང་མཆོད། རྒྱལ་རབས་དེ་ལས་གདུང་བསམ་མཁར་རྒྱལ་པོ་ཞེས་
གསུངས་ཀྱང་མི་རབས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ཡིག་ཆ་མི་སྣང་བ་ལས་རེ་རེ་བཞིན་བཀྱང་བའི་
ཐབས་སུ་བྱེད།

སྤྱན་གསུམ་པ་གནམ་ས་བང་ཉི་མ་རྩེ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་གདན་དྲངས་པའི་སྤྱན་སུ་གདུང་རབས་ཞེ་
བཞི་པ་མེ་གདུང་དང་སྟོང་གསུམ་ཟེར་བའི་སྤྱན་གཉིས་འཁྲུངས། མེ་གདུང་གི་སྤྱན་བརྒྱུད་
རྣམས་ནི་བཀྱིས་སྤྲང་བེང་མཁར། གཅེན་མཁར། སྟོམ་མཁར། བྱ་སྟོམ། བ་གྲིང་
སོགས་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་རྣམས་ཡིན། གཙུང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྤྱན་སུ་གདུང་རབས་ཞེ་སྤྱ་
པ་སྟོང་རབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཅེན་ཁར་དང་སྤྲམ་རི་ལུང་པ། ར་རྩི། ཐོང་མི། ཁང་
པ། མཁར་ལ་སོགས་པར་རིམ་པར་ཐེབས་ཀྱང་རྒྱལ་ས་བརྒྱུད་མ་ཐུབ་པར། མཐོང་རོང་
ལམ་སྤང་དུང་ལ་ཡུལ་བརྒྱུད་ནས་རེ་ཞིག་དེར་བསྟུན། དེ་ནས་སྤྲམ་ལོག་ནས་མཁར་གདུང་
ལ་ཡུལ་བརྒྱུད་ནས་སྟོང་པའི་བྱ་བརྒྱུད་ད་ལྟའི་མཁར་གདུང་གི་རྒྱལ་རིགས་རྣམས་ཡིན་ཞེས་
རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་གཞིར་བརྒྱུད་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་
ལ། འོན་ཀྱང་གནམ་ས་བང་གི་བྱ་གཉིས་བཀྱིས་སྤྲང་ཆ་འོག་ཉིད་དུ་སྟོང་པའི་ཡུལ་མིང་
མཁར་དུང་ཟེར་བ་དེ་ཉིད་ར་འདི་སྟོགས་སུ་སྤང་བ་དང་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཞེ་བེད་ཡང་། དཔལ་
མཐོང་ལེགས་གྱི་མི་བརྒྱུད་ཡིན་པ་ནི་གོར་མ་ཆག་པས་གང་ལྟར་ཡང་ རྒྱལ་རབས་དེ་
སྤྱི་ལོ་ (༡༩༧༩) ཆིག་སྟོང་བརྒྱུད་བརྒྱ་ཞེ་བརྒྱུད་ལ། སྤྱི་ཚང་པ་དག་དབང་བཙན་

ཅན་གྱིས་བཀྲ་ཤིས་སྤྲོད་ཅོང་དུ་བསྐྱིགས་འདུག་པ། དེ་ཁ་ཚུན་ལྷ་སྤྲོས་གཙང་མ་ནས་
གདུང་རབས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གསུམ་དུ་སོང་ཡོད་ཅེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། ལྷ་སྤྲོས་ནས་སྟོར་
རབ་ཚུན་གདུང་རབས་བཞི་ལས་མ་ཚུད་པས། ད་ཅུང་གདུང་རབས་བཅུ་དགུ་ཙམ་ལོ་རྒྱུས་
སྤེལ་འོང་མི་འདུག། འོན་ཀྱང་དེའི་བརྒྱུད་པ་དེ་ཡིན་ཟེར་བའི་ངག་རྒྱུན་ནི། རྣམ་རབས་
བམས་ཅད་ཀྱིས་མཐུན་པར་གྲོང་བ་བཞིན་སྟོམས་ལས་སུ་བཞག་པར་ཕངས་ནས་དུས་རབས་
བཅུ་དྲུག་པ་ནས་ཉི་ཤུ་པའི་བར་དུན་པ་མངོན་དུ་བཞག་པ་ནི་ནང་རིག་གི་འོངས་སུ་མ་
གཏོགས་པས། ཐོས་འཛིན་ན་བའི་བྱ་གར་ཇི་ཅམ་བསགས་ཡོད་པ་རྣམས་འབྲི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ།

མཁར་མཁོ་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་བརྗོད་བྱུང་བཞག་སྟེ་འབྲི་རྒྱ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་
མཐོང་ལེགས་སྟོར་རབས་ཀྱི་མི་བརྒྱུད་བཅུ་དགུ་འདས་པ་ན་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་
མཁར་མཁོ་ཆེ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་མཁར་ནི་བོང་མན་དང་ལ་བར་ཟེར་བར་རེ་མོས་སུ་
བཞུགས་འདུག་པ་ལས་བོང་མན་པའི་ཆེ་ལོ་ལ་སྤྱོད་འབྲུངས། སྤྱོད་ཚུང་ཏུ་ནས་གསུང་
མི་བྱོན་པ་ལྷུགས་པའི་ཟོལ་དུ་བཞུགས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་གཅེན་པོ་གཉིས་ནི་ལུང་སྟོགས་
སོ་སོར་གདན་དྲངས་པའི་སྟོར་འོག་ཏུ་གསལ། གཅེན་པོའི་ཉེ་འདུ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་མཁར་
པའི་རྒྱལ་པོ་ནི་ལྷུགས་པ་ཡིན་འདུག་ཟེར་བ་ལ། མཁར་གྱི་རྣམ་རབས་རྣམས་ཆོག་རྒྱུན་མ་
ཐེག་པར། དེད་ཅག་གི་མཁོ་ཆེ་འམ་རྒྱལ་པོ་ལྷུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་ སུ་བརྒྱུད་ལ་ས་དགོས་
པས། གཅེན་པོ་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་མཁར་པ་ལ་ས་གཅད་དགོས་ཟེར་བ་ལ། ཐོ་བོ་

གཉེས་ཀྱི་མཛོད་བསམ་ལའ་འདི་ས་ས་ཡང་གཅད་མི་བྱུང། ང་ཚོས་ས་མཚམས་བཀལ་བ་དང་
བསྐྱེད་རྒྱ་ལས་ལབ་ཏུ་ཅི་ཡོད་བསམས་ནས། འོ་ན་དེ་ག་གྱིས། ས་ཡི་མཚམས་འགེལ་
ལུགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་ཟེར་བ་ལ། མཁོ་ཆེ་འི་ཕྱག་གཡོག་པ་ཞིག་ན་རེ། མཁོ་ཆེ་ལྷུགས་
པ་ཞལ་མི་བྱོན་པས་རྒྱབ་ལ་ཞུས་ཏེ། སེན་མོས་བཏབ་བཞིན་དུ་སོང་ན་ཁ་ནས་ཨ་ཚ་ཟེར་
རེས་ཀྱིས་ས་མཚམས་བཀལ་ན་དྲག་ཚོད་འདྲུག་ཟེར་བ་ལ་ཁ་མཐུན་ནས། དང་པ་མ་རུང་
རྒྱ་འཚོམས་ལ་འཛོམས་ནས། མཁམ་ལྷུགས་པ་འམ་ཡོང་སྤྱོད་རྒྱབ་ལ་འཁྲུང་རེས་ཀྱི་སེན་
མོས་ཚ་བྱོ་བ་འབྱིན་བཞིན་དུ། མ་རུང་ཕོ་རྒྱ་གཤགས་ཡུད་གྲིང་གི་རྒྱ་འགོར་སྤྲོབས་པ་དང་
ཨ་ཚ་ཟེར་བའི་གསུང་བྱོན་ཏེ། དེར་མཚམས་རྩོལ་ཡི་གོ་ཀ་བྱི་ནས་བཞག། དེ་ནས་ཡུད་
གྲིང་རྒྱ་གཤགས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ཨ་སམ་གྱིས་གོང་ཁེ་ཨ་ཡི་ཟེར་སར་གསུང་བྱོན་པས་
མཚམས་རྩོད་ཁར་བཀལ་བ་མ་ཚད་རི་འདྲ་བའི་བར་འབྲུང་རེ་བཅོས་བཞག་གནང་
འདུག། དེ་ནས་ཅུབ་ཕྱོགས་ཏེ་ཕུ་ནས་བརྒྱུད་ དེ་མ་རྟུ་རི་ལ་སྤྲོབས་པ་དང་གསུང་བྱོན་
པས་དེར་རྩོལ་གས་བརྒྱུགས་ཏེ་བཞག ཡང་མི་ཀུ་རི་རྒྱ་གཤགས་མན་བྱིའི་ཡུལ་ནས་བརྒྱུད་
སྤྲོང་མ་རུང་རྒྱ་འཛོམས་ལ་སྤྲོབས་པ་དང་གསུང་བྱོན་པས་མཚམས་རྩོད་ཁར་བཀལ་བས། དེ་
འདྲ་བ་ཡ་མཚན་ཆེ་ཟེར་ནས་ཀུན་ཏུ་ལས་པར་གྲགས། ས་མཚམས་དེ་དག་བསྐྱོར་ན་ཞག་
ལྷ་ཚམ་འགོར་གྱི་ཡོད་ཅེས་གྲིང་གི་ཡོད་པ་མ་ཟད།

རབ་བྱུང་བཅོ་པ་རྒྱ་གྲང་ལོར་མཁམ་པའི་ས་ཕྱ་བཅོ་གནང་བ་ལས་ (རྒྱ་གྲང་ལོར་གདུང་
བསམ་བར་བསྐྱོར་མཁམ་པའི་ས་ཁྲམ་བཅོས་གནང་བ་འདི་ལྟར་ངང་སིང་མོ་མཁམ་ནས་རྒྱ་

ལྷ་རྩེ་དང་ལེན་ཐོན་ལྷ་འཛོམས་ས་ནས་ མི་ཚམ་རི་འཛོམས་ནས་ཡར་རྒྱ་གཤགས། ཀུན་
ཐམ་རི་རྒྱ་འདྲེད་གོས་མི་ཉལ་ལ་རྩོལ་གས་ཡོད་པ་གཅིག་དང་རྩལ་མེད་གཅིག་ཡོད་པ་ནས་
ཕར། ལྷོ་མ་རྩི་རི་སྐྱོགས་འོག་གསེར་ཕུ་སྐྱལ་སྤྱང་གི་དེད་ལ་ལྷ་ཐེང་རི་ནས་མར་སྤྱང་
ཐུང་གཡུ་རུང་དང་མཁར་པའི་ལམ་ཁ་འབྲེལ་ནས་མར་སྤྱམ་ནག་ཚང་རྒྱ་གཤགས། ངམ་
ཚལོ་སྤྱང་ཐང་རྩོ་ཁ་ལྷོ་བ་ཡོད་པའི་འོག་མ་ལ་རྩོལ་གས་ཡོད་པའི་མཐའ་མར་ཡི་གེ་ཀ་ཟེར་བ་
ཞིག་ཡོད། དེ་ལས་མེར་ཕུ་ཟེ་གཤགས་རོལ་ནང་དགོན་པའི་ལམ་ཁ་འབྲེལ་གྱི་སྤྱང་ལ་རྩོ་
གསུམ་ཡོད་པའི་འོག་མ་རྩོ་གུ་གསུམ་གཅིག་ལ་རྩོལ་གས་ཡོད་པ་དེ་ནས། གོས་རུང་སྐྱེས་
རུང་རྒྱ་འདྲེད་སྐྱེས་རི་མགོར་ མི་རོང་སྤྱང་ཐུང་ཉ་ཟོར་གོང་ལས་མར་བམ་སྤྲོད་རྒྱ་
གཤགས་རྒྱ་མཚམས་ཡར་བཅད། བདེ་རོང་གཙོ་བོ་རྒྱ་རྒྱས་བཅད་ ཨ་གུངས་ལ་རྩ་ནས་
ཡར་ཐམ་རི་ཐང་ཐུང་གཤགས། འཁོན་བུ་གདོས་རི་མ་སྤྱང་ལ་མ་རུང་རྒྱ་འདྲེད་ལྷ་རི་རྒྱ་
འཛོམས་ས། ལྷ་རི་རྒྱ་གཞུང་གཤགས་ཚུ་རི་འཛོམས་ས་ནས་ཡར། ཚུ་རི་རྒྱ་འདྲེད་
རྒྱ་རི་རྒྱ་འགོ་དང་བཅས་པ་ནང་འཁོད་གྱི་ས་གཞི་ལས།) ཞེས་བྲིས་ནས་མཁར་པའི་གཙོ་
གན་ཕུར་པ་ནས་འགོ་བཟུང་དུང་ཁ་དགོན་པའི་སྐྱེ་གཉེར་གྱི་ལྷོ་གཞི་རྩམ་ རེ་རེ་བཞིན་དུ་
རང་རང་གི་མིང་ཐོར་བཀོད་པའི་མཇུག་ཏུ་མཁར་པའི་ས་སྤྲོད་ཡང་འདི་ལྟར་ (ཨ་བ་ཏར་རྒྱབ་
སྤྱང་རྩོ་གསུམ་གྱི་ས་སྤྲོད་། ཉུང་མོ་ཉུང་ལ་སྤྱང་དོ་གཅིག་གི་ས་སྤྲོད་། ཁམས་པ་རུང་
སྤྱང་དོ་གཉེས་གྱི་ས་སྤྲོད་། ཁང་པ་སྤྲིན་ཤིང་ར་ལ་ས་སྤྲོད་སྤྱང་དོ་གཅིག་གི་ལ་རུང་ལ་
ཁལ་མི་གཉེས་གྱི་ས་སྤྲོད་། དེའི་གོང་དུ་ད་རུང་ས་སྤྲོད་སྤྱང་དོ་གཉེས། ཁ་ཤིན་ཁལ་མི་

གཅིག་གི་ས་སྤོང་། ཞེལ་ཡིང་ནང་ཁྲལ་མི་གསུམ་གྱི་ས་སྤོང་། ལྷོ་ཀ་རི་སྤང་དོ་
གཅིག་ག་མང་ཟེར་སྤོང་སྤང་དོ་གཉིས། བྱར་མ་ལ་ཁྲལ་མི་ཅིག། བོང་མན་མཇུག་དུང་
མན་མ་ལ་སྤང་དོ་གཉིས། མཁར་གིང་ལུང་སྤང་དོ་གསུམ། མེ་ཚམ་གོང་འོག་གཉིས་ལ་
སྤང་དོ་གསུམ། ལྷ་གིང་ན་ལྡང་ལ་ཁྲལ་མི་གཅིག་གི་ས། ཡ་རི་སྤང་ཐང་ལ་ཁྲལ་མི་
གཅིག་གི་ས། ངང་སིང་མ་ལ་ཁྲལ་མི་གཅིག་གི་ས། མིག་ཏང་ལར་ཁྲལ་མི་གཉིས་གྱི་
ས། མཐོང་ས་བྱང་རི་ལ་ཁྲལ་མི་གསུམ་རང་བའི་ས། འ་ཡུང་སྤོང་རང་ལ་ཁྲལ་མི་གསུམ་
རང་བའི་ས། ཞེམ་ཞེམ་གོང་འོག་གཉིས་ལ་ཁྲལ་མི་གསུམ་རང་བའི་ས། ཞེམ་ཞེམ་ཟེ་
མར་བཅད་བར་དགོན་པ་དང་གི་ལུང་མར་བཅད། སྤྱི་རུང་ལྷ་ལྷར་བཅད། ཀ་ན་བདེ་རོང་
ཡར་བཅད་དུང་འོག་གཅིག་གི་ས། ལུབ་དོ་རོང་མར་བཅད། ཨ་གངས་ལ་རྩ་ཡར་
བཅད། འམ་རང་ཐམ་རི་དང་རྩབ་དུང་པ་ཆང་ལོ་སྤྱ་བཅད་པའི་ནང་འཁོད་རང་འཐག་ལུང་
ལ་དུང་འོག་གཅིག་གི་ས། ཀ་ན་བདེ་རོང་མར་བཅད་ཀྱི་མཚམས་ཡར་བཅད། འར་ཨ་
གངས་ལ་རྩ་དང་། བདེ་རོང་གཙོ་བོ་རྩབ་མེ་རུ་སྤྱ་དང་ལུང་ཁང་མ་ཉ་ཟོར་གྱིས་བཅད་པའི་
ནང་འཁོད། ཀུ་ལི་ཀ་ཉ་ཟེར་བ་རྣམས་དབང་གླིང་གི་བསྐྱེ་མ) ཞེས་ས་སྤོང་དུ་འཁོད་
འདུག་པ་ འདི་ཡང་ཕྱིས་སྤྱ་སའི་ཁྱོད་གང་བས་རྩང་རྩང་དུ་སོང་བ་མ་གཏོགས་སྤར་ཡིན་ན་
དེ་བས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། སྤྱ་མ་ཞབས་དུང་མ་ཕྱོན་གོང་དུ་མཁར་མཁོ་ཆེས་ཀྱང་རྒྱའི་ས་སྤོང་ལ་
དབང་རྒྱབ་པ་བྱུང་ཡང་། ལྷགས་སྤྱམ་ཞིང་གསུང་ཡེ་ནས་མི་ཕྱོན་པ་ལྷུགས་པའི་རྒྱལ་དུ་
བཞུགས་པ་ནི། སྤོན་ཀ་གི་རི་རྒྱལ་པོ་ཚངས་སྤྱིན་གྱི་སྤྱས་རྒྱ་སྤྱས་དང་མཚུངས་པར་སྤང་

ལ། ས་མཚམས་རྫོ་མཚམས་དེ་ལྟར་བཀའ་ཟིན་པ་ནས་གསུང་ལ་གའ་བརྟུ་མ་མཛད་པར་
ལྷུག་པར་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་ལོ།

དེ་ལྟར་སྐྱབས་ལོངས་སྐྱབས་པའི་སྐྱབས་རང་གི་ཡུལ་ལྷ་ནི་ལེ་མོང་དཀར་དང་བདུན་ཟུར་གྱིས་མ་
བཏུབ་པར་བོང་མན་གྱི་མ་བྱིམ་ཡའི་ཆེ་ལོ་ལ་མ་བཞུགས་པར། མཚོང་ས་གི་སྣོད་དའི་
གཙང་རི་ཟེར་སར་བྱིམ་གསར་རྒྱབ་སྟེ་བཞུགས་པ་ནས་རིམ་གྱིས་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་རུ་སོང་
འདུག། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཀྱང་སྤྱངས་ཐང་རྫོང་དཔོན་དཔལ་ལྷན་དབང་ལྷུག་དང་
བང་ཚོ་པས་བྱེད་ཡོད་ཅེས་དེ་ལྟ་ནི་གཏན་ནས་མི་འདུག། འོན་ཀྱང་སྣོན་གྱི་རྒྱ་རབས་དང་
རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་སྣོན་མེ་སོགས་ལ་གཞིར་བཞག་སྟེ། ད་རུང་མཁོ་ཆེ་འི་ལོ་རྒྱུས་
འཕྲོ་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱི་ན། མཁོ་ཆེ་དེ་སྣོན་མའི་བག་ཆགས་ལྟ་བུའི་སྣོན་པས་ལ་བརྟེན་
ནས། དཔོན་པ་དེའི་རྒྱབ་ནས་འགོ་སྤྱོད་འདོད་པ་ཡང་ཡང་ཤར་ནས་ཕྱག་གཡོག་པ་ཁ་ཤས་
དང་བཅས། བྲག་གཡང་གཟར་པོ་སྣོན་ལམ་གཏན་ནས་མེད་པ་དེ་ནས། སྐབས་འགར་
ལམ་སེལ། སྐབས་འགར་རྩེ་འཕུལ་ལྟ་བུས། བྲག་དེ་རྣམས་ལས་ལམ་གསར་དུ་གཏོད་
དེ། ཆེབས་གྱི་རྒྱུ་རྗེས་དང་། མཁོ་ཆེ་ཨམ་ཐགས་འཐག་པའི་གནས་ཚོ་ཡ་མཚན་པ་
བྲག་གི་རྒྱུ་པར་ཡོད་པ་དང་བཅས། ལམ་གསར་པ་བཟོ་བཞིན་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དང་
ཐག་མི་རིང་བའི་སར་བཞུགས་སྐྱར་བཅགས་ཏེ་དུད་པ་བཏང་ཞིང་རིམ་གྱིས་རྒྱ་ཡུལ་དུ་
ཕྱིན་པའི་གྲབས་བྱེད་དུས། རྒྱ་གར་བ་ཤིང་འཕུ་རུ་འོང་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་པ་འབྲ་
ཞིག་ཡོད་དམ་སྐྱམ་ནས་བྱོས་གྲབས་བྱེད་པ་ན། ལ་ལ་གིས་སློབ་མིན་པར་མི་རང་ཡིན་

འདུག་ཟེར་ནས་ཁོང་ཚོ་དེ་ཁར་ཅུང་ཟད་གཡེངས་སྲོད་པའི་བར་ན། མཁོ་ཆེ་དཔོན་གཡོག་
རྣམས་སྲོད་ལམ་དལ་བུའི་སློབ་མེས་འོང་བའི་སྐབས། ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀ་སྲར་ཆ་ལུགས་ཀྱི་
མཐོང་འདྲིས་མེད་པའི་སྐབས་ཀྱིས་བྲོས་འགོ་བའི་སྐབས། མཁོ་ཆེ་ནས་བྲོས་མི་དགོས་
ཞེས་ཕན་ཚུན་ལག་བརྟུས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་བཟའ་སྲུ་སློབ་ཀྱི། ལ་ལུག། མཐོང་དེ་རྣམས་
ཕར་སྲོད་པས། ཚུར་ཡང་འབྲས་དཀར་སྤུ་ལུ་ལུ་ཏེ་ཕན་ཚུན་ཡིད་མཐུན་པར་གྱུར་འདུག།

དེ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྲར་ལུགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ས་མཚམས་བཀལ་བའི་རྒྱ་གར་གོང་ཁེ་
ཨ་ཡི་ལ་མེབས། བསོད་ནམས་ལྷན་པའི་མི་ལ་རྩིས་བཀུར་བྱེད་པ་ནི་བཀོད་པའི་ལས་ཡིན་
པས། རྒྱ་གར་བ་རྣམས་འབངས་སུ་བགྱི་བའི་ཁས་ལེན་ཞུས་ཏེ་ས་ཁྲུལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
སྤུལ་འདུག དེ་ནས་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་དབང་བའི་སྐྱོན་གཤམ་གྱིས་བྱུང་སྟེ་མཚན་ཡང་
མཁའ་ (རྒྱ) རྒྱལ་པོ་ཞེས་དར་བྱུང་བྱུང་ཡོད། དེང་སང་ཡང་ག་ཇི་ཞེས་འབྲུག་རྒྱ་
མཐུན་ལམ་བཟོས་ནས་སྲོད་ས་གཙོ་བྱི་ཟེར་བ་དེ་ནང་དགུན་ལྗོད་གསུམ་གྱི་རིང་སྲོད་ཀྱི་ཡོད་པ་
དེ། བར་སྐབས་ཞིག་ནས་ འབྲུག་འཆར་གཞི་གཉིས་པའི་ནང་བཅད་ཡོད། ལ་
ལུག། མཐོང་དེ། གཡེར་མ། སྐྱ་སློབ་རྣམས་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ལ་བྱོ་མ་སྦྱིན་པའི་ལོག་
འབྲས་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་གྱི་ཡོད་དོ། དེའི་སྐབས་སྲོད་པའི་གནས་ཀྱང་མཁའ་པའི་སྲོད་ཟེར་
བ་དེ་ནང་ཡིན། ལམ་གསར་པ་མཁོ་ཆེ་ནས་མཛད་པའི་ལམ་དུ་མཁའ་མི་རྣམས་འགོ་དུས་
གཞན་རྣམས་ལྷུང་དགོས་ཡོད་ཅེས་སྲོན་རབས་དག་གིས་གྲོང་གི་ཡོད།

མཁར་མཁོ་ཆེ་དང་ ལྷོན་པ་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་སྐྱ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་པ་དང་། ལྷོན་ཆ་
ཕོག་པ་དང་ ལུགས་སྤང་གཞིན་པོ་ཡོད་པའི་སྤྲུལ་སྲིད་ཀྱིས་སྤྲོ་རིན་སྤྲུངས་དུ་ཐེབས་
ཏེ། དཔོན་སློབ་དང་ལུག་ཐེབས་པར་བཞུགས་ཡོད་པའི་ཚེ། ཉེན་གཅིག་མཁོ་ཆེའི་ཕུག་ལུ་
བཞིག་ལ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་གསུང་ལས། བྱོད་ཀྱི་མཁོ་ཆེ་དེ་ཡུལ་ལ་བཞུགས་དུས་གང་དང་
གང་མཛད་ཀྱི་ཡོད། ཞིབ་པར་ཤེད་ཅིག་ཅེས་བྱུང་བ་ལས། དེད་ཀྱི་མཁོ་ཆེ་འདིའི་སློབ་
གཞན་ལུ་མི་དགོས། གསོལ་བ་ཚར་རེ་བཞེས་དུས་བཞེས་བང་དང་བཞེས་ཆ་གཡུག་བཏང་
བ་ལས། སྤར་གསོལ་ཆ་རྟོང་པའི་ཐོག་ལ་བཞེས་སྲོལ་གཏན་ནས་མེད་ཅེས་ལུས་པ་ལ།

དེར་དཔོན་སློབ་ནི་མཁོ་ཆེའི་སློབ་ཆ་ཤིང་གི་ལོ་འདབ་དང་། སྤར་ཤིང་གི་ཕོར་པ་ཡིན་པར་མ་
ཤེས་ནས། ཁོ་མཐའ་མཚམས་ཤིག་གི་མཁོ་ཆེས་ཀྱང་འབྱོར་པ་དེ་ལྟར་ངོམ་ན། བདག་ནི་
གཞུང་ལྷན་རྒྱས་ཀྱི་གྲས་ཤིག་ཡིན་པས་ ཁོ་ལ་ངོམ་པ་ཞིག་མ་བྱེད་ན། ཕུག་གཡོག་པ་
འདིས་རང་གི་ཡུལ་དུ་འཕུ་བ་ལས་འོས་མེད་དགོངས་པ་ལྟ་བུས། ཉེ་མ་གཅིག་ལ་ཕུག་
གཡོག་པའི་མིག་གིས་མཐོང་སར་དཔོན་སློབ་ནས་གསོལ་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་ཟུངས་སྟེར། ལི་
སྟེར་ལ་སོགས་པ། ཐ་ན་གསོལ་དུ་རུང་བའི་མཚོད་ཆ་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་པོར་བཏང་
བའམ་དགོན་པའི་དོན་དུ་གནང་བ། གང་ལྟར་ཡང་ཕུག་གཡོག་པས་བསྐྱུས་ཏེ་དོས་གསུམ་
ཙམ་ལང་བ་ན་དེའི་རྒྱལ་མཁོ་ཆེ་ལ་ལུས་པས། མཁོ་ཆེ་ནས་སློབ་མེད། དེ་དག་གཙང་རྩ་
ལ་གཡུགས་ཤིག་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེ་ཚོམ་སྤུ་ཅེ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གཙང་རྩ་ལ་

གཡུགས་བཏང་བས། རིན་སྤངས་ཚོང་གི་གཙང་ཚུལ་ཡོད་པའི་མཚོ་སྐྱོན་མས་མ་རུང་ཚུ་
འཛོམས་ལ་བསྐྱལ། དེ་གའི་མཚོ་སྐྱོན་མས་དུང་དཀར་དགོན་པའི་མཚོ་སྐྱོན་ལ་བསྐྱལ་བས་
ཅལ་རྣམས་དུང་དགོན་ལ་སླེབས་པ་དང་། མཁོ་ཆེ་དཔོན་གཡོག་རྣམས་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་
བྱོན་པ་ན་དེས་མཚོ་སྐྱོན་ལ་བསྐྱར་བའི་སྐྱོན་གྲགས་སམ། དངོས་པོ་འགང་ཆེ་བ་བསྐྱམས་
བྱོན་པ་དང་། སྤར་ལམ་སེལ་བའི་སྐྱབས་ཀྱི་སྤྱལ་འགྲུར་སོགས་ལ་མི་འཕྲོག་པའི་དད་པས་
སམ། པདྨ་སྒྲིང་པའི་སྤྱལ་པ་གང་ལྟར་ཡང་སྤྱི་བར་གསུམ་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི། པད་
སྒྲིང་སྤྱལ་པ་མཁར་མཁོ་ཆེ་ཞེས་མཚར་མཚར་དང་ རོམ་རོམ་གྱི་སྒོ་ནས་དད་པའི་སྤྱུ་ལོང་
གཡོ་བ་ཙམ་དུ་སློང་མོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དོ།

དུས་དེ་ཙམ་ན་བཟོ་བལ་ཟེར་བའི་ཡུལ་གྱུར་དབང་བའི་འོ་བ་མཁོ་ཆེ་དེ་དང་མ་འགྲིགས་པར་
དམག་རྒྱབ་སྟེ་ཡུན་རིང་འབྲུགས་པའི་མཐར་མཁར་མཁོ་ཆེ་དེ་དམག་གིས་སྤངས་ཏེ། མགོ་
གཏུན་ཁྲུང་དུ་བརྟུངས་ཏེ་བསང་བའི་རྗེས་སུ་མཁར་པའི་མི་ལ་ལ་དེར་བསྐྱད་པའི་མི་རིགས་
ད་ལྟ་ཡང་ཡོད།

མཁར་མཁོ་ཆེ་དེ་ཡིས་ རྒྱ་ལི་ལས་སློལ་རྒྱལ་ཐབས་སྐྱར་བཞེན་པར་བོ་དུང་གི་ཡུལ་འདི་
ལ་བོད་ཀྱི་རིགས་ངན་པ་རྣམས་མཐར་མ་བསྐྱད་ན་ཕྱིས་སུ་རིགས་བཟང་པོ་ལྟར་ཞུགས་པར་
དགོངས་ནས། མཁར་གྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱད་པ་དེའི་མིང་ཡང་པ་མའི་སྟེ་ཞེས་སུ་གྲགས་པ་

དེར་བསྐྱེད་ནས་ཡོད། དེར་སང་ལ་ལ་དག་ནི་ཅུང་ཟད་རེ་ཞོར་འབྲུལ་ཞུགས་པའི་བྱིམ་ཡོན་
ཉན་གྱི་གངས་ལྷན་ཡོད། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་མཁོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། ད་ནས་མར་
རིགས་ཀྱི་མིང་རྒྱལ་རིགས་ཡིན་ལ་རུས་ཀྱི་མིང་ནི། རི་དྲུང་དཀར་གྱི་ངོས་སུ་རིགས་དེ་
ལས་བཟང་བ་མེད་ཅེས་པའི་བརྗེ་རུ་མཁར་དཀར་པོ་འཇ་སྤྱ་ཡིང་སྤྱི་བེར་ཞིག་གསུངས་པ་
ལྟར་དུ་མིང་དེ་ལྟར་ཆགས་ནས་ཡོད་དོ། གང་སྤྱད་རྒྱ་དེ་ ལྷ་ཆེན་གྱི་གས་ཡིན་པས་རིན་
པོ་ཆེ་དང་ཞོར་གྱི་མཛོད་དང་ལྷན་པའི་སྤྱི་སྤྱན་ལ་སོགས་པ་འོང་བས། ལྷ་དེ་རང་ཡུལ་གྱི་
ཐད་ནས་དྲང་ཐུབ་ན་དེའི་གཡང་གིས་ཡོངས་སྤྱོད་མི་དམན་པ་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པས། དེའི་
སྤོན་དུ་ཕྱེ་བར་དང་ མཁར་གཉིས་པོ་གཉེན་ཆན་ཡིན་པས་ བན་རྒྱུ་རྒྱུ་འགྲུལ་ཆད་ན་མི་
རུང་དགོངས་ཏེ། མཁར་ངོས་ཀྱི་རི་གཞུང་མ་ཚོར་དང་། ཕྱེ་བར་གྱི་རི་ཁ་ཉོང་ཞེས་ཉི་ཟླ་
སྤོར་འདྲ་བ་དེ་གཉིས་ལ་ཟམ་ཐག་གི་ལུང་གདགས་པའི་ཆེད་དུ། དོང་ཐལ་མར་འབྲིགས་པ་
ན་བསོད་ནམས་དམན་པའི་སྤྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས། ལྷ་ཆེན་དེ་འདྲ་དྲང་མི་ཐུབ་པ་དང་། དགོས་
པ་མེད་ལུགས་ཀྱི་ཞུ་བ་ནན་ཆེ་བས། རེ་ཞིག་བཞག་ནས་རྟིང་ལ་དྲང་རྒྱར་དགོངས་པ་ཡིན་
རུང་། དྲང་དཀར་དགོན་པའི་གཡོན་སྤོགས་སུ་རི་དྲུང་སྤུ་དང་། གསེར་སྤུ་བེར་བ་གཉིས་
ཡོད་པ་ལས། གསེར་སྤུ་དེ་ནི་གཡམས་ནས་འབབ་རྒྱ་དར་དཀར་གྱི་ཡོལ་བ་དཔྱདས་པ་འདྲ་
བ། མདུན་དུ་རི་དྲུགས་ཡིད་འོང་གིས་གང་བ། རྒྱབ་ཏུ་མི་འབྱུར་བའི་རྗེ་རྗེ་གསུང་པོ་ཉི་
བརྗེགས་པའི་ལྷ་ཁང་འདྲ་བ། མ་བརྩུགས་པའི་རྗེ་ཞིང་གིས་གང་བ། ཞོར་བུ་བ་སོའི་གྲིང་
ལྷ་བུ་དེ་ན། བཙན་པོའི་རྗེང་ཞིག་བཞེངས་ན་རྒྱའི་ལས་སྤོ་ལ་གིན་ཏུ་མཐའ་བརྟན་པའི་རྟེན་

འབྲེལ་ཡོ་ལང་བྱེད་པའི་ཆང་གལ་དུ།

མོ་རེངས་པོ་མང་དུ་ཕ་རོལ་བཟུང་མེད་པའི་འབྲང་གི་བྱ་ཡོད་པ་ཞིག་གིས། བྱའི་རྒྱབ་ལ་
ལག་པས་དལ་བྱར་བྱེད་གཡོབ་པ་མཉམ་དུ་སྤྱོ་ཞིག་སྤངས་པའི་ཆོག་ཏུ་འདི་ལྟར་གདའ་
སྟེ། ལོ་ལོ་གསེར་ལྷ་འདི་ལ།། རྫོང་ཆེན་བསོལ་ན་བདེ་ལོ།། ལོ་ལོ་རྫོང་ཆེན་འདི་
ལས།། མི་ཆེན་བརྟུན་བདེ་ལོ།། ལོ་ལོ་རྫོང་ཆེན་བཞེངས་ན།། ལྷ་དང་འདྲ་བ་བཞེངས་
ལོ།། ལོ་ལོ་མི་ཆེན་བཞག་ན།། མི་རྒྱལ་སྤྲུག་ལས་འདུག་གོ། ལོ་ལོ་བྱེད་ཆོས་གོ་
ན།། ཁོ་སོ་སྟོ་ཡང་བདེ་ལོ།། ལོ་ལོ་གོ་བ་མེད་ན།། རང་གིས་སྤྲུག་ལས་ཉོ་ལོ།། ཟེར་
བའི་སྤྱོ་གདངས་སྤྲུན་པོར་སྤངས་པ་ཀུན་གྱིས་རིག་ནས། ཅུར་འབྱུར་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ངང་དུ་ལྷས་
པའི་བར་དེར། ཀུ་ལ་ཀུ་ཏུ་ བག་པོ་བརྟེན་པ་ཞེས་པའི་མཐའ་འཁོབ་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་
འུར་ལངས་ནས། དར་གྱི་འཕོ་ལོང་ཞལ་དུ་བརྟུགས་ཏེ་སྟེ་ལ་དར་གྱིས་བཅིངས་ཏེ་བཀོངས་
སོ།

མཁོ་ཆེད་གསང་ཡུམ་མུ་ངན་གྱིས་གདུང་བཞིན་དུ། རང་ཡུལ་དུ་ལོག་པའི་ལམ་འདུར་
འདུར་ཟེར་བ་ དེའི་རྒྱར་ཞིག་ཏུ་རྫོ་ཕོང་ཕོ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་རོལ་སྤྱོ་སྤྲུགས་ཕྱིས་
ཏེ། དབུ་རྫོ་ལ་གཏད་དེ་ངལ་གསོ་བའི་སྐབས་ ཡུམ་གྱི་ཕྱག་རྗེས་འདམ་ལ་བྱ་བ་བཞིན་དུ་
བཞག་གནང་བ་དེ་དེང་སང་གི་བར་དུ་མཇལ་རྒྱ་ཡོད། ཡུལ་དུ་བདེ་བར་སྐབས་གྲུབ་པ་
དང་། མཁར་པའི་མི་རྣམས་ན་རེ། ང་ཅག་གི་མཁོ་ཆེ་ཉེས་མེད་བཀོངས་ལྷགས་དེ་ལ་

བལྟས་ན། ཁོང་མི་ལ་ཟ་འདོད་ཆེ་ནས་བཀོངས་པ་ཡིན་པས། ཁོང་ཚོར་སྤྱིང་ཚེ་པ་ཞིག་
མ་བྱེད་ཀ་མེད་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་དྲག་གིས་ཞེས་བསྐྱུན་གྲོས་བྱེད་པའི་སྐབས། མཁོ་ཆེའི་སྐྱ་
ལ་ཁོང་ཚོའི་ཁ་ལ་ངེས་པར་བྱིམས་དགོས་པའི་གྲོས་ཐག་བཅད་པ་བཞིན་དུ། ཕག་ལ་སྐྱམ་
པོ་དང་བསྐྱེས་ནས་ཕག་ལ་ཡིན་ཁུལ་གྱིས་ཡུལ་དེར་བཅོངས་པས་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཉོས་
འདུག། ལྷ་བ་ཙམ་སོང་བ་ན་མི་བསད་པས་མི་ལོ་ལ་ཡང་ཟ་གི་འདུག་གོ། སྤྱི་པོ་མིན་ན་
གང་ཡིན་ཞེས་འཕྱར་ཁ་བཏང་བས། དེ་གའི་མི་རྣམས་ངོ་ཚ་ནས་ད་ནས་བཟུང་ཕག་ལ་མི་
ཟ་ཞེས་མནའ་བསྐྱུལ་བས་དེང་སང་གི་བར་དུ་ཡང་ཕག་ལ་མི་ཟ་བའི་ཁུངས་དེ་ལྟར་
ཡིན། རྫོང་ཆེན་གསེར་སྐྱ་དང་མཉམ་པ་བཞེངས་བྱུང་བ་དང་གྲང་སྤྱང་ཆུ་དྲངས་བྱུང་བ་
ཞིག་འབྱུང་ན་ཀྱུ་ཡུལ་ལ་དབང་རྣམས་པའི་ཁར། དེང་སང་འཇམ་གྱིང་གི་ནང་སྤྱིང་སྤྱོད་ས་
དང་། མཐུ་ཆུལ་གྱི་དཔེར་འོས་པ་ཞིག་འོང་ཀྱུ་ཡིན་ཅུང་། བསོད་ནམས་གྱིས་མ་ཐེག་
པས་མང་རྫོང་དང་ཕྱིག་པ་བཅུགས་པའི་ལུལ་དང་། ཟམ་ཐག་གི་ལུང་ རོང་བཏོན་པ་ཡ་
མཚན་ཅན་རྣམས་ད་ལྟ་འང་མཇལ་ཀྱུ་ཡོད།

དེར་བརྟེན་འཇམ་དབྱངས་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ལླང་གིས་བསྐྱེད་པའི་མདོ་མཁུན་
བརྟེ་ཡེ་གེས་རྫོང་ཇི་སྐྱུ་འབྲུལ་འབྲུག་ཀྱུལ་དང་པོ་གོང་ས་ལྷོན་དབང་ལྷུག་ཅེས། སྤོན་མང་
བཀུར་གྱི་ཀྱུལ་པོ་ལ་བྱ་བ་བཞིན་དུ་སའི་ཚངས་པར་མངའ་གསོལ་བ་དེ་ཉིད། ཀྱོང་གསར་
དཔོན་སྤོབ་གྱི་བདག་ཀྱེན་བཞེས་ཏེ་བཞུགས་པ་ན། ཡབ་འཇིགས་མེད་རྣམ་ཀྱུལ་གྱིས་སྤྲ་མ་
ཡི་དམ་ཚོས་སྤོང་གཞི་བདག་རྣམས་གྱི་སྤོང་གོགས་ལ་བརྟེན་ནས། མཐའ་མཚམས་གྱི་ས་

ཆ་སྤྱི་གྲིང་པའི་ལག་ནས་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་གཟིགས་སྒྲོར་དང་། ཤར་ཕྱོགས་པའི་གྲོང་
གསེབ་རྣམས་སུ་སྒྲོར་ལ་ཐེབས་དུས་ སྲར་རྒྱ་དུང་རྣམས་ཕྱོན་པའི་གཞུང་ལམ་ལས་
མི་ཐེབས་པར། མཁོ་ཆེད་གཏེར་ལམ་ནས་འཕྱོན་པར་བཞེད་དེ་ལམ་སྤྱོད་རྩོམ་རྩལ་ཞུས་ཏེ་
ཕྱོན་འདུག དགོན་པའི་ཉེན་གསུམ་ལ་གཟིགས་ཉོག་གིས་སྒྲན་གལ་མཚོད་སྤྱིན་སྲོལ་ཏེ་
སེ་མང་ལ་ནས་སྲར་གཞུང་ལམ་བརྒྱུད་དེ་ཐེབས་ཞེས་གྲགས་སོ།། དེ་ལྟར་གདུང་
བསམ་མཁར་རྒྱལ་པོའི་མི་རབས་འབྲུང་ཁུངས་ཡིད་དབང་འཕེལ་བའི་སྤྱིད་ཚལ་
ལས། མཁར་མཁོ་ཆེད་སྐབས་བཞི་པའི་ནང་གསེས་ལྷ་སྲས་གཙང་མ་ནས་མཁར་མཁོ་
ཆེད་བར་ཇི་ལྟར་བརྒྱུད་པའི་སྒོར་བཤད་པ་སྟེ་དབྱེ་བ་གཉིས་པའོ།

དེ་ལྟར་གདུང་རབས་ཞེ་གསུམ་པ་དཔལ་མཐོང་ལེགས་ལས་མི་རབས་ཉི་ལུ་འདས་པ་ན་
མཁར་མཁོ་ཆེ་ཕྱོད་ཞིང་མཁོ་ཆེད་མི་རབས་གསུམ་ཙམ་ན། མཁར་སྤྱི་ཡིང་སྤྱིའི་རིགས་
ལས་མེས་པོ་སྤྱན་ལྷ་ཟེར་བའི་སྤྱན་གྲགས་ཙན་དེ་ཚོ་ལྷུང་ཡོད། སྤྱན་ལྷ་པོ་ནི། ༡་མེས་པོ་
ཆང་ལོ། ༢་མེས་མེས་རྣ་པོ། ༣་མེས་མེས་གཤ་ཚོས་རྒྱལ། ༤་མེས་མེས་ལྷུར་
པ། ༥་མེས་མེས་སྟེ་ལའི་བཙས་སོ།། མི་རབས་ཉེར་གསུམ་ལ་མེས་མེས་ཆང་ལོ་
སྟེ། ༡དེ་གུད་སྟོབས་ཆེན། མོས་སྤྱང་གཉིས་ལག་པ་གཅིག་གིས་བརྒྱབ་པའི་མིང་
ཙན་དང་། དེའི་བུ་མེས་མེས་བཞི་པ་ ལྷར་པ་ཡིན། དེའི་བུ་མི་རབས་ཉེར་ལྷུང་ལྷུང་པ་
རྣམ་རྒྱལ་ཡིན། དེའི་སྤྱན་མཁར་གཙོ་རྣམ་རྣམ་རྒྱལ་དང་། པདྨ་རྩོམ་། སྤྱིད་པ། ལྷར་

པ་ཚེ་དབང་རྒྱལ་པོའི་བྱ་མི་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་སྤེལ་འི་དེ་ཡིན། དེའི་བྱ་མི་རབས་ཉེར་གསུམ་པ་ལྷོན་ལོར་བྱ་ཡིན། དེ་ཡང་སློབས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། དེ་དང་རྗེ་རྗེ་ཚོས་འཛོམས་གཉིས་འདུས་པ་ལས་མི་རབས་ཉེར་བཞི་པ་ཚེ་དབང་རྒྱལ་མཚན་ཡིན། དེ་དང་པོར་གྱི་བཞེས་པ་ལས་མི་རབས་གཉེར་ལྷུ་པ་གྲུབ་པ། དཔལ་བཟང་དབང་ལྷག་འདུས། པར་དབང་འདུས། པར་དབང་འདུས། ཚེ་རིང་ལོར་འཛོམས། ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། ལྷགས་པ་བཅས་དྲུག་ལས་ལྷགས་པ་དང་ཚེ་རིང་ལོར་འཛོམས་ལ་བྱ་བརྒྱུད་མེད།

གྲུབ་པ་ལ་མི་རབས་ཉེར་དྲུག་པ་བྱུང་བསྟན་གཞན་ཅན་ཡོད། དཔལ་བཟང་དབང་འདུས་ལ་དམ་ཚོས་ལོར་བྱ། བཀྲ་ཤིས་སློབས་རྒྱས་བཅས་ཡོད། གཞན་བྱ་མོ་གསུམ་ཡོད། པར་དབང་འདུས་དང་རིག་འཛིན་ལྷ་མོ་གཉིས་ལ་མི་རབས་ཉེར་དྲུག་པ་སངས་རྒྱས་གྲགས་པ། པར་སློབས་རྒྱལ། རྗེ་རྗེ་དབང་འདུས་བཅས་བྱ་སྟན་གསུམ་དང་བྱ་མོ་དམ་ཚོས་དབང་མོ་བཅས་བཞི་ཡོད། ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཀུན་ཏུ་གཉིས་འདུས་པ་ལས་མི་རབས་ཉེར་དྲུག་པ་དམ་ཚོས་བསྟན་འཛིན། ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱིན། པར་སློབས་མ་བཅས་མིང་གྲིང་གསུམ་ཡོད་དོ།

གོང་དུ་བཤད་པའི་མི་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་ཚེ་དབང་རྒྱལ་པོ། དེའི་བྱ་མི་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་སྤེལ་འི། དེའི་དབོན་པོ་མི་རབས་ཉེར་བཞི་པ་ལོ་རྒྱུས་བཟང་དབང་འདུས། དཔལ་བཟང་ཉེ་མ་རྒྱལ་མཚན། དང་ལྷོ་མང་ངམ་ཉེ་མ་རྒྱལ་མཚན་ཟེར་བའི་བྱ་སྟན་

གསུམ་བུ་བའི་ཁོ་ཙམ་མི། འབྲུག་རྒྱལ་དང་པའི་སྐབས་ཡིག་སྐྱུག་པའི་གྲལ་དུ་ཚུད་དེ་ ཀ་
ཡི་སྤྱང་དུ་རྒྱ་ཡིག་བསྐབས་ཤིང་སྤར་རང་རྒྱལ་དུ་འབྱོར། ཡིག་སྐྱུག་པའི་སློབ་དཔོན་མཛད་
པ་ལས་རྒྱ་སྐད་ལས་གས་ཉེ་སྤྱ་བུ་མཁར་པ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་དེའི་བུ་མི་རབས་ཉེར་ལྷ་པ་བྱུང་
བདུད་དམ་འཇིགས་མེད་ཅེས་རྒྱལ་བ་བཙུ་དུག་པ་ཀམ་པའི་བྱ་སྤྱན་པར་བསྐྱགས་པ་དེ་དང་
ཚུན་ཚེ་པ་ནས་ཀམ་དངོས་བྱུབ་ཟེར་བ་གཉིས་བྱུང་། བྱུང་བདུད་ལས་མི་རབས་ཉེར་དུག་
པ་བྱ་རྒྱལ་མཚན་དང་འཇིགས་མེད་གཉིས་ཡོད། དཔལ་ཐེ་ལས་མི་རབས་ཉེར་ལྷ་པ་བྱ་མོ་
སངས་རྒྱས་དང་བུ་མཁའ་འགྲོ་གཉིས་བྱུང་། སངས་རྒྱས་དང་ཁག་ཉང་གཉིས་ལས་བུ་
པདྨ་ཚོས་རྒྱལ་དང་ཡོད་སྤྱ་གཉིས། ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱུབ་པ་གཉིས་ལས་ཀུན་རྗེ་རྗེ་
གཅིག། ཡང་ཤི་ནང་རི་པ་ཆེ་དབང་རྗེ་རྗེ་དང་འདུས་པ་ལས་ བུ་མོ་ཀམ། བུ་ལྷ་ཆེ་
རིང་། བུ་མོ་སྤྱན་དུག། ལྷོན་དབང་པོ། དགུ་འཆང་མོ། དགུ་ད་དབང་མོ་སོགས་
ཡོད། བུ་མཁའ་འགྲོ་དང་རྗེ་ལྷ་མོ་གཉིས་འདུས་པ་ལས་བུ་སྤྱ་ལྷ། བུ་མོ་བོད་
མོ། བཀྱིས་བཟང་མོ། བཀྱིས་སློལ་མ། བཅས་མིང་གིང་བཞི་འབྱུང་བ་ལས་སྤྱ་ལྷ་དང་
ཀམ་གཉིས་འདུས་པ་ལས་ད་ལྷ་ན་གཞོན་ཡོད། བཀྱ་ཤིས་བཟང་མོ་དང་། སངས་རྒྱས་
གྲགས་པ་འཇམ་ ཅི་ཏུ་མ་ཉི་གཉིས་འདུས་པ་ལས་བུ་དམ་ཚོས་ཡོན་ཏན་དང་ བུ་མོ་འཆི་
མེད་དཔལ་སློན་དང་རྣམ་གྲོལ་བཟང་མོ་བཅས་གསུམ་བུ་ཡོད། དེར་སློལ་ལས་བསོད་
ནམས་སློལ་མ་དང་ཟངས་ལོ་འཇོམས་གཉིས་བྱུང་། སྤྱ་མ་ལས་བུ་བརྒྱད་མེད། བྱི་མ་
ལས་ཆེ་བརྟན་སློལ་མ། དབང་རྒྱལ། ཉི་མ་ལོ་བུ་འཇམ་ཉོ་ཀ་རའི། ཡག་ཅི་སོགས་

ཡོད། དང་ལྟོ་མང་འདིའི་བྱ་མོ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་བརྒྱུད་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་
རིགས་རྩལ་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཁར་སྤྲི་ལིང་སྤྲི་ཡིན་ནོ།

མི་རབས་ཉེར་གསུམ་པ་ལྷོན་ལོར་བྱ་དང་རྩོམ་འཛམས་གཉིས་ཀྱི་བྱ་མི་རབས་ཉེར་བཞི་
པ་ཚེ་དབང་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སློར་གོང་དུ་སོང་། འདིའི་གཅེན་པོ་ཀམ། དེའི་གཅེན་མོ་སྤང་
ཤོ་སྤོལ་མ། དེའི་གཅེན་པོ་ཨ་ཏ་བར་མ། དེའི་གཅེན་པོ་ལོར་བྱ་མཛེས་ལྡན། དེའི་གཅེན་
པོ་གཟིམ་སྤྱར་པ་རྩོམ་རིན་ཆེན་བཅས་མིང་སྤྲིང་དུག་ཡོད། ལྷོན་ལོར་བྱ་གོངས་པའི་ཨ་ཁུ་
དགོན་པ་མེས་མེས་སྤོན་མིང་ (སྤྲི་གོ་པ) ཟེར་བ་དེ་ནི་ལུ་ཇ་རོང་གོང་པོ་ཚོས་རྩོམ་ལས་
བརྒྱུད་པ་དེ་དང་གཅིག་ཏུ་བཞེས་པའི་བྱ་མོ་ཀོ་ཀོ། རྩོམ་རྒྱལ་མཚན། རྩོམ་འབྲེལ། ཀམ་
རྒྱ་མཚོ་བཅས་མིང་སྤྲིང་བཞི་ཡོད། འདི་ཡན་ཚང་མཁར་སྤྲི་ལིང་སྤྲི་ལི་སྤྲི་ལི་གཉེན་ཚན་
ལ་སྤྲི་ལི་ཡིན་ནོ།

རྩོམ་རིན་ཆེན་དེ་བུམ་ཐང་ནས་བོད་ལྷ་སར་མཚོད་མེ་སྤུལ་དུ་བཏང་བའི་ལས་བར་དུ་
གོངས། སྤྲིང་མོ་ལོར་བྱ་མཛེས་ལྡན་ལ་བྱ་བརྒྱུད་མེད། ཨ་ཏ་བར་མ་དང་ལས་སྤྲིང་མོ་
གཉིས་ལས་ཉི་མ་རྒྱལ་མོ་དང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་བྱུང་། ཉི་མ་རྒྱལ་མོ་ནི་ཞང་
པོ་སྤུན་ཚོགས་དང་འབྲུག་ལྡན་གྱི་བྱ་སྤྲིན་ཆེ་བ་རྩོམ་དང་འགོགས་པ་ལས་ཆེ་རིང་ཚོས་རྒྱལ་
སངས་རྒྱས་དབང་འདུས་སངས་རྒྱས་ལྷ་མོ་བཅས་གསུང་བྱུང་། གཞན་གཉིས་ལ་བྱ་
བརྒྱུད་མེད། སངས་རྒྱས་དབང་འདུས་དང་ཆེ་རིང་དབང་འཛོམས་གཉིས་ལས་དབང་

འཛོམས། ལུང་རྒྱལ། རྟེན་འབྲེལ་སོགས་ཡོད། བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འཛོམས་དང་ཚོས་
རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་ནམ་མཁུག་ཀ་ཡོང་སྤྱ་གཉིས་ལ་བཀྲིས་ཚོས་འཛོམས་དང་སྤྱ་གར་སོགས་
ཡོད། སྤང་རྟོ་སྟོལ་མའི་བྱ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། བསོད་ནམས་སྤྱིས། བསོད་
ནམས་ཚོས་གྲུབ། རོན་གྲུབ། བསྟན་པ་དབང་འདུས་ཤེས་རབ་ཚོས་འཛོམས་བཅས་
ཡོད། བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བྱ་དགུ་ཆ་དབང་། འདུས་དང་དབང་འཛོམས་གཉིས་
བྱུང་། བསོད་རྟིན་ལ་བྱ་བརྒྱུད་མེད། བསོད་ནམས་ཚོས་གྲུབ་ལ་ཚྱོན་ལྷ་མོ། གཏུམ་
བཟང་། པརྒྱ་ལྷ་སྟོན་སོགས་ཡོད། རོན་གྲུབ་ལ་ལུང་བསྟན་ཆེ་རིང་། གནམ་གང་
མོ། བདེ་ཆེན་བཟང་མོ། ཉི་བཟང་། སངས་རྒྱས་བཟང་མོ་སོགས་ཡོད། བསྟན་པ་
དབང་འདུས་ལ། སྐལ་བཟང་ལྷ་བ། རྒྱལ་གྲིམས་ལྷན་གྲུབ། རྒྱལ་གྲིམས་བཟང་མོ་
བཅས་ཡོད། ཤེས་རབ་ཚོས་འཛོམས་ནི་ཆ་མ་འཚལ། ཀམ་ལས་གཏུམ་ཚན། དབང་
འདུས། དབང་མོ། ཉི་ལྷ་མཆེ་མ་གཉིས་བཅས་བྱུང་། གཏུམ་ཚན་ལས་བརྟན་
བཟང་། རྟེ་ཅི་གཉིས། དབང་འདུས་ནས་འགྲོ་བ་རྒྱལ་མཚན། འགྲོ་བ་བཟང་མོ་སོགས་
སྤྱན་བདུན་ཡོད། དབང་མོ་དང་ལོ་རྩ་བྱ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ལ་བ་ལང་རྩི། དབང་
འདུས། དཔལ་ལྷན་མཚོ་མོ། ཚྱོན་འཚོ་མོ། ཚྱོན་ལྷ་མོ། སྐལ་བཟང་རྣམ་
རྒྱལ། ལེགས་བཟང་། ཀུན་བཟང་དབང་འདུས་ལ་སོགས་མིང་གིང་བརྒྱུད་ཡོད། མཚོ་
མ་ལྷ་བ་ལ། ལྷ་རྒྱལ། ས་བྱི། ལྷ་ར་ཀི། ཚྱོན་རྣམ་རྒྱལ། མི་རྩི་དབང་མོ། ལྷོང་
ལིང་བཅས་མིང་གིང་བྱུག་ཡོད། ཀོ་ཀོ་ལས་བཀྲིས་དབང་འདུས། ཀུན་བཟང་དབང་

འདུས། མཇུག་ག་ཡོང་སྐྱེའམ་ཚོས་རྒྱལ་བསྐྱེད་འཇིག་། བཀྲིས་དབང་མོ་བཅས་
ཡོད། ཚེ་བ་ལས་བཙོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན། ཕིས་མེ་ཉོག། བཙོན་འགྲུས་ལྷ་མོ་བཅས་
སོ། ཀུན་བཟང་དབང་འདུས་ལས་ མུན་ཚེ་རིང་། སངས་རྒྱས་དབང་མོ། དུང་
ཚུ། ཚུལ་གྱི་མས་བཅས་ཡོད། ཡོང་སྐྱེའི་སྐྱོར་གོང་དུ་སོང་། བཀྲིས་དབང་མོ་ལ་ནམ་
མཁའ། སྐལ་བཟང་རྩོམ་ཚེ། ཚོས་རྒྱལ། ལུང་བསྐྱེད་རྒྱལ་མཚན། སྐལ་བཟང་དབང་
མོ། ཚེ་དབང་ ཚེ་དབང་ལོ་རྒྱུ་བཅས་ཡོད། རོ་རྩེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བུ་བསོད་ནམས་
དངོས་གྲུབ། སངས་རྒྱས་རིན་ཚེ། བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་། བི་ཏུ། མཚོད་རྟེན་སྒྲོལ་
མ་བཅས་བྱུང་བ་ལ། དང་པོའི་བུ་སོ་རྟེན་དབང་བྱུག་ཡིན། གཉེས་པ་ལས་མཚོད་རྟེན་རོ་
རྩེ། མཚོད་རྟེན་ལྷ་མོ། ཉི་ཟླ། ཚེ་སྐྱེའལ། དམ་ཚོས་སོགས་ཡོད་དོ། བི་ཏུ་ནི་ཆ་མ་
འཚལ། ལྷ་པ་ནི་སྐྱེའལ་འཁོར་ལམ་སེལ་སྐྱབས་གོངས་པས་ད་ལྷ་བདེ་བའི་ཐང་གི་མི་ནི་
རྩེས་དུན་གྱི་མཚོད་རྟེན་ལོགས་ལ་གྲིས་ཡོད་དོ།

རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཀམ་བཟང་མོ། ཀམ་ཚོས་སྒྲོལ། ཀུན་ཏུ་བཅས་ཡོད། ཀམ་བཟང་མོ་ལས་
སྐྱེ་མི་དཀར་ཕྱང་སོགས་མིང་གིང་གསུམ་ཡོད། གཉེས་པ་ལ་བུ་བརྒྱུད་མེད། གསུམ་
པའི་སྐྱོར་གོང་དུ་སོང་། ཀམ་རྒྱ་མཚོ་ལ་ལུང་བསྐྱེད་རྒྱ་མཚོ། ཚེ་རིང་། རིན་རྒྱལ་
མཚན་བཅས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཚོས་སྒྲོལ། བརྒྱ་ཚོས་གྲུབ། ཡོང་
སྐྱེ། སངས་རྒྱས་རོ་རྩེ། སངས་རྒྱས་སྒྲོལ་མ། མུན་ཚོས་འཇོམས་བཅས་ཡོད། ཚེ་

རིང་ལ་བཙོ་ལྷ་ལྷ་མོ། སྐལ་བཟང་ཉི་མ་སོགས་ཡོད། རིན་རྒྱལ་མཚན་ལ་ད་ལྷ་ཆ་མ་
འཚམ།

མཁར་སྤྲ་ལིང་སྤྲི་རིགས་ཀྱི་སྤྲུག་གི་གཉེན་ཚན་ཕྱོགས་གཞན་ཡང་ར་དི་ལས་འོངས་ཡོད་
པའི་སྐོར་ཟླ། ཏུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པའི་ནང་སྤྲ་ལིང་སྤྲི་རིགས་མཁར་སྐོར་ན་དངས་
ལས་ར་དི་ལ་བྲོས་སོང་བའི་བརྒྱད་པ་ལས། ར་དི་སྤྲང་སྤྲོད་དུང་པ་ཟེར་བ་དེ་ལ་བྱ་རྒྱལ་
མཚན་དང་། ཟླ་བ་རྒྱལ་པོ། ལེགས་འཛོམས། ཚོས་འཛོམས། སེར་སྤྲོལ་
མ། འབྲུག་ལྷན། གནས་བརྟན་སྤོལ་མ་བཅས་མིང་སྤིང་བ་དུན་ལས། རྒྱལ་མཚན་གྱི་མི་
བརྒྱད་ཆེད་པོ་བྱེད་ནས་ཡོད་ཟེར། ཟླ་བ་རྒྱལ་པོ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་རྣམས་གཙང་མཁར་
དུ་ཡོད། ལེགས་འཛོམས་ཀྱི་ཚན་པ་གཙང་མཁར་དུང་དཀར་ལ་ཡོད། ཚོས་འཛོམས་ཀྱི་
ཚན་པ་ཁེ་ཤིང་རི་འི་མཇུག་ཕྱེ་མ་ལ་བྱུང་ཡོད། སེར་སྤོལ་མའི་ཚན་པ་ཁེ་ཤིང་རི་ལ་
ཡོད། བ་རྒྱུང་གཉིས་སྤྲར་གདུང་བསམ་མཁར་རང་ཡུལ་དུ་འོངས་པ་ལས། ཆེ་བ་འབྲུག་
ལྷན་དང་ཕུན་ཚོགས་འདུས་པ་ལས་རྩོ་རྩེ། ཉི་མ་ཨ་ན། ཀམ་བཅས་གསུམ་ལས་རྩོ་རྩེ་
སྐོར་གོང་དུ་སོང་། ཉི་མ་ཨ་ན་དང་རྒྱལ་མཚན་ལས་ཆེ་རིང་དབང་འདུས། ཆེ་རིང་དབང་
མོ། མཚོད་བསྐྱོད་ཨ་མ། བམ་མཁའ། སྤོབས་རྒྱལ། དབང་རྒྱལ། རྩོ་རྩེ་ལྷ་
མོ། རྩོ་རྩེ་བཅས་བྱུང་བ་ལས་ཆེ་བ་ལ་བྱུང་བརྒྱད་མེད། ཆེ་རིང་དབང་མོ་ནི་གོང་དུ་
སོང་། གཞན་རྣམས་ལ་ད་ལྷ་བྱུང་བརྒྱད་ཡོད་བཞིན་པའོ།།

ཁང་པ་རྒྱ་དྲུང་གི་རིགས་ལས་ཨབ་ཏང་གི་ཆེ་རུ། གཡས་འཇུག་དགོན་པ་གསེར་རྒྱ་
མོགས་ལས་བརྒྱད་པའི་སྐོར་ལས་འདིར་བསྐྱུན་རྒྱ་ཡིན།

ཀེང་མཁར་མང་མཁོ་ཆེ་ལས་བརྒྱད་པའི་བེ་ནང་མཁར་འབྲུག་རྒྱལ་སྤྱིན་དྲུག། གསང་
སྤྲུགས། སངས་རྒྱལ། དགོ་སྤོང་རྒྱལ་མཚན་བཅས་མིང་གིང་ལྡ་ཀེང་མཁར་ནས་མཁར་
བེ་ནང་མཁར་ལ་གཞི་ཆགས། འབྲུག་རྒྱལ་ལས་བྱ་ལྷན་དང་བྱ་མོ་བསོད་ནམས་གཉིས་
བྱུང་། ལྷན་དང་ལྷ་མོ་གཉིས་ལས་ལྷན་གྲིས། དཀར་རྩུང་། ཡིན་ཏི། དབང་
ལྷུག། དཔལ་འབྱོར། དམ་ཚེས་དབང་མོ་བཅས་དྲུག་ལས། ལྷན་གྲིས་ནི་དྲུག་པའི་ནང་
ཡིང་དཔོན་རྩེ་གྲི་གོ་གནས་ཐོབ་ཡོད་པ་དེ་དང་རྩོ་རྩོ་བཟང་མོ་གཉིས་འདུས་པའི་བྱ་མོ་གཉིས་
ཡོད། དཀར་རྩུང་ནི་གཞོན་དུས་ནས་གྲོངས། གཞན་རྣམས་ད་ལྟ་ན་གཞོན་ཡོད། བསོད་
ནམས་ནི་སྤར་འཛོན་པའི་ཀུན་བཟང་དབང་འདུས་དང་བཞོས་པ་ལས་ལྷན་ཆེ་རིང་། སངས་
རྒྱལ་དབང་མོ། དུང་རྩེ་རྩེ་ལྷོ་བཅས་བཅས་གསུམ་ཡོད་པ་ད་ལྟ་ན་གཞོན་ཡོད།

སྤྱིན་དྲུག་དང་ཆེ་རིང་ལྷ་མོ་གཉིས་འདུས་པ་ལས་ཤེས་རབ་དབང་འདུས་དང་། ཉི་མ་རྒྱལ་
མོ་གཉིས་བྱུང་། ཤེས་རབ་དབང་འདུས་དང་ཉི་མ་ད་བཟུང་གཉིས་འདུས་པ་ལས་རྩོ་བཅུན་ཡེ་
ཤེས་སྤོལ་མ། དབང་མོ། ལྷུང་བཟང་དོན་གྲུབ། དབང་འཛོམས། དཀར་གསལ་རྩོ་
རྩོ། ཤེས་རབ། རོར་བྱ། རོར་བྱ་དབང་འདུས་བཅས་བྱུང་བ་ལས་ ཡེ་ཤེས་སྤོལ་མ་
དང་སྤར་བྱུང་བའི་ལྷུང་བསྐྱུན་གཉིས་འདུས་པ་ལས་བྱ་བརྒྱད་ཡོད། རྩོ་བཅུན་དང་ལྷན་

ཚོགས་དབང་འདུས་གཉིས་ལས་བྱ་གཅིག་ཡོད། ད་ཅུང་རྣམ་རྒྱལ་དང་འདུས་ཏེ་བྱ་བ་རྒྱུ་
ཡོད། དབང་མོ་དང་པར་སློབས་རྒྱས་འདུས་པ་ལས་བཀྲིས་དོན་གྲུབ་ལ་སོགས་པ་སྤྲོད་བཞི་
ཡོད། གཞན་རྣམས་ད་ལྟ་གཞོན་དུས་ཡིན། གསང་སྤྲུགས་དང་སློབ་བཞོལ་འདུས་པ་ལས་
ཤེས་རབ། ལྟོའི་ཅུང་། པར་སློབ་འཛོམས། ཏུ་ཀུ་ལི། སངས་རྒྱལ་སློབ་མ། ཀུན་གྱི་
བཅས་བྱང་པ་ལས་ཤེས་རབ་ལ་མིང་གིས་གཉིས་ཡོད། གཞན་རྣམས་གཞོན་པའི་དུས་
ཡིན། ལོང་གི་སངས་རྒྱས་ལས་ཚེ་རིང་གྲུབ་པ་གཅིག་བྱུང་། དེ་ལ་བྱ་མོ་བཞི་
ཡོད། དགེ་སློང་རྒྱལ་མཚན་ལ་བྱ་བ་རྒྱུ་མེད། གཞན་ཡང་ཁེངས་ཐོར་དང་སྤྲུག་སྤྲུག་
ཚི་རི། བྱང་བསྐྱོར་སོགས་ལས་འོང་རྒྱལ་འདིར་བསྐྱུན་རྒྱུ་ཡིན།

དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གདུང་ལས་བརྒྱུད་པའི་སློབ་མོ། ཞབས་དུག་བསྐྱུན་པའི་ཉི་མའི་
ཟུར་སྤྲུག་ བསྐྱུན་འཛིན་འབྲུག་སྐྱེ་འབྲུངས། དེའི་བྱ་བ་རྒྱུད་ལས་དང་པ་ཡུང་གིས་རམ་
དུང་ཁ་དགོན་པ་གང་ནས་ཡིན་ནམ་ག་ཡི་མཁམ་རྫོང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་སྤྲོད་པ་ནས་གོང་
གསར་ཡུང་གིས་ལ་སློབ། དེ་ནས་བྲག་གི་རྩ་བར་བཅགས་ཏེ་བསྐྱུད་པ་ལས་ གཞོང་སྐྱར་
པ་ཨ་རྒྱས་ཟེར་བའི་བྱ་དར་དཀར་རྫོང་དཔོན་རིག་འཛིན་རྩོམ་ཞེ། ཡུ་སྤྱང་བ་ལྷོན། རོ་རྩོམ་
དབང་ ཨ་མ་བཟང་མོ། ཀེང་མཁམ་དུང་པ་ཀུན་བཟང་དབང་འདུས་སམ་རྩ་མགིན་
བཅས་མིང་གིས་སྤྲུང་། ཡུ་སྤྱང་པ་ལྷོན་གྱི་བྱ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཟླ་བ་རྒྱལ་
མཚན། ལྟོ་མོ་བཅས་གསུམ་ལས། རྒྱལ་མཚན་དེ་ཅེ་བར་སྤྲུག་རྩི་རི་ལ་གནས་བཅས་
སྤྲོད་པ་དེ་དང་སྤྲུག་གོང་དུ་བཤད་པའི་ར་དི་པ་ཀུམ་དང་འདུས་པ་ལས་ཤེས་རབ་དབང་

འདུས། དབང་མོ། ཀ་ཉི། མཁའ་འགོ། རྩོམ་སྤྱོད། རྩོམ་སྤྱོད། རྩོམ་སྤྱོད། དབང་མོ།
བཅས་མིང་སྲིད་བདུན་བྱུང་། བེས་རབ་དབང་འདུས་ལས་རྩོམ་རྩོམ་ལྷན་གྱིས་སངས་རྒྱུས་
ལྷ་མོ། སངས་རྒྱུས་བཟང་མོ་བཅས་གསུམ་ཅི་གནས་མོ་དང་པ་ལས་དང་། གཉིས་པ་
ལས་ཆེ་དབང་བསྟན་འཛིན་སོགས་གསུམ་དང་། གསུམ་པ་ལས་ཀླུ་མོ་སོགས་བཞི་
ཡོད་དོ། དབང་མོ་དང་ཉེ་ར་ད་བ་གཉིས་ལས་ལྷང་བསྟན་ཆོས་སྤོམ། ལྷང་བསྟན་རྩོ་
རྩོ། ལྷང་བསྟན་སོགས་བྱུང་ཡོད། ཉེ་ར་ད་བ་སྤོམ་གྱིང་ན། མི་སྤོམ་མཐོང་ས་མེས་མེས་
ཟེར་བ་དེས་བང་ཆོ་པའི་འབྲང་གི་བུ་མོ་ཞིག་དུང་དཀར་སྤྱོད་ཚང་དུ་སྤྱོད་པ་དེ་དང་གཉེན་དུ་
བསྐྱེབས་པ་ལས་ བུ་པད་ནང་འདུས་དང་བུ་མོ་ཨ་བྱི་རྩེ་བ་གཉིས་བྱུང་། པད་ནང་འདུས་
ལ་ཞོར་བུ་མཚོ་མོ། ཟངས་སྤྱོད། ཉེ་ར་ད་བ་བཅས་གསུམ་བྱུང་། ཞོར་བུ་མཚོ་མོ་དེ་གཙོ་
ལྷན་རྩལ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུང་མར་བསུས་པའི་བུ་མོ་བོད་མོ་ཟེར་བ་གཅིག་སྤྱོད་པ་དེ་སྤྱང་བང་ཁ་
སྤང་གོ་ཟེར་བའི་རྩོད་དཔོན་དཔལ་ལྷན་དབང་ལྷན་གྱི་གཞིས་ཁར་སོང་ཡོད། དབང་མོ་དང་
ཉེ་ར་ད་བ་འདུས་པའི་བུ་མོ་ལྷང་བསྟན་ཆོས་སྤོམ། ལྷང་བསྟན་རྩོ་རྩོ། ལྷང་བསྟན་སོགས་
བྱུང་ཡོད། ཀ་ཉི་ཅི་ཆ་མེད་དུ་སོང་ཡོད། མཁའ་འགོ་ལ་ལྷན་སྤྱོད། རྩོམ་ལ་ལྷན་གྱིས་
མཚན་དང་ལྷན་རྩོམ་གཉིས་བྱུང་ཡོད། རྩོམ་སྤྱོད་ལའང་བུ་བརྒྱུད་ཡོད། རྩོམ་སྤྱོད་དབང་མོ་
ལ་བུ་གཉིས་ཅམ་ཡོད། ལྷན་མཚན་གོངས་པའི་བུ་ལ་དུ་ཨ་བྱི་གོང་བྱང་པའི་སྤོམ་ཆེན་
པོ་བཞིས་དང་འདུས་པ་ལས་སྤོམ་བྱི། ལྷང་གི་བཅས་བྱུང་བའི་བུ་བརྒྱུད་ཡོད། ཞོར་ལ་
གནས་བརྟན་སྤོམ་མ་དང་ ལྷན་ལི་ནས་ཀུན་བཟང་གཉིས་འདུས་པ་ལས་རིན་ཆེན་སྤོམ་

མ། ལྷན་པ་རྗེ་རྗེ། རིག་འཛིན་ལྷ་མོ་བཅས་གསུམ་ལས། དང་པོའི་བུ་བཀྲིས་ནོར་
བུ། གཉིས་པ་ལས་མེ་ཉོག་ཟེར་བ་གཅིག་ལས་མ་བུང་བ་དེ་དག་རྣམས་ལ་བུ་ཚ་རེ་ཡོད་
ཀྱང་ལོན་གཞོན་དུས་ཡིན། གསུམ་པ་རིག་འཛིན་ལྷ་མོ་ནི་གོང་དུ་རིགས་རུས་གཉིས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་སོང་ཡོད། དེ་ལྟར་གདུང་བསམ་མཁར་རྒྱལ་པོའི་མི་རབས་འབྱུང་ཁྱད་སྤངས་ཡིད་
དབང་འཕེལ་བའི་སྐྱེད་ཚལ་ལས་མཁར། མཁོ་ཆེའི་སྐབས་བཞི་པའི་ནང་གསེས་མཁོ་ཆེ་
ནས་ད་ལྟའི་བར་སྤྲི་ལིང་སྤྲིའི་རིགས་ཅི་ལྟར་བརྒྱུད་པའི་སྐོར་བཤད་པ་སྟེ་གསུམ་པ་འོ།།

བཀྲིས་སྐྱང་བར་མཚམས་གཡང་མཁར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕྲོས་གཏམ་དུ་བྱ་བ་ནི། ལྷན་ནས་
ཁྱལ་དེར་གཙང་མའི་རིགས་དང་ཚངས་ལྷའི་མི་རིགས་ཡོད་པའི་ཁར། གནས་སྐབས་
རིགས་རུས་སུ་ཆེ་དང་དབང་སུ་ཆེ་ཉོག་གོ་ས་སུ་མཐོ་བ་རྣམས་ལ་མནང་ཆེར་འཛིན་པ་
དང་། ཚིས་འཛོག་ཆེ་བར་བརྒྱུང་བ་འཛིག་རྟེན་པའི་གཤིས་ལུགས་ཡིན་པས་སྐབས་དེར་
ཡང་། མཁར་ཡུལ་དིར་མཁར་རྒྱལ་པོའི་བརྒྱུད་ཁྱད་སྤངས་བཅན་པས་མཁོ་ཆེའི་སྐྱེ་མཆེན་
མིང་གིང་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། བུ་སྐྱེན་གསུམ་ལས་མེད་པས་བར་མ་དེ་གཡང་མཁར་དུ་
མག་པར་བསུས་འདུག། ལོ་ཁ་གསུམ་ལོན་པ་ན། མཁོ་ཆེའི་མ་མ་གཉིས་ནས། བྱིད་བུ་
དང་བུ་མོ་རྣམས་དེད་མ་མའི་རྩར་ཤོག་དང་། རྒྱ་ཅ་ལ་ཡོད་པ་ཚོ་བགོས་ཏེ་སྤྱིན་རྒྱུ་ཡིན་
ཞེས་འཕྲིན་བཏང་བས། ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་མག་པ་དང་མནའ་མར་སོང་བ་རྣམས་
ཀྱང་ཕ་མ་གཉིས་མཇལ་བར་སྤྱོད་སྟེ་གཙང་མཁོ་ཆེའི་མཇལ་རྟེན་གཟབས་ཏེ་ཡུན་རིང་ཙམ་

འགོར་བའི་སྐབས། གཡང་མཁར་པ་དེ་ནི་འབྱོར་པ་ཅུང་ཞན་པས་མངལ་རྟེན་གཟབ་རྒྱ་
གང་ཡང་མེད་ནས་ཐུགས་སྐྱོ་ཉམས་ཀྱིས། ཆང་སྤྲོ་ལང་གསུམ་ཙམ་དང་རྒྱགས་སྤྲོ་ཁ་རང་
ཅུང་ཟད་རེ་བྱེད་ནས་འཕྲལ་མགྲོགས་སུ་མཁར་ཡུལ་དུ་སླེབ་པས། བ་མའི་རྩར་སྤྲོན་
བམས་ཅད་ལས་ ཁོ་ལྷ་བར་འབྱོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕ་མ་གཉིས་ནས་རྒྱ་ཅ་ལ་གཞན་གང་
ཡང་མ་འདོད་པར། བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཞིང་དུ་ཕྱག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱོ་སྤོང་བ་
བཞིན། ཕ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོ་རང་གི་སྤོང་འདོད་བཞིན་གནང་བས། གཡང་མཁར་པ་
དགའ་མགུར་ངས་བཞིན་དུ་བར་མཚམས་གཡང་མཁར་དུ་སྐྱར་སླེབས་སོ།

སྐྱའི་བཞུགས་ཁང་གསར་དུ་རྒྱབ་ནས་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཞིང་། ཉ་རྒྱས་དུས་གསུམ་
སོགས་ལ་ཕྱག་མཚོད་ཆག་མེད་དུ་ཕྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དབང་རྩ་རྒྱུང་རྩ་སོགས་ཀྱི་ཁ་རྩེ་
འབར་ནས་བསོད་ནམས་གོང་དུ་འཕེལ་བས་ རྒྱ་ལོར་ལོངས་སྤོང་གིས་ཕྱག། ལུང་པའི་
མི་སྤེལ་དབང་སྐྱར་ཐུབ་པ་དང་། རིགས་བརྒྱད་དར་བའི་སྤྲོས་དང་སྤྲོས་མོ་འབྲུངས་པ་
སོགས་བཀྱིས་པའི་དུས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་ལ་ཀུན་ཀྱང་ཡིད་སྤྲོན་པར་གྱུར་བ་ཡིན་ལོ། ལྷ་ཁང་
གི་མིང་ལ་ ཕྱག་རྩོར་ལྷ་ཁང་དང་། རིགས་ལ་གཡང་མཁར་མཁོ་ཆེའི་རིགས་ཞེས་དར་
འདུག། སྤྲོན་ཆ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ སྐྱེ་དེ་ཐོབ་ཏུ་རེ་འདུག། འོན་ཀྱང་གཡང་
མཁར་པ་དེས་བྱེད་ཚར་བས་ཡིད་ཕམ་བཞིན་དུ་རང་རང་ལ་ཐོབ་པའི་ལོ་གྱི་སྐྱལ་བ་རྣམས་
འབྲུར་ནས་སོང་འདུག།

དུས་དེའི་ཚེ་ཚོས་རྗེ་འཇིགས་མེད་པོ་ལོ་སློབ་དང་པ་མི་འགྲུར་བཏུན་པས། བྱིན་ཅན་གྱི་སྐྱེ་དེའི་ཁྲུང་ས་
མ་བྱེན་ནས་གཞུང་དུ་གདན་དྲངས་པར་དགོངས་ནས། ཞི་བའི་ཐབས་མཁུས་འཕྲུལ་གྱིས་
གྲོང་གསར་རྫོང་དུ་གདན་དྲངས་འདུག། སྐྱེ་དེ་མཚོང་གཤམ་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་
ན། སྐྱེ་དེ་མཚོང་གཤམ་དུ་བཞུགས་པའི་སྐྱེ་རྣམས་མིས་དངོས་སུ་རྒྱབ་སྐྱིལ་བཏང་བ་ལྟ་
བུ། རང་བཞིན་གྱིས་ཐུར་དུ་ལྷུང་བ་དང་། སྐྱེ་གྱི་སྐྱེ་དང་རྒྱབ་གཏད་དེ་ཞལ་བསྐྱུར་བ་
སོགས། མི་མཉེས་པའི་ལྟས་སྐྱོ་ཚོགས་བྱུང་བ་ལས། དཔོན་སློབ་ཉིད་ཀྱང་རྟེན་འདི་
གཞུང་དུ་གདན་དྲངས་པའི་ལུང་བསྟན་མེད་པ་དང་། གང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་
ཡང་། བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཐན་པའི་དགོངས་པ་རིས་སུ་མ་ཆད་པས་སྐྱེ་བ་རྗེ་
ཚེ་པོས་གཡང་མཁར་རང་དུ་གནང་བ་ཡིན་ཞེས་སྐྱེ་བ་ལོ་དོ།

དེ་ནས་དུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པའི་ནང་སྤེལ་སྤོང་འབྲུག་རབ་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱེད་བོད་ནས་དམག་
དཔུང་གཏོས་ཆེ་བ་ལྷགས་པའི་གྲས་ལས། རྩ་མང་ཕྱོགས་ནས་བཏེགས་པའི་དམག་དཔུང་
གིས་ལུང་པ་ཐུ་མདའ་མེད་པར་བཀའ་སྟེ་འོངས་པ་ལས། དེ་གའི་མི་རྣམས་སྐྱེ་བ་ལུང་
ཕྱོགས་གཞན་ལ་བྱོས་པའི་ཚེ་ཕྱག་རྩོར་ལྷ་ཁང་གི་སྐྱེ་གཉེར་ཡང་བྱོས་ཏེ་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་
སོང་བའི་རྗེས་སུ། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་མཐུ་དང་ཅུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་དམག་ཀྱང་
ངང་གིས་ཞི་ནས་སྐྱེ་བཞིན་བདེ་འཇགས་སུ་སོང་བ་ན། གཡང་མཁར་པའི་བུ་བརྒྱད་
རྣམས་འཚོགས་ནས་ལྷ་ཁང་ལ་སྐྱེ་གཉེར་ནི་མི་འདུག། དུག་མཚོང་ཉམས་ན་མི་རུང་ཟེར་

ནས་ལྷ་ཁང་དུ་ལྷ་བར་སོང་ཚེ། སྤྱག་རྗེར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་བ་མཐོང་། སྤོགས་ཀུན་ཏུ་
བཙལ་ཀྱང་མ་རྟོལ་ནས་ཐམས་ཅད་ཡིད་སྤྲུག་བྱུང་འདུག།

དེ་ནས་རིང་ཞིག་ལོན་པའི་སྐོར་ཚེ་ཞིག་ལ་སྐྱེ་གཉེར་སྤྲེལ་བས་བྱུང་བ་ན། མི་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་
གང་དུ་ཡོད་ཟེར་བ་ལ། ཁོ་ཡང་སྤྲིང་སྤྲོར་བ་ལྷ་བྱ་བྱུང་ནས། ཡིད་མ་དགའ་བར་སྤོགས་
ཀུན་ཏུ་བཙལ་ཡང་མ་རྟོལ་བར་གསང་སྤྲེ་ཞིབ་པར་དབྱུང་དུས། ཡ་ལང་པའི་མི་ཞིག་གིས་
བརྐྱས་ནས་སོང་དུས་ནགས་ཚལ་མཐུག་པོ་ཞིག་གི་ལམ་ནས། ཟློང་ས་ལེན་ཟེར་བར་
སྤྲེལ་བ་ན་སྐྱེ་དེ་གཏན་ནས་ལུ་མ་བྱུང་བར་དེ་ག་རང་དུ་ལྷུས་ཡོད་ཅེས་གོ་བ་བཞིན་འཚོལ་དུ་
ཕྱིན་པས། ཤིང་སྤྲོང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་རྩ་བར་སྐྱེ་ཡབ་ཡུམ་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་མཇལ་
དུས། སྐྱེ་ཡིས་གསུང་བྱོན་ཏེ། ང་འདི་ན་ཡོད། འདིར་ཤོག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཚེ། སྐྱེ་
གཉེར་འདྲོག་ནས། རོགས་སྤྲིང་པར་སོང་པས་དེའི་ཉིན་ལུས་འདུག། སང་གོགས་པོ་ཁ་
གས་སྤྲིང་ནས་སོང་དུས་ཡུམ་གར་སོང་མེད་པར་གྱུར་འདུག་པ་དེ། དེང་སང་ཟློང་ལེན་གྱི་
མཚོ་ལ་བཞུགས་ཡོད་ཅེས་སྤྲིང་གི་ཡོད།

སྐྱེ་དེ་རྒྱ་བའི་ལོ་རྒྱུས་འཕྲོས་གཏམ་དུ་སྤྲིང་ན། ཡ་ལང་པའི་མི་དེས་ རྒྱ་བའི་སྐྱབས་བར་
མཚམས་ཀྱི་རེ་རེ་དེར་སྤྲེལ་དུས། རྒྱ་མ་དེ་ངལ་བསོས་ཤིང་། རྐྱེ་གཉེས་ལ་ཞིབ་པར་
མཇལ་ཞིང་གཡེངས་སྤྲོད་པའི་བར་ལ་ གནམ་གྲོ་བྱུར་དུ་སྤྲིན་གནག་འབྲིགས། འཛོར་
རྒྱུང་དྲག་པོའི་འུར་སྐྱོད་དང་སྐྱུག་སེར་བ་དང་ཆར་འདྲེས་ཀྱི་རྒྱན་གདོས་དྲག་པོ་བབས་པས་

རྒྱལ་བམེལ་གྱི་གྲང་རར་མ་བཟོད་ནས། རྩོམ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་རྩ་བར་ཆར་སྐྱོབས་བྱས་ནས།
སྒོད་པའི་སྐབས། ཤིང་གི་ཡལ་ག་ཆག་སྟེ་ལྷུང་བ་དང་། ཤིང་སྒོད་རྩ་བ་ནས་འབྲེལ་འོང་
བ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱན་མ་དེ་གི་རྒྱ་རྒྱུགས་མ་ཐུབ་པའི་འཇིགས་སྐྱབས་བྱུང་བའི་བར་དེར་རྩོམ་དེ་
ཡང་དལ་བྱས་མགོ་མཇུག་སྒོལ་སྟེ་འོང་བར་མཐོང་འདུག། རྒྱན་པོའི་སེམས་ལ་དེ་འདྲའི་ཆོ་
འདམུལ་རྣམས་ནི། སྐྱེ་འདིའི་བྱིན་མཐུ་དང་། ཐུགས་མ་མཉེས་པ་ལས་བྱུང་བ་གདོན་མི་
ཟེའོ་སྐྱམ་ནས། སྐྱེ་གཉེས་ལ་བཟོད་པར་གསོལ་ཞིང་། དེ་ག་རང་དུ་བཞག་ནས་རང་ཡུལ་
དུ་རིངས་པའི་སྐབས་ཀྱིས་བྲོས་པས་ཐར་བ་ཅོམ་བྱུང་བ་དང་། གནམ་གྱི་རྒྱ་དྲངས་པར་གྱུར་
པ་སོགས་ནི་སྐྱེ་དེའི་བྱིན་མཐུ་སྟེ། ལུང་བསྟན་ཡོད་མེད་ལ་གཟིགས་ཤིང་། སྐྱེལ་སྐྱུར་
མངོད་པ་ནི་བེམ་པོའི་སྐྱེལ་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐུགས་ཡོད་པས་ངོ་མཚར་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་
དང་། གཞན་ཡང་གདོན་དྲག་པོས་ཟིན་པའི་ཆོ་གསང་སྐབས་ཀྱིས་ལྷ་བྱེད་ན། དེའི་བྱིན་
རྒྱབས་ཀྱི་རྣམས་མཐུལ་བཞེན་ནས། དེ་འདྲེལ་དུ་དྲག་འགོ་བ་དང་། ཐན་པ་བྱུང་བའི་ཆོ་སྐྱེ་
དེ་ལུང་ཚན་ལ་ཞུས་ཏེ་བསྐྱོར་བ་རྒྱབ་དུས་ཆར་པའི་རྒྱན་འབབས་པ་དང་། བར་མཚམས་ཀྱི་
ཡུལ་དེར་སྐྱེལ་དངོས་སུ་འཐོན་པ་དང་། སྐྱེ་ནད་སྐྱོ་ཚོགས་ཀྱིས་མི་གསོད་པ་སོགས་ནི་སྐྱེ་
དེའི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཚན་ཀ་དེ་ལྟ་འང་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ཅེས་གྲུང་དོ།

སྐྱེ་དེའི་ཁྲུངས་ནི་སྤར་མཁར་བོ་དུང་ཡུལ་གྱི་སྒོད་སྐྱད་མཚམས་སུ་གཡུ་གཙང་མང་ཞེས་
པའི་མཚོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྟག་ཏུ་བྱ་བྱུང་ཞིག་འཁོར་བཞིན་དུ་བྱུང་འདུག། ཕྱིས་
སུ་མཚོ་དེ་སྐྱམ་ལ་ཉེ་བ་ན། མཁར་གདུང་རྒྱལ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྟེན་སྐལ་དུ་རང་བྱོན་

གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་གྱི་ཡོད། མཚོ་ལུའ་དེ་ལས་སྤྱད་ཅོར་གྱི་སྐྱོ་ཐོབ་པའི་ལུའ་དུང་
རུང་སྐྱུན་རས་གཟིགས་གྱི་སྐྱོ་བྱོན་ཡོད་པ་དེ་ཡང་བྱང་སྤོགས་སུ་འཕུར་བྱོན་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་
ལོ་རྒྱུས་ཡོད། སྐྱོ་དེ་ཚོ་དང་བོང་ཚད་མཉམ་པ་བདུན་བྱོན་པའི་ནང་ནས་ད་ལྟ་རང་ཅག་གི་
ཡུལ་དུ་ཞི། བད་ཉར་རྒྱལ་པོའི་སྐྱོ་གཅིག་ལས་མེད་ཅིང་། བྱིན་རྟེན་དེ་དག་ལ་རིགས་པས་
དབྱུང་ན་པད་གླིང་གཏེར་བྱོན་གྱི་གྲས་ཤིག་ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག་སྐྱམ་མོ།

ཡང་ན་མཁོ་ཆེ་ཁོ་རང་པར་གླིང་པའི་སྐྱོ་འཕྲུལ་དུ་གྲགས་པས། རང་གི་གཏེར་སྐྱལ་དུ་
བཞེས་པ་འང་སྲིད་སྐྱམ་ཡང་། གཡང་མཁར་པ་སྤུ་བོར་སོང་བས། ས་མའི་འོར་གྲལ་དུ་
ཚུད་པ་མི་སྲིད་པས། བད་གླིང་གི་གཏེར་ཡིན་པ་འི་སྲིད་དོ་སྐྱམ་མོ། སྐྱོ་དེ་རྣམས་མཁར་
རང་དུ་བཞུགས་ཡོད་པའི་ཆེ། མཁར་གདུང་རྒྱལ་པོའི་རིགས་དེ་སྤྱོད་ནས་སྤར་མཐོ་
ཞིང་། བགྱིས་སྤྲང་མོང་སྤྲར་གདུང་བསམ་མཛོད་གསུམ་སོགས་ལ། རིགས་དང་རྩས་
གྱིས་མ་བྱུབ་པ་མེད་པས། གཉེན་དང་ཉེ་བ་སའི་རྩལ་ལས་གངས་མང་། སྐྱོ་བསོད་རྒྱས་
པ་གནམ་གྱི་གཟེར་སྐྱར་ལས་བཀྲག་ཆེ། ལོངས་སྤོད་ཆེ་བ་རྣམས་ཐོས་སྲས་དང་
མཉམ། སྐྱུན་གྲགས་ཆེ་བ་དབྱར་རུ་སྐྱོ་ལས་ལྷགས་ཆེ་བ་སོགས་བྱང་ཡོད་པའི་གྲལ་
ནས། མཁར་གྱི་ཡུལ་རྒྱང་པ་ལ་སྤྱད་པོའི་མིང་གཏམ་ཅན་ལེ་དུ་སྤྱོད་པོ། སྤྱད་ཤིང་ནང་
རོགས་པོ། ཤེལ་གླིང་ནང་འོར་པོ། སོགས་ལ་ཡང་ལོངས་སྤོད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་པ་
གཞན་བརྗོད་མ་དགོས། སྤོ་འོར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བཏང་ན། མཇུག་བསྐྱོར་ཁང་ནས་
གཏང་མ་ཚར་བར་འགོ་ཤིང་ཅན་སྤོ་རང་གི་ནགས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྤོ་བྱུག་མང་བའི་དཔེ་

དང་། རོར་རྗེ་པ་རྣམས་སྒྲ་གོར་ཞོ་ག་རྒྱ་གསེར་ལས་གྲུབ་པ་ཅེད་མོ་ཅེ་ཞིང་སྒྲོད་པའི་
གྲུལ། དེང་སང་ས་དོང་དུ་སོང་བ་དེ་ལ་མིང་ཡང་གསེར་གོ་ལོག་པ་ཟེར་གྱི་ཡོད། སྒྲ་གོར་
ཞོ་ག་ལ་ཡུལ་དེའི་སྐད་དུ་གོ་ལོག་མ་ཟེར་གྱི་ཡོད། གསེར་གྱི་ཞོ་ག་རྣམས་ཡུལ་ལྷ་ནེ་ལེ་
ཐོད་དཀར་ལ་བཅོལ་བས་བྲག་དེའི་ངོས་ལ་དེར་སང་ཡང་ཡོད་པར་གྲུང་ངོ་། དེ་ལྟར་གཡུ་
གཙང་མང་གི་མཚོ་ལས་སྐྱུ་བྱོན་པའི་གྲུལ་དུ་མཚོ་དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་བསྐྱམས་ཏེ་དོང་དུ་སོང་
བ་ཡིན་ཞེས་གྲགས་ལ། ཡུལ་སྐད་དུ་དོང་ལ་མང་ཟེར་དེ་ལྟར་ན་གཡུ་གཙང་གི་ཐོག་ལ་
མང་བསྐྱེད་པས་ (གཡུ་གཙང་མང་) ཞེས་གྲོང་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་དུ་བྱུང་བ་ནས་མཁར་
མཁོ་ཆེའི་སྐྱམ་བྱིམ་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། མཁོ་ཆེའི་མ་བྱིམ་དེ་བོང་མན་པའི་ཆེ་ལོ་ཟེར་བ་དེ་
ཡིན། ལན་གཉིས་སུ་མེས་འཆིགས་པས་ཅ་ཆས་རྫིང་པ་གང་ཡང་མི་འདུག། དེ་ལྟར་
གཡང་མཁར་པ་དེའི་བརྒྱུད་པ་ལས་ད་ལྟ་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་རབ་འབྲམས་ལ་དབང་
འབྱོར་ཞིང་། གོས་དཀར་ལྷང་ལོའི་བྲུ་མཚོག་ཏུ་བྱུང་པའི་སྐྱགས་འཆང་རོ་རྗེ་འཇིན་པ་ཆེན་
པོ་ཡོངས་གྲགས་སྒྲ་མ་གནག་གུ་ལྷང་ངམ། མཚན་ངོ་མ་པར་དབང་རྒྱལ་དུ་ཞུ་བ་དེ་ཉིད་འ
བྲུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐེམ་སྤྲུལ་སྐྱང་ཁའི་ལྷ་ཁང་དུ་ཡུམ་རྒྱས་པ་གྲོང་དུས་ལྷན་དུ་
འགྲིགས་ནས་ བྱག་རྩོར་ལྷ་ཁང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་གྲུང་བའི་ཚེ། ང་ཡང་མ་ཡུམ་གྱི་བརྒྱུད་
པ་གཡང་མཁར་ནས་ཡིན་པས། དེང་གཉིས་ཉེ་བ་རྫིང་པ་ཡིན་འདུག་ཅེས་ཀྱལ་ཀའི་རྒྱལ་དུ་
གསུངས་པ་ལས། དེ་ནས་འདིར་བརྒྱུད་སོགས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི་གང་ཡང་མ་བྱུང་
བས། ཞིབ་གསལ་དགོད་པ་ལ་ད་དུང་ཡུལ་དེ་ག་རྣམས་སུ་རིགས་དང་རུས་གྱིས་མཐོ་བ་

དག་ཡོད་ལེ་ཆེ་བས་ཞིབ་གསལ་རེ་བྱིན་ལེ་འུ་འདི་ནས་བྱི་རྒྱ་ཡིན་པས། ཁོ་བོ་དང་འབྲེལ་
ཆ་རྒྱུད་བས་འདིར་བྱི་ཐབས་བྲལ་བ་ལ་དགོངས་འགལ་མེད་པར་ཞུ་བ་བཅས། གདུང་
བསམ་མཁམ་རྒྱལ་པོའི་མི་རབས་འབྱུང་ཁུངས་ཡིད་དབང་འཕེལ་བའི་སླེད་ཆལ་ལས་ལེ་འུ་
ལྷ་པའི་འཕྲོས་གཏམ་གྱི་ནང་གསལ་གཡང་མཁམ་གྱི་སློར་བཤད་པའི་སྐབས་དེ་དབྱེ་བ་དང་
པའོ།།

མཁམ་མཁོ་ཆེའི་གཅེན་པོ་གཡུ་རུང་ལ་མག་པར་སོང་བའི་བརྒྱུད་པ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལྷར་
ནས་བཙན་གོང་ལ་དང་། ལག་རྩམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བརྒྱུད་ལས་དར་བ་ཡིན་ཡང་། ལྷར་
ནས་ད་རྒྱན་རིམ་པར་བརྒྱུད་པའི་ཡིག་ཆ་དང་། རྒྱན་རབས་རྣམས་ཀྱི་ཁ་རྒྱན་ཁོ་བོས་མ་
མཐོང་ཞིང་མ་ཐོས་པས། འདིར་རེ་རེ་བཞིན་དགོད་ཐབས་བྲལ་ཡང་གཡུ་རུང་མཁོ་ཆེའི་མི་
བརྒྱུད་ཀྱི་སློར་བྱི་དགོས་ན་འདིར་བསྐྱུན་རྒྱ་ཡིན་ལ། རིང་པོར་ལོན་པའི་རྗེས་སྐྱེ་མང་སྡེ་
བྲག་རྩུར་སློད་པའི་ཨང་རྒྱན་དངོས་གྲུབ་དཔལ་འཛོམས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་། གཡུ་རུང་དང་
བྲུམ་རུང་མཁོ་ཆེའི་རིགས་ལས་ཡིན་པ་དེའི་ཁ་རྒྱན་ལྟར་ན། བྲུམ་རུང་མཁོ་ཆེའི་སྐྱེན་གཉིས་
ལས་དང་པ་བསྐྱེམ་བྱུང་བ་དང་། གཉིས་པ་བྲུམ་རུང་མཁོ་ཆེ་མཛད་པ་ལས། བྲུམ་རུང་
པ་དང་གཡུ་རུང་མཁོ་ཆེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་གནས་ཚང་གཉིས་ལ་བྱ་མོ་ནོར་བྱ་ཚོས་སློན་
བྱུང་། དེ་དང་ཁེངས་སྐྱེ་རའི་བསམ་མཁམ་གདུང་ལས་བརྒྱུད་པའི་རིན་ཆེན་རྗེ་རྗེ་གཉིས་
བཞོས་པའི་བྱ་མོ་ལྷ་སློན་དང་། དངོས་གྲུབ་དཔལ་འཛོམས་བྱུང་བ་ལས། ལྷ་མ་ལས་བྱ་
བརྒྱུད་མེད། ལྷི་མ་ལ་དང་དུང་བྲག་རྩུ་ལས་གཞོང་རྗེའི་མི་བརྒྱུད་ལས་འབྱུར་མེད་དང་

འདུས་པ་ལས་པར་ཆོས་སྒོན། དབང་ཕྱུག། ཆོས་འཛོམས། ལྷ་མོ། མཉམ་ལ། རིན་
ཆེན་དབང་འདུས་བཅས་དྲུག་དང་། པར་ཆོས་སྒོན་ལས་བྱ་རིན་ཆེན་རྩོམ་ལ་སོགས་པ་ད་ལྟ་
ནི་མི་བརྒྱད་དར་བའི་དུས་ཡིན། སྤར་དངོས་གྲུབ་དཔལ་འཛོམས་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐའ་བཅག་པའི་
ཆོས་ཀྱི་རྩོམ་མེད་བའི་ཉེན་དག་སྒོར་དུ་གྲུབ་པས་རིགས་བརྒྱད་མེད། དངོས་གྲུབ་དཔལ་
འཛོམས་ལ། ཨ་ཁུ་སྤར་འི་བསམ་མཁའ་གདུང་ལས་འགྲུར་མེད་མེད་བའི་དང་འདུས་པ་
ལས་བདེ་ཆེན་སྒྲིལ་མ། ལྷོན་དབང་མོ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ཡོད་འདུག་གོ།

ད་རུང་གཡུ་རུང་གི་མཁོ་ཆེའི་རིགས་ལས་མང་སྡེ་ཆང་ཁར་དེ་ལ་དར་འདུག་པའི་རིགས་
ལས་ཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྒོན་ལམ་རབ་བཟང་མཁའ་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་ཆེན་བར་མ་ཆད་པར་
བྱོན་ཡོད་པ་ལས། སྤར་རིག་སྤྱོད་པའི་དབང་ཕྱུག་དུར་སྤྱི་གམ་དང་ས་ཀྱིས་མཚམས་སྤྱིན་བཀའ་
པར་བྱས་པའི་དྲི་བསྐྱེད་གཟུང་གིས་འབྲུལ་བའི་སྡེ་སྒོར་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་མཚན་ཡོད་ས་
གྲགས་ཤོར་བུ་དབང་ཕྱུག་གམ་པར་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད། ཡབ་བོན་བརྒྱད་ཆོས་བརྒྱད་
ལས་དང་། ཡུམ་གཡུ་རུང་མཁོ་ཆེ་ནས་བརྒྱད་པ་དེའི་རིགས་སྤར་བའི་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་མེ་
སྐྱེལ་ལོ་དང་། སྤྱི་ལོ་ཆེན་སྒོར་དགུ་བརྒྱ་བཅུ་དགུ་ལ་སྤྱོད་འབྲུངས། གཞོན་ལྷ་ནས་སྤྱི་མོའི་
ཡི་གེ་དང་རྩིས་དང་རི་མོ་སྤྱན་དག་དང་གསོ་བའི་རིག་པ་སོགས་ཐུན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་ཆོགས་མེད་དུ་མཁྱེན་པའི་རྩལ་རྒྱས། རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཞུས་ཐག་པ་བསྐྱེད་པ་རིན་
ཆེན་དང་མཇལ་ནས། གཞན་ཕན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་གཞུང་དང་། ལྷོད་ཆེན་མཛོད་
བདུན་གྱི་བཤད་བྲིད་གསན་ནས་ཞུས་དག་པ་ཞིང་དུ་ཕེབས་པའི་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་

དུ། དཔལ་རྩ་པོ་རྒྱན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྩ་ཉོར་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་སྐྱེ་མདུན་དུ་བཅར་
ནས། མདོ་སྐྱགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་གསན་བསམ་གྱི་གཤོག་རྒྱབས་རྒྱས་ཏེ་
འཆད་ཚིང་ཚོམ་པའི་མཆུ་སྒྲེར་རྫོའིང་། ཟུང་འཇུག་གྲུབ་པའི་མཁའ་ལ་ཅི་བདེར་བསྐྱོད་
པའི་མཁའ་གྲུབ་ཀྱི་གཉིས་སྐྱེས་དབང་པོའི་ལྷན་གཟུངས་བརྟེན་ཏེ། སྤྲར་རང་སྤྲོདས་ཚན་
དན་བཀོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་རིམ་པར་ཤར་ཕྱོགས་བཀྱིས་སྤྲང་དང་། མོང་སྤྲར་དབྱ་མེད་ཅེ་
རྫོང་རྣམས་སུ་སྐྱེན་པའི་སྐྱེ་བདུད་ནག་པོ་བཅོམ་ཞིང་། གཞུང་དང་རིག་གནས་ཀྱི་སྤྲང་བ་
གསར་པ་བཀའ་བཞེན་དུ་བྱོན་པ་ལས། བྱུང་པར་དུ་གསང་བའི་ཚོས་ཀྱི་རྫོང་དུ་ལོ་དུག་གི་
རིང་གཞུང་དང་རིག་གནས་ཚེགས་མེད་དུ་གནང་བ་འདོད་འཇོ་བའི་དཔེ་རྒྱར་མཛད་
དེ། སྤྲར་བསམ་གཏན་གྱི་ལྗོན་ཤིང་ལ་མཉེས་པར་མཛད་དེ་ཤར་བདེ་ཆེན་གྱིང་དང་དེ་ནས་
ཀྱང་ཡུམ་གྱིས་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་པའི་ཞུ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྲི་ལྷ་གྲུ་གསར་དུ་བཞད་པའི་
ཚང་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས། བཤད་གྲུའི་སྤྲེ་གསར་དུ་མཛད་དེ་བཞུགས་བཞེན་པ་
ནས། སྤྲར་དམ་ཚིག་ལ་བསྐྱེད་ལྷན་ཞུགས་པའི་དམ་སྤྲི་དགེ་སྤྲོད་གི་གཟུགས་སུ་སྤྲང་བ་
འགའ་ཡིས་ཐུགས་དཀྱིགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས། ལྷགས་ལུག་རྒྱ་བའི་ནང་གསུང་བ་མ་དབྱ་
མའི་ལྷ་བཞུགས་གསུང་བཞེན་དུ་ཞི་བར་མནལ་ལོ།། དེ་ཡང་ཕན་གསང་རྫོང་དུ་ཚོས་ཀྱི་
བདུད་ཅི་སྤྲོད་བཞེན་དུ་སྤོང་པའི་སྤྲབས། བྱུང་གང་ནས་ཡིན། ང་ཡང་གཡུ་རུང་ནས་ཡིན་
ཞེས་ཡང་ཡང་དུ་གསུངས་པ་མ་ཟད། བྲང་ལའི་དགེ་བཤེས་ཚོས་འཕེལ་བརྒྱད་ནས་
ཀྱང་། ང་བྱི་སྤོང་ལྷེ་རུ་བཅན་གྱི་རིགས་ཡིན་ཞེས། ཡང་ཡང་གསུངས་འདུག་པའི་སྤོར་

སྲིད་བྱུང་བའི་ཁར། ང་ལ་ཅེར་གྱིས་གཟིགས་ནས་སློན་སློན་པ་ཞལ་བཞུགས་པའི་
སྐབས། ལྷག་ཏུ་རིགས་རྣམས་རྒྱལ་པོ་འཕགས་སྐྱེས་པོས་བསོད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ལྷག་ཏུ་
རིགས་ཀྱི་གཞོན་ནུ་གཉིས་ཤིག་ཚོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྲིད་ནས་ཀུན་དགའ་ར་བའི་ཕྱི་ཁར་
བཞག་ནས་སོང་བ་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་གཞོན་ནུ་དེའི་བྱུང་གཟུགས་ལ་
དཔག་ནས། རིགས་རྣམས་ཀྱིས་པའི་སློང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་གསུངས་ཡོད་པར་དཔག་
ན། རང་ལ་འད་རིགས་འདི་ཡིན་པ་དང་། གང་ཉིད་ཀྱང་དེའི་གདུང་ལས་ཕྱོན་པར་ལྷགས་
ཀྱིས་ཞལ་འཆེས་པར་གདའ་བ་མིན་ནམ་སྐྱམ་མོ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེའི་རིགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་
ཤིག་ཆད་གར་ཡོད་ལས་ཆེ་བས་ འདིར་ཞིབ་གསལ་མ་བྱས་མོ།

གཞན་ཡང་གདུང་བསམ་གདུང་སྤྲོད་ལྷུང་སྐར་མཁོ་ཆེ་ལས་བརྒྱུད་པ་ནང་སློང་བྱ་བྱེད་ཀྱིས་
བྱུང་། དེའི་བུ་ ཚོས་གྲུབ། རྒྱ་མཚོ། བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་དང་། དབྱུངས་
ཅན། བསོད་ནམས་སྟོལ་མ། དཔལ་སྟོན་བཅས་བྱུང་བ་ལས། ཚོས་གྲུབ་ནི་ཚོང་པ་བྱས་
ཏེ་བུ་མོ་གཅིག་ལས་མེད་པར་དགེ་སློང་གྲུབ་ནས་ཡོད། རྒྱ་མཚོ་ནི་ཐོ་དེ་བ་དང་རྩེ་ལྷུང་འགོ་
དཔོན་གྱི་བདག་རྒྱུན་གཉིས་སྐལ་མ་རྩུན་བཞེས་ཏེ་ཆེའི་འདུས་བྱས་པའི་རིགས་སྲས་
ཡོད། བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ནི་སྐྱེ་གཞོན་ནུ་ནས་ཀ་ལི་སློང་དུ་རིག་གསར་གྱི་ཡོན་ཏན་
སྦྱངས་ཏེ། གསོལ་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་ལས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེང་སང་ནི་བྲིམས་སྤྱི་འོག་
མའི་བདག་རྒྱུན་བཞེས་ཏེ་བཞུགས་པའི་རིགས་སྲས་ནི་ཡོད་དོ། ད་རུང་ལྷུང་མཁར་མཁོ་
ཆེའི་རིགས་ལས་ཤེས་རབ་ཅེའི་དབུ་འཛིན་ཟངས་ལེགས་འབྲུག་པ་སོགས་ཀྱི་མི་བརྒྱུད་

རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པས་ཞིབ་གསལ་འབྲིན་འདིར་དགོང་རྒྱ་ཡིན་ཅོ།

ཤར་སྐྱོམ་དི་ལ་དང་བཀྲིས་སྐྱང་ར་དི་ལ་བྲོས་སོང་བའི་སྐོར་ཡང་། གདུང་སྐྱེན་མ་དང་། བོ་
དུང་མོངས་ན་དུངས་ལས་ལན་གསུམ་ཙམ་ཏེ་སྐྱར་སྐྱེ་སྐྱིད་འཇིགས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྐྱབས་
རྒྱ་འབྲུག་གཡུལ་འབྲུགས་པའི་ཆེ་བོད་སྐྱར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བཙོང་གི་ལས་མང་
བས། རྒྱགས་དེར་བྲོས་འདུག་པའི་མི་རིགས་ཡོད་པས། ར་དི་དང་ཤར་ལ་ཡོད་པའི་
རིགས་ཀྱི་སྐོར་ཡང་འདི་གར་བྲིས་ཏེ་བསྐྱེན་རྒྱ་ཡིན་ཅོ། གདུང་སྐྱེན་མའི་ལོ་རྒྱུས་ཙམ་གྲེང་
ན། མཁར་གོང་ཁལ་དགུ་ཟེར་བ་དེ་གདུང་སྐྱེན་མ་ལ་ཡོད་པར་གྲགས། ཡུལ་དེ་ནི་
ལོངས་སྤོང་གིས་སྐྱུག་ལ། སྐྱིད་པའི་ངང་དུ་སྤོང་པའི་བསོད་ནམས་སྤྱི་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་
ལས། རོ་ཡི་གདུན་ཁུང་ཞིག་ཡོད་སྟེ། དེ་ལ་སུ་ཞིག་གིས་འཐག་མ་བརྟུངས་
ཀྱང་། རེད་བྲེ་གང་ལ་འབྲས་བྲེ་གང་དང་། རེད་བྲེ་ཉི་ཤུ་ལ་འབྲས་བྲེ་ཉི་ཤུ་བྱུང་བ་ལས་
བརྟེན་ནས་ བསོད་ནམས་ཟད་ཁར་བསམ་ངན་དུན་ཟེར་བ་བཞིན། མི་ངན་ཞིག་ནས་
གཡང་རོ་དེ་སྤོག་པས་རོ་འོག་ནས་ ཡུག་རོན་ཕོ་ཕོ་གཉིས་རྒྱང་གིས་འཕྱོལ་ནས། ཁ་
ཉོར་ཟེར་བའི་རི་དེ་ཁ་ཉར་གྱིས་སྐྱུག་སྟེ། སྤྱ་གྲོ་ལི་ཡུལ་དུ་སོང་བས་ན་ཁ་ཉོར་ཟེར་བའི་རྒྱ་
མཚན་དེ་ལྟར་གྲགས་སོ། རི་དེ་ཉི་ཟླ་ཁ་སྐོར་ལྟ་བུ་མཐོང་གི་ཡོད་དོ།

གདུང་བསམ་ཁང་མ་རྒྱ་དུང་གི་རིགས་དང་། འཕྱི་སྐྱང་། མི་ཀུ་རི། གདུང་ལེ་
ལ། བདེ་བའི་ཐང་། བང་ཚོའི་མི་བརྒྱུད་དང་བཟོ་སྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་མི་བརྒྱུད་རེ་ཞིབ་

གསལ་གྱི་ན་ འདི་འི་ཁོངས་སུ་བསྐྱུན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། མི་ལ་ལ་དག་གིས་སྐར་ཞབས་
དྲུང་གིས་ འབྲུག་ལུང་མངའ་འོག་ཏུ་བཅུགས་པའི་སྐབས་ གདུང་ཚོས་རྗེ་དང་མཁོ་ཆེ་
དཔོན་ཆེན་གྱི་རིགས་རྣམས་ཁ་དག་བཏང་བས་མི་བརྒྱད་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་ཕྱི་མ་
བརྟགས་པའི་བབ་ཅོལ་གྱིས་སྐྱབས་མཐོང་བས་རིགས་པས་དཔུང་ན་མི་འབྲུང་། མར་པ་
དང་མ་འགྲིགས་པའི་དཔེ་གྲུག་ལ་སྐྱུར་མཁུན་གྱིས་གཅིག། ཞབས་དྲུང་ལ་མཐུ་དང་དཔུང་
གིས་མོལ་པའི་ལྷ་པ་གིས་གཉིས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷོས་རིགས་རྣམས་ཞབས་དྲུང་གིས་
སྐྱུན་སྡོངས་མངའ་འོག་ཏུ་བཅུགས་དུས་ཁ་དག་ཏུ་གཏང་དགོས་པ་འདུག་ཀྱང་། དེང་སང་
ལྷོས་རིགས་འོད་གསལ་ལྷའི་གདུང་རབས་ལས་ཇི་ལྟར་གྱུས་པའི་རྩལ་རྒྱས་པ་དེ་ལྟར་འདུག་
པའི་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་རིགས་གཞན་ཁ་དག་བཏང་ནས་འབྲུག་ལུང་པ་སྐྱོས་རིགས་རྒྱུང་པ་
བཞག་པ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ན་ཞབས་དྲུང་དེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རང་དགར་བ་ཞིང་ཐ་ཆད་པ་
ཞིག་ཡིན་དགོས་ན་ཡང་། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་གདུང་དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་བར་སྐྱེལ་དགོས་
རྒྱ་ཞིག་ཁོད་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་འདུག་རུང་། དེ་ནི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲུང་གང་ཡིན་པར་བཞག་
འདུག་པ་ལས་གདུང་གི་བྱུང་ཚོས་ཞིག་གསར་དུ་གང་ཡང་བརྟུམས་མི་འདུག་པས་སྐྱབ་
བསྐྱུངས་ཏེ་དྲན་པ་རྣམས་དུ་བཞག་ན་འོས་བབ་ཆེ་བར་མཐོང་། ལྷོས་རིགས་རྣམས་ཁོ་བོའི་
སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་གྲུབ་ཀྱང་། ལྷ་སྐྱས་གཙང་མའི་གདུང་དེ་མིང་མེད་དུ་བཅོམ་སྟེ་མེད་དོ་སྐྱུམ་
ན། འོད་གསལ་ལྷའི་གདུང་རབས་ཀྱི་ཐོག་མར་མི་འདུ་གདུང་དུ་གཅེས་ཁ་གསལ་དུ་བཞོད་
ནས། གདུང་དེ་དང་དེའི་རིགས་དེ་ལྟར་བཅོམ་མོ། འདི་ལྟར་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིན་སྐྱབ་བྱེད་དུ་

གང་ཡང་བཀོད་མི་འདུག་པས། ཐུན་མོངས་ཀྱི་ཐུན་སྐྱེལ་གྱི་པའི་རྟོག་པ་རང་མཚང་གྲོང་
རྫོལ་ནས་སྐྱེས་པ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་མཉན་པའི་ཡུལ་དུ་བཞག་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། དེ་
ལྟར་གདུང་བསམ་མཁའ་རྒྱལ་བོའི་མི་རབས་འབྲུང་ཁྱུངས་ཡིད་དབང་འཕེལ་བའི་སྐྱེད་ཚལ་
ལས་ ལྷ་པ་འཕྲོས་གཏམ་གྱི་ནང་གསེས། གཡུ་རུང་སོགས་ལུང་ཚན་སོ་སོར་ཇི་ལྟར་
གྲུས་པའི་སྐོར་བཤད་པའི་སྐབས་ཏེ་ དབྱེ་བ་གཉིས་པའོ།

སྦྱིར་གདུང་བསམ་མཁའ་ཞེས་པའི་ཁྱུངས་ནི་སྤྲོར་ཡང་རྒྱས་པར་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བྱི་
ན། ཀུན་མཁུའི་འཛིགས་མེད་གྱིང་པ་ཡན་ཆད་བྱི་སྒོལ་མང་དུ་དར་ཡང་འདོད་རྒྱལ་གྱིས་
བྱིས་པ་གསུག་ལས་རྒྱ་མཚན་བཞོད་དུ་མེད་ཀྱང་བྱི་སྒོལ་ཁབ་མི་འདྲ་བའི་སྐོར་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་འགོད་ན། དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་པའི་ཚེ་བསྟན་འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་གྱིས་(གདུང་
ཚང་)ཞེས་བྱིས་གནང་འདུག་པས། ལྷ་ཚང་བྱི་ཚང་ལྷ་བྱུའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ གདུང་ཚང་
ཟེར་བ་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་རབས་རྣམས་སུ་མི་སྤྲོང་བས་བྱུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་གང་བདེར་གནང་
བ་དང་།

(གདུང་མཚན་མས)ཞེས་དུས་དེའི་སྐབས་བྱིས་པའི་བཀའ་ཤོག་དང་གཏང་ཡིག་དག་ལས་
གསལ་བ་ཙམ་ལས་སུས་བྱིས་པའི་ཆ་ནི་མ་འཚལ། འོན་ཀྱང་བུ་མ་ཐང་གི་གདུང་
ལ། དུར་པའི་གདུང་། མཚན་པའི་གདུང་སོགས་ཀྱི་རིགས་ལས། ཁྱུལ་འདི་ཕྱོགས་
སུ་གདུང་དེ་ཡོད་པའི་ཁ་རྒྱན་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དག་ལ་ནི་མི་གསལ་བས་སྦྱ་སྦྱེ་

གནས་ཀྱི་བརྗོད་ཚོལ་ལ་མ་དབྱེད་པར་རྣ་བར་གཅིག་བོས་པའི་རྗེས་སུ་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱན་པ་
འབྲེལ་བའི་ཡི་གེར་ རྩོགས་ཙམ་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ནོར་ཉེ་བྱིས་པ་ཤ་སྟག་དང་།

ཡུལ་གྱི་མིང་ངོ་མ་ནི་གཏེར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་པདྨ་སྒྲིང་པ་མཚོག་གིས་དུང་མཚོ་ཀླུ་ཐང་
ཟེར་བའི་མཚོ་ལས་རང་གི་གཏེར་སྐྱལ་བཞེས་ཤིང་། དེའི་རྩོགས་སུ་གྱི་རིང་དུང་ས་ཐུར་མ་
ཟེར་བ་དེ་བརྟུང་གནང་མཛད་པས། རྗེས་སུ་གྲོང་པ་མང་པོ་ཆགས་པ་ལ་དུང་མཚོ་ཁ་བ་
ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་བྱུང་། གྲོང་པའི་ཁང་གུལ་ད་ལྟ་འདྲ་ཡོད་དོ། རྩིས་སུ་མིང་དེ་བྱུར་ཉམས་
ཏེ། དུང་ས་ཁ་བ་ཞེས་དར་བ་འདི་ཉིད་མིང་ངོ་མ་ཡིན། དེ་ཡང་ རྩིས་སུ་ས་ལ་མ་མཐའ་
ཡོད་དྲི་བ་བརྗོད་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དུང་ས་མ་ཞེས་པའི་ཆིག་འདི་གཉིས་མ་
གཏོགས། ཁ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱོང་ག་ནས་མ་བྱུང་བས་ (དུང་ས་མ)ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་དར་བ་
ཞེག་ཡིན་ནོ།

དུས་རབས་བརྒྱ་བདུན་པ་ལས། སྤེལ་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཡུག་
གཅིག་ཏུ་དབང་བསྐྱུར་བ་ནས། ཁ་བ་ཞེས་ཀྱི་འཕམ་སྐོ་ཤར་རྩོགས་འདིར་ཕོག་པས་ དུང་
མཚོ་ཁ་བ་ཟེར་བའི་ཁ་རྒྱན་ལས་བྱུར་ཉམས་ཉེ་དུང་ས་ཁ་བ་ཟེར་བ་དེ་ཡང་། རྩིས་སུ་དཔལ་
འབྱུག་པ་རིན་པོ་ཆེས་དབང་བསྐྱུར་བའི་རྟེན་འབྱུང་རང་འགྲིགས་སུ་གྱུར་བ་བཞིན། ཁ་
བ་ཞེས་ཡི་གུལ་དུ་བགྱངས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ།

དེའི་རྗེས་སུ་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་གླིང་པའི་ཞབས་ནས་
སྤྲུགས་སྐྱུ་འཇིགས་མེད་ཀུན་གྲོལ་ལམ་བུར་རྒྱུ་རྒྱུ་མཚན་དེ། བཀའ་ཡི་ལུང་གིས་
མངགས་ཏེ། ཡོང་ལགས་དགོན་པར་བཏང་གནང་བ་དེ་ལ་ཞལ་གདམས་སོགས་ཆེད་དུ་
གནང་བའི་མཚུགས་བུང་དག་ལ། (གདུང་བསམ) ཞེས་འདོད་རྒྱུ་དུ་གནང་བ་ནས་
བཟུང་། དེང་སང་གཞུང་སྐྱེར་གང་ཅིའི་སྐྱེར་ལས་ཡིན་ཀྱང་གི་སྲོལ་དེ་ལྟར་ཆགས་ནས་
ཡོད། དེང་སང་ནི་རྗེས་འགྲུབ་དགའ་ཚལ་ཞེས་གསལ་དུ་ཆགས་ནས། གདུང་བསམ་
པ་དྲུང་དགའ་ཚལ་ཆེ་ལོག་ཅེས་ཡོངས་བསྟན་ཏེ་འགྲོ་གི་ཡོད། དེའི་བྱུངས་ནི་ད་ལྟོ་འགྲུང་ས་
དེ་ལ་མིང་ཁོལ་དུང་ཟེར་ཞིང་སྟོངས་པར་ལུས་པ་དེ་ལ། ཐོག་མར་འབྲུག་གཞུང་འཆར་
གཞི་དང་པའི་སྐྱབས་ཡིག་སྤྲུག་པའི་སྟོབ་ཁང་རྒྱུ་དུ་ཞིག་བརྒྱབས་ཏེ། ལོ་ཁ་གས་སོང་བ་
ན་ཡོང་ལག་དགོན་པའི་གན་འཇིག་སྤྲུབ་དབང་སྲ་མ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་བྱོན་ཏེ། རྟེན་
གསུམ་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་དང་། སྐྱ་སེར་ཕོ་མོ་གྲངས་འདས་པར་ཚོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་འགྲེང་
པར་མཛད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་ བསྟན་པ་ཉག་ཕྱ་བའི་གསོས་སུ་དགོངས་ཏེ་དུར་སྤྲིག་
རྒྱུ་མཚན་གྱི་འདུས་པ་བཅུ་ཕྱག་གསུམ་ཆེད་བཅུ་གས་གནང་ཞིང་། དེའི་མཚུན་ཀྱེན་དུ་བ་
ཕྱགས་དང་། འཕྲུལ་གྱི་རྒྱ་ར་སོགས་གསར་དུ་བཅུ་གས་ཏེ་དགོན་པའི་ཚོས་གཞིས་སྲར་
ནས་ཡོད་ཀྱང་། བར་སྐྱབས་ཞིག་ཏུ་མི་ལ་ཤོར་བ་རྣམས་སྲ་ཚབ་ཤོར་བུ་ནས་སྲ་མའི་བྱིན་
མཚུང་དང་། རང་གི་མཛད་བྱས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་འཕྲུལ་གྱིས་མཐའ་རྒྱ་གཞོན་པའི་
སྤྲུགས་ཀྱིས། ཚོས་གཞིས་རྣམས་རང་འཇགས་ཐོབ་སྟེ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་བྱུང་།

དེ་ལྟར་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོད་བའི་དགའ་སྟོན་གསར་པ་ཉིན་རིམ་བཞིན་བདོ་བའི་སྐབས། རབ་བྱུང་
བཅུ་དྲུག་པའི་ཐུན་མོང་ལྷགས་བྱི་དང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ལ་ སྤྱིན་བདག་གདན་འཛིན་སྐབ་
དབང་སྐྱ་མ་རིན་པོ་ཆེས་ལུས་ཏེ་ འབྲོག་བན་བྱིའུ་རྩུང་ལོ་རྩ་བ་བསམ་བཞིན་གྲིང་པར་
བཟུང་བའི་གཏེར་ཆེན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བདུད་འཛོམས་འཇིགས་བྲལ་ཡེ་ཤེས་རྩོེུ་ཞེས་མཚན་
སྟོན་པར་གྲགས་པ་གང་ཞིག་ཐོས་འཛིན་བྱ་གར་ལྟོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། གྲིང་པ་རྩལ་པོར་
གཏོང་བུས་པའི་ཞབས་མེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དང་ལྷན་སྐྱེ་བའི་མགོན་དུ་ཁྲག་སྟེ་ལྷ་མིའི་ཁོམ་
ཚོས་སྤྱི་ལོ་བྱི་དོར་མི་གཡེལ་བ་རྣམས་ལ། གཏེར་ཆེན་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་གྲིང་པའི་དབང་ལུང་
བཀའ་དྲིན་བསྐྱེལ་བའི་སྐབས། མ་འོངས་པའི་བགྱི་བ་མངོན་སུམ་དུ་གཟེགས་ཏེ་འོག་མིན་
པར་འོད་ཀྱི་ཞིང་ཁབས་དང་མི་གཉིས་པ་རྣམ་ཀུན་དགའ་བཞིའི་འདོད་རྒྱུར་ཅིར་ཡང་ཕྱེན་
པའི་ཚལ་ཞེས། བཀའ་ཡི་ལུང་གིས་མངོན་པར་གཟེངས་སུ་མཐོ་བའི་རྟེན་འབྱུང་ཁྲུང་སྟོན་
སྐྱེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་རྫོང་ཁབ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པའི་ཡ་གྲུལ་དུ་བཅུ་གཉིས་བདག་པོ་གསར་དུ་ཆས་
པ་ནས་བཟུང་། ཚོས་དང་གྲིང་གི་འདུ་འགོད་ཀྱི་ཡོ་ལང་དབྱར་མཚོ་ལྟར་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་
བཞིན་པར་དྲག་པོ་ལྷགས་སྐྱེལ་དང་སྤྱི་ལོ་ཆེག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ལ། རྒྱལ་ཡོངས་
དུས་ཆེན་ཐེངས་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་པ་རྩིས་སྤྱང་མཛད་སྒོ་གནང་བའི་ཆེད་དུ་ ༧ མི་
དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེད་པལ་འཇིགས་མེད་སྐྱེད་བཅུ་མཚོག་གིས་ཀྱང་ཞབས་
ཟུང་སྟོན་ལྷགས་པའི་འོད་ལྷན་དུས་སྟོན་སུམ་བྱུང་གི་ཀུ་སྤྱད་གཞོན་ནུ་ལ་ལྟོང་བར་གྱུར་པ་
ལས། ཚོས་གྲིང་ལོར་གྱི་འཇུམ་ཞལ་ལྷག་པར་བཞན་པའི་དབྱིད་དུ་གྱུབ་པ་ལགས་སོ།

བྱེ་བྲག་ཏུ་མཁར་ཞེས་ཟེར་དགོས་པའི་ཁྲུང་ས་དེ་ཡང་ལྷ་སྤྲུལ་གཙང་མ་སྤྱོད་ནས་བརྒྱུད་
རིམ་གྱིས་ཀུ་རི་རྩུ་བརྒྱལ་ནས་མོང་སྤྲར་གོ་རི་ལ་ནས་བརྒྱུད། དེང་སང་བརྒྱུས་སྤྲང་གི་
མངའ་འོག་གི་ལུང་བྲག་ཞིག་ཏུ་ཕེབས་ནས། ང་ལ་མཁར་བརྟེན་ས་སྤོང་བམ་ཞེས་གསུང་
བ་ལ། འཇམ་ཞེས་ཞུས་ནས་མཁར་བརྟེན་ཏེ་སྤུལ་བས། ཡུལ་མིང་ལ་འཇམ་མཁར་
ཞེས་དར། དེ་ནས་ལྷ་སྤྲུལ་གཙང་མའི་བུ་བརྒྱུད་བམས་ཅད་ཀྱིས་བཙན་པོའི་མཁར་རྫོང་
བརྟེན་གས་གིང་ལུང་སྤོགས་རེ་དབང་སྟེ་སྤོད་པ་ལས། ས་མིང་ཕལ་ཆེར་བེང་མཁར། འོན་
མཁར། གཅེན་མཁར། ལྷ་བུའི་མིང་ཆགས་གིང་། མི་ལའང་མཁར་པ་ཟེར་བའི་རུས་
མིང་ཆགས་པ་ལྷ་བུར་སྤྲང་ངོ་། དེ་ལྷར་བྱིམ་མིང་ཡུལ་ལ་ཆགས་ཡུལ་མིང་མི་ལ་
ཆགས། མིའི་མིང་རུས་ལ་ཆགས་པས། མཁར་ཟེར་བ་ཙམ་གྱིས་ཡུལ་དང་རུས་ལ་གོ་གི་
ཡོད་དོ། དེས་ན་མཁར་ནི་བྱིམ་མིང་ལས་འགྲེས་པའི་ལྷ་སྤྲུལ་གཙང་མའི་བུ་བརྒྱུད་ཀྱི་རུས་
མིང་དང་ཡུལ་ལ་གོ་གི་ཡོད།

གཡུ་གཙང་ཕང་ཟེར་དགོས་པའི་དོན་ནི། གཡུ་དང་འདྲ་བའི་མཚོ་རྩེ་དུ་ལ་གཙང་ཟེར་གྱི་
ཡོད་པས། སའི་དོང་ལ་ཕང་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་དེ་བསྐྱེད་ནས་གཡུ་གཙང་ཕང་ཞེས། བྱིམ་
དེའི་མཐའ་འཁོར་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་མིང་དེ་ལྷར་ཆགས་ཡོད། གཞན་ཡང་ཡུལ་མིང་ལ་
མཁར་ཞེས་པ་ཙམ་མ་ཟད། མཁར་བོ་དུང་། མཁར་ལ་བར། མཁར་རྩེ་བར། མཁར་
བོང་དམན། མཁར་གཡས་འགྲུར་ཞེས་ལུང་ཚན་ཁག་མ་འདྲ་བ་ཡོད། བོ་དུང་ཟེར་བ་

སྒྲུབ་བཤད་པ་ལྟར་ལ། ལ་བར་ནི་བོང་དྲུང་དང་ལ་བར་གྱི་བར་དུ་བོང་མན་གྱི་ལ་ཡོད་པ་
དང་། བོང་མན་ནི་བོང་དྲུང་དམ་བོད་ཡུལ་རྫིང་པ་ཟེར་བའི་བརྗེ་ཡིན། གཡམས་འགྲུར་ནི་
གཡམས་སུ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་གྲགས་སོ། མཁར་རྒྱལ་པོའི་མི་རབས་འབྲུང་ཁྲུངས་ཡིད་
དབང་འཕེལ་བའི་སྐྱེད་ཚལ་ལས་ཡུལ་མིང་སྤྱི་བྱེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཆགས་པའི་སྐོར་བཤད་པ་སྟེ་
སྐབས་དུག་པའོ།

ངལ་བ་སྤྲག་ལ་འབྲུར་བའི་དོན་ནམ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་ཏུ་གང་
རིགས་བཟང་ཞིང་ཚོ་རིགས་བཅུན་པ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་བསྟན་ཅིང་། རྒྱལ་རིགས་
ཀྱིས་བསྐྱེམས་པ་དག་ཀྱང་འདུལ་བར་སྤྱོད་བཤོངས་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡང་རྒྱལ་
རིགས་འདིའི་བརྒྱུད་པ་ལ་འབྲུངས་པ་དང་། བོད་སྤྱིལ་པའི་ཚོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱང་འདིར་
འབྲུངས་ནས་བོད་ཁམས་བསྐྱུངས་པ་དང་། ལ་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱང་རིགས་འདི་
ལས་འབྲུངས་ཏེ། ཚོས་སྤིང་གྱི་དབུ་བྱིད་དམ་པར་གྱུར་པ་དང་། སྤོན་ལྗོངས་ནགས་མའི་
ལྗོངས་འདིར་ཡང་སྐྱོས་རིགས་ལས་མི་དབང་རྒྱལ་པོ་རིམ་བྱོན་འབྲུངས་ཏེ་ཚོས་སྤིང་གྱི་ལུང་
སྤྲོག་ཏུ་སྤྱོད་བཤུར་བ་ལས། རྒྱལ་རབས་དང་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ཀྱི་མཛད་རྒྱ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་
ཁྲུང་པར་ཆེ། སྤིང་རྗེ་གེ་སར་ཡང་ལྷ་མི་འདུལ་བའི་སྤོན་ལས་ཀྱི་རིགས་སུ། མི་འདུལ་དྲུང་
དུག་ལས་སྤྱི་བྱེ་པོ་གདོང་གི་རིགས་སུ་འབྲུངས་པར་མཛད་པ་དང་། མ་འོངས་བྱམས་པ་
མགོན་པོ་ཡང་བྲམ་ཟེ་གཙང་མའི་རིགས་སུ་འབྲུངས་ནས་འགྲོ་དོན་མཛད་པར་གསུངས་པ་
དང་། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱ་བཅུ་ཕལ་ཆེར་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེ་སོགས་ལས་

འབྲུངས་པ་དང་། གཟིགས་པ་རྣམས་པ་ལྟ་ལ་གཟིགས་པ་ཟེར་བ་ལ་སོགས་པ་ བྱང་རྩལ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས། འདིར་འབད་པ་དོན་
ཡོད་དུ་བྱ་བ་ནི་ཡིད་སློབ་འཇིགས་ལྷོད་པ་ཡིན་ལ།

སོ་སོའི་སླེ་བོའམ། ལམ་སྐྱབ་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱང་ས་ལམ་རིམ་པར་བགྱོད་པའི་ཆ་
རྒྱུན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བདུན་གྱི་དང་པ་རིགས་བཟང་སློབ་གསལ་ལ་
རྒྱལ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་སློན་ལམ་ཡང་ཡང་འདེབས་པ་ཡིན་
པས། དེས་ན་སྤར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་དེ་ ཡན་གར་དུ་མ་བཞག་པར། རིགས་
ཀྱི་ཚོག་ཡ་རབས་ཀྱི་སློད་པ་བྱ་དགོས་པ་དང་། སློད་པ་མ་རབས་རྣམས་འདོར་དགོས་པ་
སོགས་ལེགས་ཉེས་སྤང་དོར་ལ་འཇུག་དགོས་པར་ཡང་ཡང་བསྟན་པས། མི་མཉམ་པ་དང་
མཉམ་པ་དང་། མཉམ་པ་རྣམས་ལས་བྱུང་དུ་འཐོན། ཞེས་བྱུང་བ་བཞིན་མ་རབས་
རྣམས་ཡ་རབས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཡ་རབས་ཀྱི་སློད་པ་བཟན་པར་གྱུར་
པ་རྣམས་ཚོས་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་དེ་ས་ལམ་གྱི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པའི་དགོས་པ་དེ་
རྣམས་ལ་དམིགས་ཏེ་བྲིས་པ་ཡིན།

རིགས་བཟང་པའི་བྱུང་ཚོས་ནི། དཔེར་ན་བོད་ཚོས་ལྷན་ཞིང་གི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ལ། བསྟན་པ་
བཞིག་པའི་རྒྱལ་པོ་སྤང་དར་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་། གཞུབས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དཔོན་སློབ་
རྣམ་ཅིང་གར་ཚོས་བྱེད་དུ་བཞག་པ་དང་། དཔལ་གྱི་རྩོད་རྗེས་བསྐྱལ་དུས། ཡང་ན་ལོ་

གསུམ་གྱིས་སྒྲ་བ་དང་། ཡང་ན་ལོ་གསུམ་གྱིས་སྤྱིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་
ནི། སྤྱིར་རྒྱལ་བ་སྤྱིས་དང་བཅས་པ་ལ་ངན་འབྲེལ་འཁོར་བ་མཐའ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་
དང་། སྤོས་སྤྱི་རིགས་བཟང་པོའི་བརྒྱུད་དུ་འབྱུངས་པ་ལས་སྤྱིར་བྱས་ལ་འགྲོད་པ་
དང་། སྤྱིན་ཆད་ལ་སྤོམ་སེམས་བྱུགས་ལ་ངང་གིས་འབྱུངས་པ་ནི་རིགས་བཟང་པོའི་ཉེར་
ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་པའི་སྤྱིར་དུ་ཡིན་ནོ།

དེར་བརྟེན་འབྱུངས་གང་ལ་གཏུགས་ནས་བརྟེན་པ་ནི་ སྤྱིར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཁག་
དང་། འབྲུག་པར་འབྲུག་ཡུལ་འདིའི་ནང་ཡོངས་གྲགས་སྤྱི་ཡོད་པའི། སྤྱི་ཚང་པ་བྱར་
རིགས་སྤྱི་འབྱུངས་པའི་ངག་དབང་མཚན་ཅན་གྱིས་བསྐྲུགས་གནང་བའི་རྒྱལ་རབས་གསལ་
བའི་སྤོམ་མེ་ལ་བརྟེན། ཉེ་མ་ཤར་སྤོམ་སྤྱི་དར་བའི་མི་འབྱུངས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རང་གི་ཡུལ་
དུ་མི་བརྒྱུད་ཇི་སྟེར་དར་བ་དང་། ཁག་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་གསར་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་དུང་དགོན་
གྱི་སྤྱོད་མ་ཀུན་བཟང་དབང་འདུས། སེང་གའོང་ལ་རྒྱས་པ་འཐོན་པའི་པ་ཇོ་རི་གནས་སྤྱིར་
གནས་སྤྱོད་མ་རུ་བཀུར་བ་ཁོ་བོའི་མ་རྒྱལ། ཨ་ཁུ་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཁ་རྒྱུན་རྣམས་གཅིག་
མཚུངས་སྤྱི་གདའ་བ་མ་ཟད། རང་གིས་ཀྱང་ཅི་རྒྱས་སྤྱི་བརྟེན་དཔུང་བའི་བར་འོས་པ་
རྣམས་བའི་སྤྱིས་ནས་བྱིས་པ་ཡིན།

བརྟེན་པའི་རྒྱུན་ནི། རང་ལོ་བརྟེན་བཞི་ནས་བརྟེན་དགུ་ཚུན་ཚང་ཁར་རིན་པོ་ཆེ་སེམས་
རྟོགས་ཁར་རིག་གཞུང་དབྱེ་འཛིན་དུ་བཞུགས་སྐབས། རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཡུལ་གྱི་དྲི་བ་ཡང་

ཡང་གནང་བའི་ཁར། གདོང་དང་གཟུགས་ཀྱི་དབྱིབས་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་གཅིག་ཏུ་ངེས་
སོཞེས། ལྷ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་བྱི་ཕུ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐར་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ཡང་གསུང་བུང་
བ་མ་ཚད། ལྷ་ག་གི་གཉེན་དུ་ཟུར་ཅམ་རེ་ཕོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ང་ཁོ་ལས་བཟང་། ཁོ་
ལས་ང་མཚོག། ང་དེ་ལྟར་ཡིན་སོགས་སྒྲིབ་ཀྱང་ཕྱིས་སུ་བརྟགས་དུས། དེ་དག་ཐམས་
ཅད་བབ་ཅོལ་སྒྲིབ་པ་ལས་བདེན་པ་རི་བོང་གི་ར་ཡིན་པས། ཕྱིས་སུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་
ལྷགས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་ན། ལྷ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་རྒྱུན་ནི་བཤད་ཅི་དགོས་སྐྱམ་པའི་རྒྱུ་
དང་། ཕྱིས་སུ་རིགས་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་འཕྲོ་མཐུང་དགོས་ཀྱང་ ལས་སྒྲིབ་བར་བསམས་ནས་
བཤོད་པ་ཡིན།

ནམ་བུརྣམས་པ་ཡིན་ནམ་གྱི་དུས་ཚོགས་ངེས་པ་ནི། རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་སྐོར་མེ་དེ་
མཁས་གྲུབ་ལྟ་དབང་སློབ་ལོ་ཀྱི་བསྟན་ཅིས་གདན་དུས་ལྟར་བཅིས་ཏེ། ལྷ་དང་མ་མེ་
འདུག་ལོར་བསྐྱལ་བ་ནས། གསལ་བའི་སྐོར་མེ་བརྒྱུ་པའི་ལོ་ལ་སྒྲིལ་གྱི་བར་བགྱང་བུ་
བརྒྱད་བརྒྱ་ལོ་གསུམ་ (༤༣༣)སོང་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་ ལོའི་གོ་རིམ་ལྟར་བསྐྱེགས་
དུས་ཅུང་མི་འགྲིགས་པས། རྒྱལ་རབས་སྤྱིའི་ལོ་ཚོགས་ལྟར་ན། མེ་སྟག་ལོ་དང་ སྤྱི་
ལོ་དགུ་བརྒྱ་བཅུ་མེད་དུག་ (205)ལ་གྲང་དར་མ་བསྐྱལ་བར་གསུངས་པས། མེ་སྟག་
དེ་ནས་རབ་བྱུང་དང་པའི་མེ་ལོས་བར་ལོ་གཅིག་བརྒྱ་ཉི་ལུ་ (920)དང་སྤྱི་ལོ་ཚོགས་སྟོང་
བརྒྱ་མེད་ཉེར་དུག་ (926) སོང་འདུག་ཅིང་། རབ་བྱུང་དང་པོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་
བཞི་པའི་ས་སྤྱིལ་རྩེན་བརྒྱད་བརྒྱ་ཉི་ལུ་ཅུ་གཉིས་ (༤22)སོང་འདུག་ཀྱང་། སྐར་གྱི་ལོ་

ཆེག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་བསྐྱེད་ན་དགུ་བརྒྱ་ཞེ་གཉིས་ (༡༧༢) འགོ་གི་འདུག་པས་བརྒྱད་བརྒྱ་སོ་
གསུམ་པ་ལས་བརྒྱམས་ཞེས་ གསུངས་པ་ལ་གཞོན་པས། རབ་བྱུང་དང་པོ་རྩྭ་གྲི་ལོ་མ་
བསྐྱེད་ས་པར་བརྩེ་ན། མེ་འབྲུག་མེ་སྐྱག་གི་བར་ལོ་བརྩུ་གཅིག་ (༡༡) གི་བྱུང་པར་ཡོད་
པ་དེ་བསྐྱེད་ན་བརྒྱད་བརྒྱ་སོ་གསུམ་ (༡༣༣) ཏུ་འབྲུབ་ཐུབ་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་དང་པོ་
རྩྭ་དང་རྒྱལ་རབས་དེ་བརྒྱམས་པ་རྩྭ་བརྩེས་ན། རབ་བྱུང་བརྩུ་གཅིག་པའི་དགྲིལ་ཙམ་ཏུ་
ཡིན་དགོས་པས་ དེ་ལྟར་ཁོས་བརྒྱམས་པའི་ཡུལ་བགྲིས་སྐྱང་རྫོང་ཏུ་ཡིན་པས། རབ་
བྱུང་བརྩུ་གཅིག་དང་བརྩུ་གཉིས་ལ་བགྲིས་སྐྱང་དེའི་མིང་བེང་མཁར་ཟེར་བ་ཡིན་
པས། ཁོས་བརྒྱམས་པའི་རྒྱལ་རབས་དེ་ཡང་ལྷ་དབང་སློབ་གྲོས་གྱི་བསྐྱེད་རྩིས་ལ་གཞི་
བཅོལ་འདུག་པས། དེས་ན་རབ་བྱུང་བརྩུ་བཞི་པའི་ས་སྤྲེལ་ལ་ཡིན་པར་བཞག་ན་འཐད་
དོ། དེས་ན་རྒྱལ་རབས་དེ་ སྤྱི་ལོ་ (༡༨༧༤) ལ་བརྒྱམས་འདུག། ཁོ་བོའི་ཡིད་
དབང་འཕེལ་བའི་སྤྱིད་ཚལ་འདི་ཡང་ཡིག་ཆ་དང་ཁ་རྒྱུན་གསུང་ཏུ་བསྐྱེད་ནས། རྩོམ་སྤྲིག་
དང་པ་སྐར་སེམས་རྩོགས་ཁ་རིག་གཞུང་སློབ་གྲུའི་དགོ་རྒྱུ་གྱི་སྤྱི་ལུ་བྱེད་པའི་སྐྱབས་ལ་
བརྒྱམས་པ་དེ། ཕྱིས་སུ་བཀང་ལུང་གསུང་གསུང་རབ་རྩེ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲུའི་དགོ་རྒྱུ་བྱེད་ནས་སྤོད་
རིང་ ད་རུང་ལན་གཉིས་པ་བརྒྱམས། དེས་ན་ད་ལོ་ལྷུགས་སྤྲེལ་ཟླ་ ༡༡ པའི་ནང་
དང་ སྤྱི་ལོ་ (༡༩༩༣) དང་ རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་སློབ་མེ་བརྒྱམས་ནས་མི་ལོ་
ཆེག་བརྒྱ་ཞེ་གསུམ་ (༡༧༣) སོང་བ་ན་ལན་ ༣ པ་བརྒྱམས་པའི་མཇུག་བསྐྱེད་པ་
ཡིན་ཅོ།

ཀླུ་པའི་སྤྲུལ་གྱི་དཀར་པོ་གཅིག་ཐུབ་ལྡོན་པ་བཟང་པོའི་ལྷ་གུ་ནི། སྤྲུལ་སྤྲུལ་འབྲས་བུ་
གཡུར་དུ་བའི་འཁོར་འདས་ལེགས་ཚོགས་ཡོངས་བརྗིད་པའི། གདུང་རབས་དྲི་མེད་
རིན་ཆེན་དང་པོའི་འབྲུང་གནས་ཆེ་ཡི་ལས། འབྲུངས་དང་འབྲུངས་པའི་རྩལ་འདི་གློད་
བ་གཞན་གསོས་བུ་མོའི་སྤྲུལ་དབྱངས་ལེན། མང་པོས་བཀྱར་བའི་གདུང་གི་འོད་བརྒྱ་
པ། བསྐྱལ་པ་དུ་མར་སྤྲེ་བའི་རི་སྤྲོད་ལ། རིམ་བརྒྱུད་ཉིན་མཚན་དབྱེ་བ་རི་སྤྲོད་
པར། ལྷར་པའི་རྩལ་འདི་ཁོ་བོས་ག་ལ་ཚོད། ཚོ་རིགས་བཅུན་པ་མོ་དང་ཆེ་ན་
ཡང་། མོ་དང་ཆེ་བའི་རྩལ་མས་དེ་མིན་པས། དེང་སང་དུས་ངན་ནགས་ཀྱི་གྲོང་འདི་
ལ། བཟང་ངན་ཚོ་རིགས་དབེན་པའི་གཉེར་གདོང་ཅན། འདི་དང་འདི་ཞེས་འདེམས་སྲུ་མ་
མཆིས་ཀྱང་། མཁས་དང་ཆུན་རབས་ངག་བཞིན་འདི་རུ་བཀོད། འོན་ཀྱང་རིགས་དང་
རུས་ཀྱི་རྩལ་ཤེས་དབང་། རེ་ཞིག་དུས་ཀྱི་མཁའ་ལ་བག་ཞ་ཡང་། ཚོམ་སྤྲིག་མོར་མོའི་
འདུ་བྱེད་ཆེས་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་གརྒྱ་བདག་པོའི་གཙུག་ན་མཛེས། རབ་བྱུང་བཅུ་
བདུན་རྩལ་ལོ་ལ། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཉི་མ་ཤར་ཕྱོགས་སུ། གདུང་བསམ་
མཁར་རྒྱལ་རིགས་ལས་མཆེད་པ་ཡི། ཉམ་རྩལ་ཅི་ཉམ་ཞེས་བྲིས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ལྷག་
བསམ་གེལ་ག་ཡི་ངོས། འདུ་བྱེད་བསམ་བའི་རྒྱན་བཟང་འབབ་པ་འདི། ཀུན་གྱང་རྣམ་
པ་མཁྱེན་པའི་རྩལ་གཉེར་དུ། འགྲོ་བའི་རྒྱ་རུ་བསྐྱོའོ་དགེ་གུར་ཅིག །།

ISBN-99936-14-15-7

དཔལ་འབྲུག་ཞིབ་འཇུག་ལྗེ་བཤ

The Centre for Bhutan Studies

Post Box No. 1111

Thimphu, Bhutan

<http://www.bhutanstudies.org.bt>